

marksist teori

Sayı: 23 ❖ Kasım-Aralık 2016 ❖ 7.50 TL

marksist teori

Sayı 23 ❖ Kasım-Aralık 2016

15 Temmuz gecesi başlayan kitle hareketi, homojen bir hareket değildi. 15 Temmuz'dan Yenikapı'ya doğru giden süreçte harekete şu veya bu düzeyde katılan kitlenin bütününe bakıldığında daha da geniş bir toplumsal ve siyasal yelpaze söz konusuydu.

Bu hareket, politik islamcı faşist diktatör Tayyip Erdoğan'ın ve onun şahsında saray cuntasının savunulması ekseninde saflaşmıştır. Bizzat Tayyip Erdoğan'ın ve AKP tabanı içerisinde örgütlü politik islamcı faşist çekirdeklerin siyasal önderliği ve ideolojik hegemonyası altında, saray cuntasının ve Erdoğan iktidarının devamını amaçlayan bir harekettir.

Hareket, askeri darbeler karşıtı bir demokratik hareket olarak da tanımlanamaz. Tayyip Erdoğan'ı devirmeye yönelik hamle askeri darbe biçiminde gerçekleştiği için, hareket de biçim ve somut muhteva olarak askeri darbeye karşı gelişmiştir ve yine Erdoğan liderliğinde bir siyasal manevra olarak, bolca, "demokrasi", "meclis", "seçim" savunusu vb. sosuna batırılmıştır ama saflaşma eksenini, parlamentoyu, seçimleri, siyasal partileri tasfiye etmeye yönelik askeri bir darbenin gerçekleşmesi değil, kendi liderine karşı bir darbenin gerçekleşmesidir. Bu kitlenin, aynı mekanizmaların (meclis, partiler vb.) kendi lideri tarafından dağıtılmasına aynı tepkiyi göstereceğinin hiç bir verisi yoktur.

Ancak hareketin ırkçı faşist ya da faşist politik islamcı bir kitle hareketi olduğu da söylenemez. Hareket içerisindeki sürükleyici, öncü kesim, kuşkusuz ki, hem yönedikleri hedefler, hem de kullandıkları yöntemler itibarıyla DAİŞ'leşen yüzü aynı günlerde çarpıcı biçimde ortaya çıkan faşist gruplardır. Yine de bütünde o kitleyi oraya toplayan ve eylemde birleştiren, süreklileşmiş bir OHAL rejiminin kurulması, idamın yasallaşması, Kürt halkının, Alevilerin imha saldırılarıyla yola getirilmesi, işkencenin rutinleşmesi gibi fikirler ve hedefler değildir. 15 Temmuz'dan itibaren harekete geçen kitlenin ana gövdesinin esasta kaybetmek istemediği, Tayyip Erdoğan ve AKP iktidarı şahsında savunusuna giriştiği iki temel konu, inanç ve yaşam tarzları ile ekonomik durumlarıdır.

**MLKP Genel Sekreteri
Kerim Gökdeniz:**

**Umut bizimledir!
Başaracağız!**

Marksist Teori

23

Kasım/Aralık
2016

Marksist Teori - Yaygın Süreli Yayın
Varyos Yay. San ve Tic. Ltd. Şti. Adına
İmtiyaz Sahibi: Şengül Güneş Bali
Sorumlu Yazışleri Müdürü: Şengül Güneş Bali
Yönetim Yeri: Çakırağa Mah. Çakırağa Cami Sokak Birlik Apt. No: 8/10 Aksaray/İstanbul
Tel: (0212) 529 15 94 **Faks:** (0212)529 06 75
Web Sitesi: www.marksistteori.com
Baskı: Ceylan Matbaacılık Tel: (0212) 613 10 79
Abonelik: Yıllık 40 TL (Posta çekini yatırdıktan sonra bilgilerinizi e-posta veya faksla iletiniz.)
Posta Çeki: Songül Akbay 1600206

İçindekiler

- 5** | Umut Bizimledir! Başaracağız!
MLKP Genel Sekreteri Kerim Gökdeniz'le röportaj
- 33** | Laiklik Sorunu Ve Devrimci Politika
İnan Özgür
- 47** | 15 Temmuz Ve Politik Yığın Hareketi
Sema Duru Boran
- 61** | OHAL'i KHK'sıyla Faşizmi Yeneceğiz!
Özlem Gümüştaş
- 71** | Örgütsel Çalışmada Dönemin Ruhunu Kavramak
Sinan Boran
- 81** | Mutlaka Kazanacağız!
Özgen Sadet
- 89** | Ağır Ve Sancılı Bir Kuruluş Süreci:
HDK-Avrupa Geliyor
Deniz Reyhan
- 103** | Kolombiya'daki Barış Anlaşmasının
İçeriği Ve Muhtemel Sonuçları
Ziya Ulusoy
- 115** | Kızıl Ordu Fraksiyonu
Bir Kent Gerillasının Anatomisi
G. Schelm

MLKP Genel Sekreteri Kerim Gökdeniz: Umut Bizimledir! Başaracağız!

MLKP Genel Sekreteri Kerim Gökdeniz'in, partisinin politik askeri cephe-den kır gerillasına, Rojava'dan kitle hareketine, emekçi solun durumundan cepheleşme çabalarına değin geniş bir yelpazedeki çalışma ve anlayışlarını değerlendirdiği röportajını yayınlıyoruz.

Haziran ayaklanması, Rojava devrimi, 6-8 Ekim Kobanê serhildanı, özyönetim direnişleri başta olmak üzere geniş bir mücadele cephesi üzerinde partinizin politik varlığı belirgin biçimde göze çarpıyor. Partinize yönelik bir ilgi artışı da görülüyor. MLKP'nin bu son yıllardaki gelişmesinin dinamikleri neler? Bu itici güçler nasıl harekete geçti?

Partimizin devrimin özgün gelişim yolu konusundaki görüşleri, politik önderlik ve politik mücadele tarzı, birleşik devrim anlayışı gelişimin üzerine oturduğu zemindir. Böyle bir zeminde parti çizgisini uygulama kararlılığı, dolayısıyla politik önderlik ve örgütsel önderlik, bu gelişimi hazırlamış ve şekillendirmiştir. Partimizin politik önderlik anlayışında yüzü kitlelere, onların sorunlarına, taleplerine, özlemlerine dönük olmak ve politik mücadele anlayışında, tarzında mücadelenin tüm araç ve biçimlerini kullanmak vardır.

Partinin kolektivizm temelindeki işleyişi, bu işleyişin düzgün parti yaşamında karşılığını buluşu ve parti çizgisini uygulama kararlılığı açığa çıkan dinamikleri harekete geçirmiştir. Bütün bunların içinde özellikle Kobanê devrimiyle ilişkileniş ve emekçi sol hareketin cepheleşmesi konusundaki yönelim ve iradeleşme partimizin konumunu, devrimle ilişkisini ve politik kararlılığını ortaya koydu. Bu da doğal olarak, dikkate alınmazlık edilemeyecek bir pratik ortaya çıkardı.

Yüreği devrim için çarpan, yeni bir yaşam isteyen insanların, işçilerin, emekçilerin, kadınların, gençlerin, ezilen halklarımızın dikkatini çekti bu gelişim. Ki bu bakış, aynı zamanda, partimizin tarihinin ürünü, ona dair beklentilerin sonucudur. Çünkü Birlik Devrimini başarmış, politik mücadele anlayışını, tarzını, devrim stratejisini yeni bir zihniyetle şekillendirmiş, Gazi ayaklanmasından kayıplar kampanyasına, düşma-

na karşı değişik cepelerde sayısız mücadelelerde öncülük ve önderlik pratikleri içinde, ölüme ve panzerlere meydan okuyarak, ateş altında yürüyerek kendini var etmiş bir parti MLKP. Bu partiden beklentiler her zaman vardı. Onun siyasal bakımdan geriye düştüğü, örgütsel bakımdan daraldığı, ideolojik kanama sorunuyla yüz yüze geldiği dönemlerde bile ondan yana umut var olmayı sürdürmüştür. Parti gövdesi devrimci amaçlarla birleşmiş bir gövdedir.

M LKP öğrenmeyi bilen, öğrendiklerini sindiren, yeni yollar arayan, devrimin teorik-siyasal-örgütsel meselelerini tekrar tekrar ele almaktan, görüşlerini yaşamla ve pratikle yüzleştirmekten geri durmayan bir parti.

Kararlı bir önderlik koşullarında daima büyük mücadeleler geliştirmiş, atılımlar hazırlamış, feda ruhunun çok değişik örneklerini ortaya koyabilmiştir. Bütün bu etmenler gelişimin dinamiklerini oluşturur.

20. kuruluş yıldönümünde partinizin devrimin önderliğini üstlenmeye hazır olduğunuzu duyurmuşsunuz. Bu daha sonraki gelişmeler tarafından teyit edildi mi? Partinizin devrimin önderliğini üstlenmek bakımından hangi yönde ilerleyecek?

Partimizin sınıf mücadelesi dinamiklerini kavrayışı, cepheleşme anlayışı, öncülük ve önderlik kavrayışı bu son iki yıllık dönemde daha fazla gelişti. Ve yine partinin devrimle özdeşliği, emekçi sol harekette yaygın olan kendini amaçlaştırma hastalığından bütünüyle kopuşmuşluğu bu son iki yılda yeniden ve daha berrak biçimde ortaya çıktı. MLKP öğrenmeyi bilen, öğrendiklerini sindiren, yeni yollar arayan, devrimin teorik-siyasal-örgütsel meselelerini tekrar tekrar ele almaktan, görüşlerini yaşamla ve pratikle yüzleştirmekten geri durmayan bir parti. 20. yılımızın ardından geçen sürede, bütün bu yaklaşımların, perspektiflerin, görüş açısının berraklığını bir kere daha ortaya koydu, olup bitenler. Parti önderliği, partinin kadro iskeleti ve yine geniş parti güçleri kendilerini bütünüyle devrime adadıklarını, devrim için atılması gereken her tür adımı atma kararlılığı içinde olduklarını gösteren, bütün sorunlara büyük bir devrimci sorumlulukla ve devrimci iddiayla yaklaşma bilinç ve eylemini sergilediler bu dönemde. “İşçi sınıfının ve halklarımızın çıkarına olan her şey partimizin çıkarıdır” görüşü açısından hareket edildi. Devrimin çeşitli tipte zor sorunları ya da gündeme yeni giren sorunları teorik olarak aydınlatılmaya çalışıldı, politikası oluşturuldu ve pratiğine yönelindi.

Bu açılardan 20. yıl sonrası dönem, devrimin önderliğini üstlenmeye hazır olduğumuz görüşünün isabetli olduğunu ortaya koydu. Fakat devrim çok büyük bir eylem. Ve bu büyük eylemin başarısı için partimi-

zin özellikle politik-askeri cephede mücadele kapasitesini, başarısını belirgin biçimde güçlendirmesi ve yine halklarımızın en geniş kitlelerinin örgütlülüğü için örgütsel iskeletini büyütmesi gerekiyor. Bugün iddialarımızı daha güçlü bir zemine oturtabilmek için bu yoldan ilerleme sorumluluğuyla karşı karşıyayız.

Politik-askeri cephenizde daha büyük başarılar hedeflediğinizi söylediniz. Buradan devam edersek... 2015 yılı bitiminde, partinizin iki kadın savaşçısı, Yeliz Erbay ve Şirin Öter polis kuşatmasına direnerek ölümsüzleşmişlerdi. Aynı yılın Temmuz ayından itibaren topyekün savaşın başlamasıysa, Türkiye’de siyasi sınıf mücadelesinin gündemine devrimci şiddetin daha fazla gireceğine işaret ediyordu. Partinizden beklentiler, gelişim yönünüze ilişkin tahminler de bu yöndeydi. Bu bakımdan son bir yıllık gelişiminize dair değerlendirmeniz nedir?

Burjuvazinin faşist diktatörlüğü, rejimin yeni egemeni faşist politik islamcı Erdoğan ve AKP politikayı ağırlıklı olarak askeri araçlarla yürütüyorlar. Son bir yıl bunun en çıplak halini ortaya koydu. İşçi sınıfının, Kürt halkının, kadınların, gençlerin, ezilenlerin, yoksulların talepleri karşısında kurşun, gaz bombası, dipçik, top, hava saldırısı gibi araçlar kullanıyorlar. Seslerini boğmak, taleplerinden vazgeçirmek, köleleştirmek için devasa ideolojik aygıtları, gelişkin faşist psikolojik savaş yöntemleri, dini kullanmak onlara yetmiyor. Tanklara, silahlara, uçaklara ihtiyaç duyuyorlar. İşkence, tutukla-

ma ve hapishane silahlarına ihtiyaç duyuyorlar. Böyle koşullar altında politik mücadeleyi yalnızca barışçıl biçimlerle, silahsız biçimlerle, yasal biçimlerle yürütmek olanaklı değil. Aksi halde halklarımızın umudunu tüketecek, karşıdevrimin silahlı zoru ve sistematik terörü karşısında onları çaresizliğe itecek bir sonuca yol açılır. Suruç-Pirsus katliamıyla birlikte büyük bir faşist, sömürgeci savaşa girişti Erdoğan ve partisi. O günden bugüne sınıf mücadelesinde silahlı biçimler önde.

Partimiz mücadelenin silahlı biçimlerini Rojava devriminin savunulması ve geliştirilmesinde kullandı. Türkiye ve Kuzey Kürdistan’da değişik kentlerde kullandı. Son olarak, Dersim dağlarında politik mücadelenin bu yöntemini pratikleştirdi. Türkiye’de devlet terörü kampanyası, Kürdistan’da sömürgeci imha savaşı koşulları altında, yani son bir yılda partimizin savaşçıları Türkiye şehirlerinde 10 askeri eylem gerçekleştirdi. Bunlardan biri de, ölümsüzleşmelerinden önce Berçem ve Ekin yoldaşların Bayrampaşa’da çevik kuvvet otobüsüne yönelik cesur eylemleriydi. Ve yine üslerinde kuşatıldıklarında giriştikleri kararlı direnişti. Keza Dersim’de FESK Kürdistan Kır Birliği savaşçılarının başlattıkları mücadelede, Halkların Birleşik Devrim Hareketi içinde gerçekleştirdikleri eylemler ve özgüçlerine dayalı bağımsız faaliyetleri süresince üç yoldaşımızı şehit verdik. Bu ölümsüz yoldaşlar düşünüldüğünde, bir çizgi tutarlılığı içinde hareket ettirmiş, mücadelenin silahlı biçimlerini örgütleyip geliştirmek, büyütüp

yetkinleştirmek çabası içinde olduğumuz görülür. Ne var ki, şurası bir gerçek: illegalitenin yeni koşulları altında özellikle kentlerdeki savaşımımız dönemin ve günün ihtiyaçlarının çok gerisinde. FESK'in Kızıl Müfrezelerinin eylem kararlılıkları ve cesaretlerine karşın, son bir yılda polise, AKP'ye, MHP'ye, ordunun ve polislin silah üreticiliğini yapan

Ölümsüz yoldaşlar düşünülürken, bir çizgi tutarlılığı içinde hareket ettiğimiz, mücadelenin silahlı biçimlerini örgütleyip geliştirmek, büyütüp yetkinleştirmek çabası içinde olduğumuz görülür.

tekellere karşı gerçekleştirdikleri on eyleme karşın, pratiğimiz sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarının gerisinde kaldı. Hele hele "ez ve çöz" politikasının biçimlendirdiği savaşın sertliği, düşmanın gaddarlığı ve kıyıcılığı, halklarımızı faşist terörle teslim alma çabaları dikkate alındığında, buna cevap olabilecek bir eylem yaygınlığı ve eylem etkisi geliştirebilmeliydik. Bu konuda çabalarımız henüz arzuladığımız sonuca ulaşamadı. Ancak söylediğim gibi, Yeliz ve Şirin yoldaşlardan Veli, Ümit ve Berfu yoldaşlara uzanan çizgi yönümüzü ve kararlılığımızı ortaya koyuyor. Partimiz kendi yetmezliklerinin üzerine giderek, ihtiyaçlara cevap

olabilecek bir düzey muhakkak kazanacaktır.

Yeri gelmişken, FESK Kürdistan Kır Birliği'nin kuruluş amacı, perspektifleri neler? Genellikle Maocu halk savaşı stratejisiyle özdeşleştirilen kır gerillasının MLKP stratejisindeki yeri nedir?

Kır gerillasının Maocu halk savaşı stratejisiyle özdeşleştirilmesi bir tarih bilinci eksikliği olarak kavranmalı. Örneğin, Çin devriminden önce gerçekleşen Doğu Avrupa halk devrimleri neredeyse kır gerillası ekseninde partizan savaşı biçiminde gelişmişlerdir. Mao, Çin devriminin özgün gelişim yolu içinde kır gerillasına dayanan halk savaşına başarıyla önderlik etmiş, kır gerilla mücadelesi strateji ve taktiklerine çok değerli katkılarda bulunmuş bir devrimci önderdir. Ancak Mao'nun halk savaşı anlayışı, askeri olmaktan öte, ideolojiktir. Ayrımı da buradadır. Yoksa kır gerillası-kent gerillası ayrımı değildir. Devrime proletaryanın önderlik edip edemeyeceği, partinin proletarya içinde kurulup kurulamayacağı, kentlerin devrime önderlik edip edemeyeceği sorundur. Kır gerillası ya da kent gerillası bütünüyle sınıf mücadelesinin belirli bir coğrafyadaki, andaki, koşullardaki ihtiyaçlarıyla gündemleşecek meselelerdir. Bu konuda hiçbir zaman bir dogmatizm içinde olmadı MLKP. Kentlere, kentlerdeki mücadeleye ağırlık verdi, çünkü devrimin zafesinin ancak bu temelde örgütlenebileceğine inandı. Büyük sanayi şehirlerinde varlığını geliştirmeyi, orada mücadelenin yasal, yasadışı, barış-

çıl, kitle şiddetine dayalı, silahsız, silahlı biçimlerini kullanmayı gündemleştirdi. Ama parti yazınında kır gerillasının komünistçe olmadığı ya da komünistlerin devrimci stratejisinde böyle bir etkenin yer almadığı gibi bir görüş bulamazsınız. Türkiye ve Kürdistan devriminin herhangi bir ülkedeki devrimin bir tekrarı, bir kopyası olmayacağı, muhakkak kendine özgü bir yol bulacağı ya da özgün bir yoldan gerçekleşeceği -ki diğer devrimler için de geçerlidir bu pek çok kez söylendi partimiz tarafından. O nedenle de, kır gerillası-kent gerillası ayrımı askeri olarak bakarsak maoculukla ilgisizdir, ama "halk savaşı"na yüklediğiniz anlam ideolojik olursa kuşkusuz öyle düşünebilirsiniz.

FESK Kürdistan Kır Birliği, Kürdistan'daki mücadeleye silahlı biçimlerle katılma ihtiyacından doğmuştur. Kürdistan'da bir devrim var ve orada silahlı biçimler önde. Dönem dönem ulusal demokratik hareketin taktiklerine bağlı olarak silahlı biçimler geriye çekilse bile, bütünde silahlı biçimler önemini her zaman korudu ve sınıf mücadelesi içinde, ezenle ezilen arasındaki, sömürgeci Türk burjuvazisi ve devletiyle sömürgeci boyunduruk altındaki Kürt halkımız arasındaki mücadelede daima ağırlıklı bir yer tuttu. Kürdistan kentlerinde sömürgecilere karşı mücadelenin silahlı biçimlerini kullanmak kadar, Kürdistan kırında da sömürgecilere karşı mücadelenin silahlı biçimleri kullanılacaktır. Bütün bir coğrafyanın imkanları mücadelenin hizmetine sunulacaktır. Dersim kırındaki varlığımız, Kürdistan'ın

küçük bir parçasındaki bugünkü varlığımız esasen bu ihtiyacın bir ürünüdür. Kürdistan'ın, doğal olarak bütün kentlerine olduğu gibi, bütün kırlarına da gücümüz oranında yayılma görüşü açısı taşır. Bunu başarıp başaramaktan bağımsız olarak, mücadelenin ihtiyaçları, devrimi örgütleme iddiası olan bütün devrimci yapıların önüne bu görevleri koyuyor.

Kır gerillası ya da kent gerillası bütünüyle sınıf mücadelesinin belirli bir coğrafyadaki, andaki, koşullardaki ihtiyaçlarıyla gündemleşecek meselelerdir. FESK Kürdistan Kır Birliği, Kürdistan'daki mücadeleye silahlı biçimlerle katılma ihtiyacından doğmuştur.

Biraz da Rojava'yı konuşalım. Rojava devrimi içerisinde hem askeri hem de siyasi çalışmalarınızın ve gelişiminizin sürdüğü görülüyor. Partinizin 4 yıllık Rojava pratiğini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu deneyimden hangi sonuçları çıkardınız?

Rojava'daki varlığımız birleşik devrim kavrayışımızın, aynı zamanda Kürdistan bir güç oluşumuzun, halkların partisi oluşumuzun, yine enternasyonalist karakterimizin, 3. Kongremizin geliştirdiği bölge devrimi ve demokratik Ortadoğu federasyonu anlayışımızın koşulladığı bir durumdu. Partimizin çizgisini

uygulama kararlılığının gelişimine bağlı biçimde, Rojava'daki varlığımız da adım adım gelişti. Yine Rojava devriminin ihtiyaçları adımlarımızı hızlandırdı. Rojava'da bir devrim vardı ve ezenlerle ezilenler arasındaki mücadele temel olarak silahlı biçimlerde yürüyordu. Bütün siyasi konumlanışımızı doğal olarak buna göre düzenlemiş olduk. Rojava'daki güçlerimiz askeri birlikler olarak devrim içinde yer aldılar. Fakat görece daha az sayıda kuvvetimiz devrimin toplumsal ve iktisadi inşa çalışmaları içinde de ter döktü ya da bu cephelerde yer alan yoldaşlar zaman zaman yer değiştirdiler.

Rojava'da halen askeri örgüt ve mücadele biçimleriyle varoluşumuz öndedir. Bu, devrimin ihtiyaçlarıyla bağlı bir konumlanıştır. Fakat bununla birlikte, bir yıldır Rojava'da kitleler içinde, Kürt halkı, Arap halkı ve Hristiyan inancından kitleler içinde devrimci çalışmalar yürütüyoruz. Sosyalizm seçeneğini Rojava'da yükseltmeye, emperyalizme, bölgenin sömürgeci devletlerine ve onların DAİŞ gibi çetelerine karşı Rojava emekçileri ve yoksullarında, Rojava kadınları ve gençlerinde özgürlük bilincini sosyalizm bilinciyle, özgürlük yönelimini sosyalizm yönelimiyle tamamlamaya çalışıyoruz.

“Partimiz eylemini bir feda bölüğü olarak kavriyor”

Suruç'ta üye ve taraftarlarınızın da katledilen devrimciler arasında olduğunu açıkladınız. Katliamın partinizin ve gençliğinizin gelişimini hedef aldığı biliniyordu. Keza Ankara katliamında, Rojava'da, Dersim'de partiniz saflarından devrimciler ölümsüzlüğe yürüdü. “Ölümsüzler partisi” kavramını son dönemlerde sıkça gündemleştirdiniz. Bu ne anlam taşıyor?

Rojava devriminde partimizi tanımlarken, devrimin “feda bölüğü” olarak nitelemiştik. Devrim, örgütlü kitlelerin eseridir, bunu biliyoruz. O büyük hareket içinde, öncülük kavrayışına bağlı olarak, mücadelenin en ön cephelerinde yer alma sorumluluğu taşıyor partimiz. Devrim ancak böyle bir öncülük ve önderlik olanağına dayanarak gelişebilir. Devrimin feda bölüğü olmak, devrimci amaçlara bütünüyle bağlanmak, devrimin amaçlarından başka amaçlara, daha dar ve daha içe dönük amaçlara sahip olmamak ve bu zorlu mücadelenin bedelini hayatıyla ödemek ya da ömrünü hapisanedeki direnişlerle geçirmektir. Dolayısıyla partimiz, bir feda bölüğü olarak kavriyor eylemini. Kendini böyle bir öncü özne olarak görüyor. “Ölümsüzler partisi” her yaştan kadın ve erkek savaşçının, partinin değişik cephelerinde çalışmış yoldaşların, giderek artan sayıda, daha hızlı ve daha yoğun biçimde ölümün üstüne gitmeleri, ölümü göğüslemeleri gerçeğinin bir simgesidir. Parti kendine şunu söylemiş oluyor: ödediğinden onlarca ve yüzlerce misli büyük bedeller ödeyeceksin ve devrimci amaçlar doğrultusunda böyle bir yoldan yürüyerek zaferi örgütleyeceksin. Partinin hangi cephesinde çalışıyor olursanız olun, düşmanın yok etme

Askeri örgüt ve mücadele biçimlerinin yanı sıra, böylece partimiz Rojava'da devrimin yasallığına dayanan kitle örgütlenmesi ve mücadelesi çalışmalarını da geliştiriyor. Rojava devrimine katılımımız ve oradaki pratiğimiz partimizin teorik görüş açısının, stratejiye ilişkin düşüncelerinin, birleşik devrim anlayışının bir sınanmasıydı. Bu sınanmadan, bütün bu konularda doğru ve isabetli bir zeminde durduğumuz sonucu çıktı. Rojava devrimi içindeki mücadele partimizi birçok bakımdan da geliştirdi, değişik konulardaki görüş açısını genişletti, eylemini büyüttü. Sınıf mücadelesi cephaneliği içinde yer alan değişik silahları, örneğin

enternasyonal tabur gibi bir silahı yeniden mücadeleye kazandırmasını sağladı. Taşıdığı düşüncelerin canlılığının, devrimci iradenin ve örgüt biçimleri ile mücadele biçimleri konusundaki esnekliğinin yeni karşılıklar bulmasını sağladı.

Rojava devriminde hem bir enternasyonalist güç, hem de bir Kürdistanî güç olarak yer aldığınızı belirtiniz. Doğal olarak, enternasyonalist yönü Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da daha belirgin, öne çıkan, tartışılan bir yön oldu. Kürdistanî bir güç olarak, Kürdistanlı komünistler açısından bu deneyimin anlamı neydi?

tehdidinin bilincinde olacaksınız ve mücadelenin en çatışmalı mevzilerinde yer almaya hazır olacaksınız.

Dün belki yoldaşların büyük bir bölümü şehitlerimizin adlarını bir çırpıda ezbere söyleyebilirdi. Ama Serkan Tosun yoldaşın ölümsüzlüğe yürüdüğü 2013 Eylül'ünden sonra ölümsüzleşen yoldaşlarımızın adlarını bir çırpıda sayabileceklerin sayısı doğaldır ki azalmıştır.

Faşist, sömürgeci ve yayılmacı bir diktatörlükle, halklarımızın düşmanlarıyla dışarıya bir mücadele yürütü-

yoruz. Bu mücadele çok ağır bedeller gerektirecektir. Bir devrimci parti ölümsüzler partisi olmayı göze alamadığında, pratikte bu yükü taşıyamadığında, bunun düşüncesini ve duygusunu var edemediğinde, savaşın kıyısında kalmaktan ve vasat bir politik mücadele gücü olmaktan öteye gidemez. Bu bilinci açıklıkla ortaya koymak için, profesyonel devrimci kadrolardan başlayarak tüm parti kadrolarının, üye ve aday üyelerinin, ileri taraftarlarının böyle bir ruh hali ve bilinçle kendilerini şekillendirmeleri, duygularını, düşüncelerini, eylemlerini bu zeminde var etmeleri için bu kavramı kullanıyoruz. Ve bu kavramı yaratanlar, son iki yılda yaşamlarını

Ölümsüzler partisi her yaştan kadın ve erkek savaşçının, partinin değişik cephelerinde çalışmış yoldaşların, giderek artan sayıda, daha hızlı ve daha yoğun biçimde ölümün üstüne gitmeleri, ölümü göğüslemeleri gerçeğinin bir simgesidir.

Rojava'daki varlığımızın temel etkeni Kürdistan bir güç oluşumdu. Biz Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfının partisiyiz. Türkiye ve Kürdistan halklarının çıkarlarının, taleplerinin, özlemlerinin partisiyiz. O nedenle Rojava'da ve Kürdistan'ın diğer parçalarında, örneğin Güney Kürdistan'ın Şengal'inde olmak bizim devrimci görevimizdir. Eğer Kürdistan'ın bütün parçalarında örgütlenemiyor ve mücadele edemiyorsak, bu yalnızca bugünkü güç sınırlılığımızla, çalışmalarımızın yetersiz yanlarıyla ilgilidir. Partimiz Kürdistan halkının birliğini programının bir maddesi olarak ortaya koymuş bir partidir. Yani Kürdistan'ı

yalnızca tecrit biçimde Kuzey, tecrit biçimde Güney, tecrit biçimde Doğu ya da kendi başına bir Rojava olarak düşünmüyor. Bunları ayrı ayrı düşünüyor, ama birlikte de düşünüyor. Enternasyonalist yönümüzse, partimizin saflarında aynı zamanda Türk halkının, bu topraklardaki değişik ulusal toplulukların, örneğin Çerkes veya Arap halkının evlatlarının yer almasıdır. Onlar açısından bakarsanız, partilerinin gerçekliği içinde enternasyonalist bir ruhla meseleye bakmak, egemen ulus şovenizmi ve sosyal şovenizmine karşı proletarya enternasyonalizmi ruhuna uygun bir pratik sergilemek demektir. Bu aynı zamanda, bölge devrimi ve dün-

devrime feda eden gencecik kadın ve erkeklerle görece uzun ömürlerini devrime adayan eski kuşaktan yoldaşlardır. Biz yalnızca, onların eylemlerinin adını koymuş olduk ve partinin devrimci yürüyüşü içinde bu gerçeğin giderek öne çıkacağı, komünist öncünün varoluşunun görünümlerinden birine dönüşeceği bilincini oluşturmak istedik.

Kayıplar, ölümsüzleşenler, tutsaklıklar son iki yılda daha önceki dönemde hayli aştığına göre, bunun saflarınızdaki moral ve manevi yansımaları ne oldu? Bu düzeyde kayıplar vermiş olmanızı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkçenin usta şairi Nazım, “bu iki ölü ölmeyen iki ölümdür / burjuvazi kavgaya davet etti bizi / davetleri kabulümüzdür” demişti. Tarih boyunca ezenler ve ezilenler arasında süren mücadeleler büyük bedellerle gelişmiştir. Zafere ulaşan ya da yenilgiye uğrayan mücadelelerin tümünde insanların insani yüceliklerinin değişik biçimleri ortaya çıkmıştır.

Ateş altında yapılan tarihte, ölümsüzler, gaziler ve tutsaklar, devrimci savaşımızın, partimizin kararlılığı, cüreti ve zafer cesaretinin simgeleri olarak, komünist öncünün yaşamında çok önemli bir yer tutmuşlardır. Faşist düşman, değişik zamanlarda partimizin politik mücadele düzeyini yükseltmesini engellemek için irade kırıcı planlar geliştirmiş ve saldırılar örgütlemiştir. 1995'te Gazi katliamının hesabını sorma kampanyasında Bağcılar 100. Yıl Karakolu'na lav silahıyla saldırmamız üzerine, Hasan Ocak yoldaşı gözaltında işkenceyle katlettiler ve kaybetmek istediler. Bununla bize ne söylediklerini biliyorduk: “daha ileriye giderseniz çok

ya devrimi gibi sorunlara leninistçe yaklaşan bir parti olarak, dünyanın değişik köşelerinden devrimcileri, antifaşistleri, ilericileri Rojava devrimi ile dayanışmaya, Rojava devrimine katılmaya, devrimin iktisadi ve toplumsal inşası içinde ter dökmeye çağırılmaktadır.

Partimiz 5. Kongresi ile birlikte Kürdistan örgütlenmesini yeni bir biçimde ele aldı. Ki bu, Rojava'daki varlığımız ve mücadelemizle de yakından ilgilidir. Bugün partimizin bir Kürdistan Örgütü ve yine onun yönetimi altında bir Bakur Kürdistan Örgütü ve Rojava Örgütü var. Mücadelemiz büyüdüğü ölçüde, kuşkusuz ki bu görüş açısı, Kürdistan'ın diğer

parçalarının devrimci görevleri ve ihtiyaçlarıyla meselelere bakan bir çalışma örgütlemeyi kendi içinde potansiyel olarak taşımaktadır.

Peki, Kürdistan devrimi nasıl ilerleyebilir, gelişmesinin önünde ne gibi tehlikeler var? Türkiye'deki mücadeleyi bölge devrimi bakımından nereye koyuyorsunuz?

İnkarcı-sömürgeci Türk burjuva devletinin, sömürgeci İran devletinin, bölge sömürgecileriyle gerici ittifaklar yapan Güney Kürdistan yönetiminin ve keza ulusal demokratik hareketin ıslah edilmezse boğulması çizgisini izleyen ABD emperyalizminin, NATO'nun politikaları ve hedefleri göz önüne alınırsa, Kürdistan

daha ağırlarıyla karşılaşacaksınız!" Daha ileriye gittik, daha ağırlarıyla karşılaştık, ama durmadık. Nitekim Pirsus'ta birleşik devrim hattımızın, Kürdistanlı bir güç olarak Rojava'daki devrimci konumlanışımızın, genç komünistlerin mücadeleyi kararlılıkla yükseltişlerinin bedeli olarak ağır bir katliam gerçekleştirdiler. İrademizi kırmak istediler, ama başaramadılar ve yolumuzda yürüdük. Elverişsiz koşullarda kuşatılmış üslerinde Berçem ve Ekin yoldaşları tam bir faşist gaddarlıkla katlettiler ve bize kent gerillası eylemlerini büyütüp yaygınlaştırmaya çalışmamamızı söylediler böylece. Durmadık, yolumuza devam ettik. Ve düşmana, kent gerillasının yanı sıra kır gerillasıyla da politik mücadeleyi büyütüp yaygınlaştıracığımızı söyleyerek cevap verdik.

Ölümsüzler ya da tutsaklar şahsında yalnızca ödediğimiz bedellere bakarak yorum yapmak, ahlanıp vahlanmak, gerçek siyasi mücadele üzerine ve hangi koşullar altında kendimize bir yol açmaya çalıştığımız üzerine ciddiyetle düşünülmediğini, bunun sonuçlarıyla anlamlı bir ilişkileneş içine girilmediğini gösterir yalnızca. Muhakkak ki, illegalitenin yeni koşulları altında olduğumuzu bilmek, illegalitenin yeni koşullarına cevap verebilecek yöntemler, teknikler ve taktikler geliştirmek görevi ve sorumluluğuyla karşı karşıyadır partimiz. Fakat bu ancak mücadele içinde yapılabilecek bir iştir. Parti, mücadelenin tüm cephelerinde kendi hatalarına bağlı kayıpları asgariye indirmek için kafa emekçiliğini, pratik yetkinliğini, öngörü gücünü geliştirecektir, fakat tepeden tırnağa yok edici bir düşmanla mücadele ettiğinin, bu mücadeleyi kendi istediği koşullar altında değil hazır bulduğu koşullar altında yürüttüğünün ve bunun sonuçlarının bilincinde

devrimi bütün bu düşman cephesinin dışında, onlarla mücadele içinde, onlara rağmen, onların koyduğu sınırlar yıkılarak geliştirilebilir. Rojava devrimi bunun en belirgin ifadesidir. Kürdistan devriminin savunmada kalarak ilerleyemeyeceği, emperyalistler ya da bölge devletleriyle değişik tipte anlaşmalar ve uzlaşmalar yolundan zafer kazanamayacağı son 5-6 yıllık dönemin derslerinde verilidir. Emperyalistler arası ya da bölge gericileri arasındaki çelişkilerden yararlanılması, koşullu, nispi, geçici uzlaşmalar yapılması politik savaşımın doğasında vardır. Fakat bütün bunların net bir hedefe bağlı olması gerekir. O net hedef, Kürdistan'ın,

ister dört parçanın güçlerine dayalı bir hareketi yoluyla, isterse dört parçayla iç içe olan diğer halklarla birleşik bir mücadele yoluyla zafere ulaştırılmasıdır.

Ulusal özgürlük toplumsal kurtuluş olmadan gerçekleştirilemez bir duruma gelmiştir. Emperyalist sistemin dışına çıkmak bir kaçınılmazlıktır. Bu, özgün biçimde, Rojava'da "üçüncü yol" olarak tarif edildi. Ama üçüncü yolun zaferi bile kendi mantığı içinde iktidarlaşmasıdır. Yani Esad yönetiminin sömürgeci ve Suriye halklarını politik özgürlükten yoksun bırakan rejimine de, Türk burjuvazisinin sömürgeciliğine, DA-İŞ çetelerine ya da NATO'nun veya

olacak, bunun gerektirdiği ruhsal sağlamlığı geliştirecek, ölümsüzlerin, gazilerin ve tutsakların adeta uçurumun ya da aşılmaz görünen bir nehrin köprüsü olacaklarını bilecektir.

Odaklanması gereken gerçekler, düşmanın zalimliği, kan dökücülüğü, bir terör rejimiyle ayakta durmaya çalıştığı, teknolojinin tüm imkanlarını sınırsızca kullandığı, sahip olduğu mali, kadrosal ve teknik güçle halk düşmanı iktidarını korumak için elinden gelen her şeyi yaptığı, ve buna karşılık, devrimcilerin, halklarımızın yapabileceği tek şeyin insan yaratıcılığına, insan cesaretine, insani ve haklı ideallere dayanarak, tüm eşitsiz güç koşulları altında düşmanı yenebileceğinin bilinciyle hareket edeceğidir. Bu bilinçle yürütülecek pratikte ağır bedeller ödeneceğini bir an bile kendinden saklamamak, tersine, başka bir yoldan ilerlenemeyeceğinin; şehit verilmeden, işkence görülmeden, hapisanelere girilmeden geçilen bir devrim yolunun bulunmadığının, şimdiye kadar hiç böyle bir yolun ortaya çıkmadığının ve bundan sonra da çıkmayacağını açık bilinciyle hareket etmektir. Biz bu mücadelede ödediğimiz bedellere, hangilerinden nasıl kaçınabileceğimiz sorusuyla bakıyoruz, bunu daha yetkin bir mücadele için yapıyoruz. Şehitlerimizi aşma görüş açımızın içindedir bu. Bunun için de, kuşkusuz ki, düşmanla dövüşürken daha donanımlı olmak, bütün deneyleri sindirmek, kuralsızlık ve amatörlüklerle bağlı kayıpları en aza indirmek sorumluluğumuz var. Bunun gereklerini de yerine getiriyoruz. Ne var ki, "bedelsiz devrimcilik" yalanına inanmıyor, bu anlayışın devrimcilik imkanını yok ettiğini ve edeceğini çok iyi biliyoruz.

Rusya'nın Suriye'deki egemenlik politikalarına da karşı durmak gerekir. Bunlarla sonuna kadar dengede yürünemez. Özgücüne güvenmek, ki ulusal demokratik hareketin önderliği bunu sık sık vurguluyor, bölge halklarıyla mücadele birliğine dayanmak ve mevcut devletlerin yapıları dışında bir toplumsal örgütlenmenin, siyasal örgütlenmenin ve bunun iktidarlaşmasının yolunu açmak, bu yoldan ilerlemek Kürdistan devriminin başarısı için zorunludur. Bütün dünya işçi sınıfının, bütün yoksulların ve halkların olduğu gibi, Kürdistan halkının da sosyalizmde karşılık bulacak toplumsal adalete, toplumsal eşitliğe hakkı vardır. Yalnızca ulusal çerçeveye daralmak, Güney Kürdistan yönetimi şahsında da görüleceği gibi, Kürt işçileri ve yoksulları, Kürt köylülüğü, Kürt kadınları ve gençliği için mutlu sonuçlar yaratmaz. Dolayısıyla Kürdistan devrimi, bir yandan sömürgeciliğin boyunduruğuna karşı mücadele, öte yandan kapitalist ilişkilerin boyunduruğuna karşı mücadeleyle el ele gelişmek zorunda.

1. Komünist Kadın Konferansı ve Komünist Kadın Örgütü'nün kuruluşu nasıl bir eşiği, nasıl bir birikimi, nasıl bir gelecek bakış açısını yansıtıyor? Partiniz, kadın özgürlük mücadelesine ve emekçi solun kadın özgürlük mücadelesiyle ilişkisine neler kazandırdı? KKÖ'nün partiniz bakımından kazanımları neler oldu? Gelecek dönemde neleri aşmayı hedefliyorsunuz?

Partimiz kuruluşundan itibaren kadın özgürlük mücadelesi konu-

sunda marksist-leninist kavrayışını derinleştirdi. Devrimi kadınların kurtuluşuyla sınımsız bağlı gördüğü gibi, yeni toplumun da kadın özgürlüğüyle sınımsız bağlı olduğu görüş açısını, yer yer evrimci tarzda, yer yer kopuşlarla Komünist Kadın Örgütü'ne vardırdı. Kadın özgürlük mücadelesinin ve kadınların özgürlüğünün sosyalist mücadelenin bir

Askeri örgüt ve mücadele biçimlerinin yanı sıra, partimiz Rojava'da devrimin yasallığına dayanan kitle örgütlenmesi çalışmalarını da geliştiriyor. Rojava devrimine katılımımız ve oradaki pratiğimiz partimizin teorik görüş açısının, stratejiye ilişkin düşüncelerinin, birleşik devrim anlayışının bir sınanmasıydı.

yedeği değil, temel öznelere ve sınıfsız toplum yolunda ilerleyişin anahtarlarından biri olduğu düşüncesi partimizin teorik-ideolojik kavrayışında gelişip belirginleştiği ölçüde, siyasal ve örgütsel olarak da adım adım bunun karşılıkları oluştu. Komünist Kadın Örgütü bunun en canlı, en anlamlı ifadesidir. Şüphe yok ki, Komünist Kadın Örgütü bir başlangıçtır. Komünist kadınların parti yaşamında sınıfsız-toplumsal cinsiyetsiz toplum görüş açısını uygulamada daha etkin bir pratik sergilemeleri,

daha da önemlisi, partimizin, kadın kitlelerinin politik mücadele içinde özgürleşmesini, özneleşmesini ve örgütlenmesini sağlamanın özgün yollarını bulmaları gelecek dönemin en ihtiyaç duyulan ve arzulanan gelişmesi olacaktır.

Emekçi sol cephe, onun reformist ve devrimci örgütleri ile partilerinde iki yön öne çıkmıştı. Kadın

Kadın özgürlük mücadelesinin sosyalist mücadelenin bir yedeği değil, temel öznelerinden ve sınıfsız toplum yolunda ilerleyişin anahtarlarından biri olduğu düşüncesi partimizin teorik-ideolojik kavrayışında gelişip belirginleştiği ölçüde, siyasal ve örgütsel olarak da adım adım bunun karşılıkları oluştu.

özgürlüğü, cinsiyet eşitliği, erkek egemenliğinin her biçiminin sona ermesi ve bütün bunların önemi konusunda çokça iddialı sözler tüketmek, ama parti yaşamlarında kadın kadrolar yetiştirilmesi ve kadın kadroların mücadelenin önderlik sorumluluklarını üstlenmesi yolundan sözlerine bir karşılık oluşturamamak ya da kadın kitlelerinin politikleştirilmesi, politik özneye dönüşmesi ve öncüleştirmesi konusunda anlamlı bir adım atamamak birinci grubu teşkil edenlerin karakteristik özelliğine dönüştü

neredeysse. İkinci grup ise, kadın özgürlük mücadelesini sınıf mücadelesinin dışında, sınıf mücadelesinin yan meselelerinden biri olarak gören görüş açıydı. Kadınların mücadeleyle durumlarını değiştirmesini ya da erkek egemenliğine karşı mücadeleyi bugünden yürütmesini değil de, devrim için mücadeleyi ve devrimin sağlayacağı kurtuluşu beklemeyi vaaz ediyordu. Dolayısıyla en kaba yaklaşım biçimiydi.

Partimiz her iki duruma da eylemli müdahalelerde bulundu. Özellikle Türkiye coğrafyası ağırlıklı mücadele yürüten ve ulusal değil de sınıfsal temelde örgütlendiklerini iddia eden partilerin ve grupların söylem arasındaki tutarsızlık tavrına da, erkek egemenliğiyle mücadelede kadın özgürlük güçleriyle, kadın özgürlük bilinci ve mücadelesiyle sınıfsızlığı bağli olmayı sınıf bilinçlerine, marksist-leninistliklerine -veya marksist-leninist-maoistliklerine- uygun bulmayanların duruşuna da, bütün bu geri yönlerle mücadele içinde dönüştürücü bir etkide bulundu. Bu etki, yalnızca bu geri duruşların dönüşümü değil, ama aynı zamanda partimizin düşüncelerini geliştirip zenginleştirilmesi ve kimi açılardan dönüştürmesi pratiğiyle ele gitti.

Bu gelişmeleri, kadın kadrolar hakkındaki ilk ve son söz hakkının kadın örgütümüzde olması anlayışında ya da kadın önderliği kavramında düşünebilirsiniz. Marksizm-leninizm kavrayışının derinleşmesini, kadın özgürlük mücadelesini devrimin sadece yedek kuvveti gören anlayışın aşılmasında da izleyebilirsiniz. Yani

mücadele demokratik kadın hareketi olarak kalmak zorunda değil. Kadın özgürlük mücadelesi, kadınların demokratik haklarını elde etme mücadelesinin ötesinde, düpedüz sosyalist toplumu kuracak bir ana güç olarak gelişme imkanına sahip.

Özellikle politik islamcı faşist saray cuntası destekli DAİŞ katliamları ve 15 Temmuz'u izleyen devlet terörü dalgasının kitle mücadelesi üzerindeki sınırlandırıcı etkileri göz önünde bulundurulduğunda, kitle örgütlenmesinin, kitle siyasetinin dönem taktikleriniz içerisindeki yeri nedir? Politikanın ağırlıklı olarak askeri araçlarla yürütüldüğü, devrimci şiddetin sınıf mücadelesinde daha fazla öne geçeceği bir dönemde olduğumuzu belirttiniz. Savaşımın sertleşmesi kitle eksenli mücadele hattından çekilmeye yol açtı mı veya açacak mı?

Politik savaşımımız daha büyük muharebeleri kazanacak ve devrimi zafere ulaştıracak büyük güçleri bir araya toplamayı hedefliyor. Bunun dışında, egemen güçlerin devletiyle devrimci güçlerin yalıtık çarpışmasına daralan bir görüş açısı taşımadık hiçbir zaman. Kitlelerin taleplerini, özlemlerini, sorunlarını politik mücadelenin gündemi yapıyoruz ve dolayısıyla kitlelerin bu temelde saflaştırılması, daha büyük ölçeklerde örgütlenmesi ve mücadeleye seferber olması, deyim uygunsu öznelleşmesi için çaba harcıyoruz. Örgüt biçimlerimiz de bunu kapsar, mücadele biçimlerimiz de. Pekala, yasal örgütlenmeler yüzbinleri, milyonları kapsayacağı gibi, yasadışı ve askeri

örgütlenmeler de binleri, onbinleri kapsayabilir. Nihayetinde mücadelenin gelişimi için kitlelerin değişik alanlarda ve değişik biçimlerde örgütlenmesini esas alıyoruz. Yani görüş açımızda kitle mücadelesi yalnızca yasal ve silahlı mücadele biçimleriyle sınırlı değil. Onbinlerin ve yüzbinlerin milis olarak, gerilla olarak mücadele içinde olması da mümkün.

Pekala, yasal örgütlenmeler yüzbinleri, milyonları kapsayacağı gibi, yasadışı ve askeri örgütlenmeler de binleri, onbinleri kapsayabilir. Nihayetinde mücadelenin gelişimi için kitlelerin değişik alanlarda ve değişik biçimlerde örgütlenmesini esas alıyoruz.

Bunu bir yana bırakırsak, bugün kitle mücadelesinin ekonomik, demokratik biçimlerine ya da daha ileri politik içerikli olanlarına ihtiyaç büyüktür. Şu bir gerçek ki, kitle katliamları yoluyla geniş halk güçlerinin mücadeleden geri çekilmesini sağlamaya dönük stratejiyle bağlı saldırıların bir etkisi olmuştur. Örneğin bu, 1977 1 Mayıs katliamından sonra kitle hareketinde devrimci yükselişin zayıflaması biçiminde yaşanmıştır. Ya da Maraş'ta gördük bu kırılmanın değişik bir biçimini. Bunların bütünü

kitle mücadelesini daraltma, zayıflatma, onun büyümesini engelleme gibi amaçlar taşıyordu. Günümüzde de DAİŞ eliyle gerçekleştirilen katliamlar aynı hedefi taşıyor ve bunun belirli bir etkisi oldu. Can güvenliği kaygısı coşkuyla sokaklara çıkan insanlarda doğal bir tereddüt yarattı. İkincisi, devletin sistematik terörü, gözaltı, tutuklama, hapisane politikası yine belirli ölçülerde sınırlandırıcı bir etki yarattı. Bunda partimizin ve öteki devrimci partilerin saldırgan güçlere karşı halkın kendisini savunacak bir askeri mücadele ortaya çıkarmamasının da günahı var. Çünkü kitlelerin bir sezgi gücü, bir görüş açısı var ve o sezgi gücü, o görüş açısı düşmanın mevcut metotlarına karşı barışçıl sokak gösterileri dışında, hatta fiili meşru mücadeleye dayalı sokak gösterileri dışında biçimler kullanılması ihtiyacını algılamalarını da yol açıyor. Bu konudaki yetersiz-

liklerin kitlelerin duraksamasındaki payını görmezden gelemeyiz. Keza kitleleri en geri savunmaya iten, can güvenliği kaygısını daha derinden yaşamaya, kendini ortaya koyuşunda tutukluk yaşamaya yol açan söylemlerin, politikaların, taktiklerin etkisini de düşünmeliyiz.

Bu söylem, politika ve taktikleri geliştiren özneler bakımından durum ne oldu? Savunmaya çekilen, can güvenliği kaygısını yaşamaya başlayan kitlelere ne söylüyorsunuz?

Mücadelenin yalnızca yasal, barışçıl biçimlerine dayanan politik mücadele anlayışına sahip partilerin, örgütlerin önemli ölçüde politika dışında kaldığı bir yıl oldu 2016. Ve kitlelere öncülük etmek, kitlelere öncülük edecek taktikler önermek yerine, kitlelerin kaygı ve korkularını çizgileştiren, öncü, geliştirici, durumu değiştirici değil de, biraz korkuyu, kaygıyı, kötümserliği, umutsuzluğu yayan bir hatta girdiler. Bunun bir yönü, vara vara CHP'yle ittifakta bir çıkış aramaya vardı. Her şeye rağmen mücadeleciler bir dinamik olarak kendini ortaya koymaya devam eden, öncü sorumluluk ve görevlerini layıkıyla yerine getirmese de bağrındaki mücadeleciler kitle dinamiğiyle etkileşim içinde ileriye doğru yürüyen HDP-HDK gibi birleşik cepheleden, birleşik cephenin siyasal odaklarından kopmaları onları biraz daha mücadelenin kıyısına doğru itti. Yeni dönemde bu durumu değiştirip değiştiremeyecekleri henüz net değil.

Bugün kitlelere, bedel ödeme paahasına da olsa, özgürlüğü, adaleti, halkların eşitliğini savunmak ve

kazanmak için sokaklarda olma zorunluluğunu anlatmalı, alınabilecek önlemleri alarak en küçüğünden en büyüğüne, barışçıl, kitle şiddetine dayalı, yasal ya da yasadışı biçimlerde kitlelerin sorunlarını, taleplerini, özlemlerini sokakta ortaya koymaları için çaba harcamalıyız. Birleşik demokratik cephe bunun en büyük olanağı. Türkiye ve Kürdistan işçileri ve ezilenleri birleşik cephe etrafında sokaklara çıkabilirler. Burada önemli olan, birleşik cephe yönetiminin kararlı olması, kitlelere güvenmesi, savunma çizgisinde kalarak ve bedel ödemediği ilerlenemeyeceğini anlamasıdır. Söylemlerini, politikalarını, taktiklerini bu temelde inşa etmesidir. Hitler'e karşı yeterli direniş sergilenmediğinde, bedeller ödemediğinde ortaya neyin çıktığını biliyoruz. Ya da işte 20 Temmuz'dan sonra Tayyip Erdoğan karşısında, faşist politik islamcı diktatörlük karşısında kararlı davranılmadığında, savunmada kalındığında, bedel ödememe çizgisinde hareket edildiğinde, gelinen nokta daha büyük bedel ödemek zorunda kalmaktır, daha büyük tehlikeleri göze almaktır. Yüz kişi, ikiyüz kişi, bin kişi, onbin kişi, yüzbin kişi, milyonlarca insan, hangi büyüklükte olursa olsun, belirli sorunlar etrafında kitlelerin sokağa çıkışı örgütlenmelidir.

Saflarınızda işçilerin yeri nedir? Emekçi mahallelerdeki varlığınız sınıfla buluşmanın yeterli kanallarını oluşturuyor mu? Yine sendikal ve işyeri bazlı çalışmalar bakımından öngörüleriniz ve pratiğiniz nasıl değerlendirilmeli?

İşçi sınıfının, devrimin önderi ve sosyalizmin gerçekleştirilmesinin temel dayanağı olduğu konusundaki düşüncelerimiz parti tarihimiz boyunca canlılığını korudu. Fakat biz işçi sınıfının mücadelesinin sendikal mücadeleye indirgenmesi anlayışıyla da aramıza net bir sınır koyduk, bunu ekonomist bir anlayış olarak gördük. İşçi sınıfının kendi kurtuluşunu eline almasının ancak sınıf bilinci temelinde gerçekleşebileceğini

Kitlelere öncülük etmek, kitlelere öncülük edecek taktikler önermek yerine, kitlelerin kaygı ve korkularını çizgileştiren, öncü, geliştirici, durumu değiştirici değil de, biraz korkuyu, kaygıyı, kötümserliği, umutsuzluğu yayan bir hatta girdiler. Bunun bir yönü, vara vara CHP'yle ittifakta bir çıkış aramaya vardı.

söyledik. Bu, marksizm-leninizmin, gerçekleşmiş devrimlerin öğretisidir ve bu öğretiyi yaşam tarafından doğrulanmıştır. İşçi sınıfıyla bağımızı güçlü tutabilmek için -partinin bütün zayıf dönemleri dahil- belli başlı sanayi kentlerinde örgütlülüğümüzü geliştirmeyi ve siyasal faaliyeti yürütmeyi temel aldık. Sanayi proletaryasının bulunduğu bu kentlerde değişik dönemlerde eşit olmayan biçimlerde ve değişik düzeylerde bir gelişimden söz edebiliriz. İşçi sınıfı

fabrikalardan, yaşam alanlarından ve sendikalardan kazanma görüşüyle hareket ettik. İşçi sınıfına, kendi dışındaki sınıf ve tabakaların, özgürlük talebine sahip kesimlerin, örneğin kadınların, örneğin Kürt halkının, örneğin Alevilerin, köylülerin sorunlarına ve mücadelesine sahip çıkma, bunları eylemiyle savunma, böylece devrimin önderi olarak özneleşme bilinci taşımaya gayret

İşçi sınıfının, devrimin önderi ve sosyalizmin gerçekleştirilmesinin temel dayanağı olduğu konusundaki düşüncelerimiz parti tarihimiz boyunca canlılığını korudu. Fakat biz işçi sınıfının mücadelesinin sendikal mücadeleye indirgenmesi anlayışıyla da aramıza net bir sınır koyduk, bunu ekonomist bir anlayış olarak gördük.

ettik. Zira devrimimizin özü olan politik özgürlüğün kazanılması mücadelesinde işçi sınıfı ancak böyle önderleşebilir. Fabrikalardaki çalışmalarımız değişik dönemlerde etki gücü bakımından farklılaştı. Oldukça yaygın ve başarılı olduğumuz dönemlerimiz de var, zayıflayıp geriye düştüğümüz dönemlerimiz de. Keza sendikalardaki çalışmalarımız için de aynı şeyi söyleyebiliriz. Değişik

yıllarda, anlarda ve dönemlerde eşit olmayan bir etki düzeyi sergiledik. Yaşam alanlarındaysa çok daha ke-sintisiz biçimde işçilerle ilişki içinde olduk. Bu konuda yetersiz kaldığımız ve başarısızlığa uğradığımız bütün dönemlerde kendimize devrimci eleştiri yönelttik, durumu değiştirecek yollar aradık.

Partinize yöneltilen, işçi sınıfı içerisindeki çalışmalarınızın zayıf olduğu eleştirilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bugün fabrika merkezli mücadeleler zayıf. Bu, emperyalist küreselleşmeyle bağlı bir dizi gelişmenin sendikalara yansımından, keza kronik kitlesel işsizliğin işçi sınıfını fabrika temelli mücadelelerde alabildiğine sınırlayan bir terör biçimine dönüşmesinden ileri gelen bir süreç oldu. Görüyoruz işte, sendikaların işçiler içindeki örgütlülüğü son derece zayıf ve işçi kitlesini sokağa çıkarmakta son derece başarısızlar, bu anlaşılır bir durumdur. İşçi sınıfının mücadeleyi yalnızca fabrikalarda sürdürmesi, onun dışında gerçekte herhangi bir mücadele yürütememesi görüşü yanlıştır, çünkü işçi sınıfı Haziran ayaklanması içerisinde de pekala etkin bir rol oynayabildi, yine devrimci ve ilerici bilinç taşıyan işçiler 6-8 Ekim serhıldanında da bir rol oynayabildiler. Dönemin gerçeği bu. İşçi sınıfı içindeki çalışmalarımızın eleştirisi daha büyük işçi kitlelerine sınıf bilinci kazandırma, bunları daha büyük ölçekte mücadelelere yöneltme arzusuna dayandığı ölçüde bizim için yalnızca ileri itici olur. Ama bunun yerine,

partimizin ideolojisi, teorik görüşleri, siyasal mücadele alanları bu kadar netken, çalışmamızın zayıflığına ya da yeterince etki gücü ortaya çıkarılmayışımıza bağlı olarak partimize işçi sınıfından kopmak gibi suçlamalar yöneltenleriyse tabii ki ciddiye alamayız.

Biz Erdal Balcı'dan Ali Haydar Göçer'e, Süleyman Yeter'den Özkan Tekin'e, Yılmaz Selçuk'tan Serkan Tosun'a, Hüseyin Kayacı'dan Oğuz Saruhan'a, Şirin Öter'den Veli Görgün'e kadar, işçi sınıfı saflarından adanmış devrimciler, feda ruhuna sahip komünistler yetiştirmiş, onların partimizde çok değişik tipte yönetici sorumluluklar almasını hazırlamış bir partiyiz. Emekçi semtlerdeki gövdemizde işçi ya da işsiz gençlik önemli bir yer tutar, kortejlerimizde yürüyen güçler içinde işçiler önemli bir yer tutar. Fakat şunu kabul etmek gerekir ki, belirli politik mücadeleler içerisinde öncülük, pratik bir meseledir, yani teorik-ideolojik bir mesele değildir. Belirli bir anda öncülüğü işçi sınıfı yapamaz, öğrenciler yapabilir, kadınlar yapabilir, ezilen bir ulus yapabilir, ezilen bir mezhep de yapabilir. Yani siyasal çıkışın önünü değişik toplumsal kuvvetler açabilir. Bu ne kadar gerçekse, işçi sınıfının tarihsel ve siyasal rolü de o kadar gerçektir. Partimiz işçi sınıfının siyasal rolünü oynaması ve siyasal sorumluluklarını yerine getirmesi için çabalarını devam ettirecek, işçi sınıfının mevcut koşullar altındaki mücadelesini örgütleyebilecek özgün yol ve yöntemleri bulma uğraşını sürdürecektir.

Emekçi sol hareketin durumu size nasıl görünüyor? Özgürlük ve sosyalizm mücadelesinin 1960-1990 döneminde doğup şekillenen yapıları yeni dönemi ne kadar anlayabildiler, devrimci önderlik beklentisine ne kadar yanıt verebildiler? Devrime öncülük iddiası olanlar devrimci gelişmenin beklentilerini, ihtiyaçlarını yanıtlayacak yönde dönüşebiliyorlar mı?

Bu soru meselenin ancak bir yönünü aydınlatmayı sağlayabilir. Çünkü 1960-90 parantezi uluslararası komünist hareketteki bölünme, modern revizyonizmin iktidarlaşması, AEP-ÇKP bloklaşması ve keza hiç değilse ayrı bir siyasal odak olarak Küba Komünist Partisi, özel olarak da Che Guevara çizgisi ve bütün bu zeminler üzerinde derinleşen, içe kapanan yaklaşımları ve zihniyetleri koşulladı. Türkiye ve Kürdistan emekçi solu açısından -PKK'yi dışta tutarsak- yeniden yapılanma ya da yeni durumu anlama meselesini '74-90 sürecinde düşünmemiz gerekir. Yani devrimci kendiliğindencilik içinde alınabilecek yolun sonuna gelinmesi, her bakımdan devrimci iradenin yeni bir anlam kazanması, büyüyen kitle mücadelesi içinde kendiliğinden büyümenin değil, tersine öncünün iradesi, çabaları, eylemi, özverisi, kahramanlığıyla aynı zamanda kitle mücadelesinin büyütülmesi gibi bir dönem ortaya çıktı, 1990'larda Türkiye ve Kuzey Kürdistan özgülünde. Yani 74'te başlayan devrimci kendiliğindencilik döneminin ardından, onun örgüt biçiminin ve tüm zihniyetinin aşılması zorunluluğu doğdu. Buradan da bakmamız gerekiyor.

Her iki açıdan düşündüğümüzde, emekçi solda dünyanın yeni koşullarını anlamaya çalışan eğilimler de ortaya çıktı, bunlara kayıtsızlığı tutarlılık olarak gören eğilimler de. Şöyle somutlayabiliriz: artık dünyada sosyalizm adına, sosyalizm iddialı bir iktidar kalmamış, Küba yönetiminin kendini koruma çabası dışında. Birincisi bu.

90 'lı yıllarda oluşan gerçekleri ve onların ihtiyaçlarını devrimci hareketin geçmiş birikimi ve kazanımlarını özümseyerek cevaplayabildiği için, Birlik Devrimine ve partimize, devrimci hareketin rönesansı demiştik. Bu nitelememizin yanlış, sorumsuzca, keyfi olmadığını aradan geçen 22 yıl ortaya koydu.

İkincisi, belirli ülkeler ve partiler etrafındaki saflaşmanın koşulları ortadan kalkmış. Durum dünyanın değişik köşelerinde yeni sonuçlar yaratmış. Dünün devrimci partileri içinde tasfiyeciliğe sürüklenenler, dünün modern revizyonist kesimleri içinde yeni bir yol arayanlar, keza sosyalizmin kuruluşu-gelişimi-yıkılışı süreçlerine açıklama getirme çabaları içinde teorik bakımdan yenilenenler, derinleşenler ya da umutlarını tamamen tüketip burjuvazinin eklentisi haline gelenler oldu dünyada. Türkiye'de, Kuzey Kürdistan'da

da bunun örneklerini gördük. Bu açıdan, emekçi solda dünyanın yeni koşullarını, yeni durumunu teorik bakımdan açıklamaya çalışan ve emperyalist küreselleşme gerçeğiyle de bağlı biçimde politikalarında, örgütlenmesinde, ideolojik görüşlerinin geliştirilmesinde bunu dikkate alan kesimler yazık ki sınırlı kaldı.

Belki bunda 12 Eylül yenilgisinin henüz geniş ölçüde atlatılmadığı, birçok eski güçlü devrimci yapıyı yasal ve barışçıl örgüt ve mücadele biçimlerine hapsedtiği, devrim iddiasını kırdığı koşulların oluşmasının da payı vardı. Özellikle de bu koşullar altında, biraz devrimden uzaklaşmanın, devrimin zor yoluyla gerçekleşeceği temel görüşünden uzaklaşmanın yarattığı baskılar altında, devrimci bir kararlılık sergilemek ve devrimci bir çizgide ilerlemek isteyen parti ve örgütler de eski görüşlerine sorgusuz sualsiz sarılmayı adeta devrimciliklerinin bir ölçüsü gibi gördüler. Bunun da frenleyici bir etkisi olduğunu söyleyebiliriz. Kuşkusuz bunda tarihsel geçmişin de bir payı vardır. Günümüz gelmiş sorunları teorik bakımdan açıklamak, onlara ideolojik, örgütsel, siyasal cevaplar vermek yerine, belli kalıplar içinde kalmanın, aynı zamanda kendini yalnızca 71'in THKP-C'siyle, TKP-ML'siyle, THKO'suyla tarif etmenin, aradan geçen onlarca yıla rağmen yalnızca böyle tariflerin içinde kendine bir yol aramanın da payı vardır.

Emekçi solda ileriye doğru yürüyenler bakımından politik mücadele anlayışı, kadın özgürlük mücadelesiyle ilişki, Kürt ulusal özgürlük mücadelesiyle ilişki, bölge devrimi

ve dünya devrimi gibi meselelerle ilişki, cepheleşme siyasetiyle ilişki, hatta daha da özgünleştirerek söylersek örgüt ve mücadele biçimlerine yaklaşım gibi açılardan düşünürsek, evrimci bir gelişmenin egemen olduğunu, adeta ite kaka ve gerçeklerin kendini açıkça ortaya koymasıyla değişimler yaşandığını, kopuşlarla ilerleme kararlılığının ve pratiğinin zayıf ve sınırlı kaldığını söyleyebiliriz. Partimiz bütün bunların eleştirisi temelinde kurulan bir parti, zihniyet devriminin ürünü olarak kurulan bir parti olduğu için bütün bu konularda gözle görülebilir değişimler sağladı, perspektifler geliştirdi ve pratikler inşa etti. Fakat gerek Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da, gerek bölgede, gerekse dünyada olup biten her şey, günü gelmiş sorunların teorik açıklamalarını yapamayan, ideolojik görüşlerini ve siyasal çizgilerini geliştiremeyen parti ve örgütlerin varlık haklarını her geçen gün daha fazla

kaybettiğinin de açık yansımalarını sergiliyor, böyle yapıları krizlere itiyor.

Tam da burada, partinizin emekçi sol içerisindeki konumu ve rolünü biraz daha açabilir misiniz?

'90'lı yıllarda oluşan gerçekleri ve onların ihtiyaçlarını devrimci hareketin geçmiş birikimi ve kazanımlarını özümseyerek cevaplayabildiği için, Birlik Devrimine ve partimize, devrimci hareketin rönesansı demıştik. Bu nitelememizin yanlış, sorumsuzca, keyfi olmadığını aradan geçen 22 yıl ortaya koydu. Devrimci hareket içinde, her şeyden önce, kongre ve konferans gibi araçlarla kendini yöneten ve kendi geleceğini oluşturan bir parti olarak ayırt edici bir yanımız var. Ve bu, bütün sınırlılıklarına karşın neredeyse tek örneğe dönüşen bağımsız gençlik örgütümüz bakımından da görülebilir. Fakat doğaldır ki, bunlar kendi başına bir anlam ifade etmez. Bunların

anlam kazandığı zemin, partimizin politik mücadele anlayışı ve tarzıdır. Mücadelenin bütün araç ve biçimlerini kullanma, hiçbirini küçümsememe, siyasal koşullar ve ihtiyaçlar hangi mücadele ve örgüt biçimini gerektiriyorsa onu harekete geçirme ve onunla donanma görüş açısı ve pratiği partimizin devrimci hareket içindeki olumlu devrimci baskılarından birini oluşturuyor. Partimizin yasal ve silahsız eylemlere, barışçıl ve kitle şiddetine dayalı eylemlere, silahlı eylemlere, seçim mücadelelerine bakışının, bunların bütünü devrimin örgütlenmesinin kanalları olarak görüşünün, bunları birleştirerek büyük bir devrimci gelişim sağlayabileceğinin bilinciyle hareket etmesinin yarattığı bir etki var. Devrimci hareket içinde etkisi görülebilir bunun. Partimizin kuruluşundan hemen sonra gündemleştirdiği cepheleşmenin özgün yolunu bulma arayışlarının, 1996'da o günkü ihtiyaçlardan hareketle ortaya koyduğu devrimci parti ve örgütler cephesinden günümüzde ulaşılan biçimlere değin, birleşik devrimci önderlik kavramımıza değin, cepheleşme konusunda '74-90 dönemi zihniyetini aşmaya yönelişimizin etkileri görülebilir emekçi sol içerisinde. Kürt ulusal özgürlük mücadelesiyle ve onun öncüsüyle ilişkileniş, hakeza kadın özgürlük mücadelesiyle ilişkileniş gibi konularda da emekçi sol üzerinde devrimci bir basınç yarattığımızı söyleyebiliriz.

Cepheleşme konusuna değindi-niz. Geçmişten günümüze cephe sorununda emekçi sol hareketin

durumuna dair eleştirel analizleri-nizin çerçevesi nedir? Cepheleşme çaba ve yöneliminin devamı bakımından neler öngörüyorsunuz, neler söyleyebilirsiniz?

71 devrimci kopuşu, cepheleşme zihniyetini geliştirmesi bakımından, devrimci yoldaşlığın en ileri örneklerini sergileyerek tohum atmıştı toprağa. THKP-C önderlerinin ve THKO'nun önder kadrolarının hapis-haneden birlikte kaçışları, THKP-C önderinin, THKO önderlerinin idamını önlemek için hayatını tereddüt-süzce ortaya koyuşu, Kızıldere'de THKP-C ve THKO önderlerinin kanlarının birbirine karışması, daha sonra Kaypakkaya'nın Sinan Cemgil'lerin katillerini cezalandırmayı devrimci yoldaşlığın doğal bir görevi olarak algılayıp pratikleştirmesi o kısıtlı zaman dilimi içinde ortaya çıkan örnekler oldu. 74'ten sonra ortaya çıkan örgütlenmeler bunlarla içeriksel tarzda ilişkilenediler. Tersine, kendiliğinden büyüyen bir kitle hareketi içinde serpilip geliştiren ve kitlelerini büyütme için korkunç bir grupçu rekabete tutuştular. Bu grupçu rekabet içinde ne faşizme, emperyalizme ve burjuvaziye karşı cepheleşme adımları atılabildi, ne de bir devrimci yoldaşlık kültürü, ruhu, bilinci oluşturulabildi. Bir bakıma her grup Türkiye ve Kürdistan'ın tek Bolşevik grubuydu, geriye kalanları tasfiye ederek kendi başına iktidar olacaktı, ama devrime kadar bile küçük burjuva devrimcisi olarak gördüğü gruplarla ittifakı aklından geçirmedi. 74-80 döneminin grupçu kültürü ve ideolojik şekillenmesi nedeniyle 12 Eylül faşist cuntası

karşısında da cepheleşme yoluna gidilemedi ve herhangi bir başarılı adım atılamadı. Bu konuda devrimci harekete, devrimci geçmişimize açık bir eleştiri yöneltilmeksizin, mesele- nin özü doğru kavranmaksızın tabii ki bir kopuş da yaratılamaz.

Nereden ilerlemek gerekiyor?

Cepheleşme daha büyük bir mücadele ihtiyacının ürünüdür. Daha büyük bir mücadele yürütmek, halkların güçlerini birleştirmek ihtiyacı ortaya çıktığında, bu ihtiyaca yanıt olacak bir yol aramak yerine, dogmatik, yani canlı hayatın dışında, formüller dünyasında oluşturulmuş görüşlere saplanıp kalmak devrimci hareket içinde kimi bölüklerin süregiden zayıflığını oluşturuyor. Cepheleşmenin değişik ülkelerde ve yine onların değişik siyasal dönemlerinde özgün biçimler alabileceğini anlamamak, cepheleşmenin amacından hareket etmek yerine biçimle uğraşmak, herhangi bir zamanda ortaya çıkmış koşulların aynısını beklemek tabii ki teorik kavrayışsızlığı ve ideolojik darlığı yansıtıyor. Örgüt ve mücadele biçimlerine, örgüt biçimlerinden biri olarak da cepheye yaklaşımda hayattan kopukluğu, bu yönüyle dogmatikliği aşamamaya yol açıyor. Çok değişik deneylerden geçerek Türkiye ve Kuzey Kürdistan emekçi solunun mücadeleciler bölükleri cepheleşmenin özgün biçimlerine ulaştılar. Yasal ve fiili meşru mücadele zemininde geniş kitleleri bağrında toplayan cepheleşme ya da yeraltında mücadelenin daha çok yasadışı ve askeri biçimlerini önüne çeken cepheleşme, bunların fiilen

birbirini tamamlaması gibi bir düzeye ulaşıldı.

Mücadelenin ilerlemesi için, her şeyden önce, cepheleşme siyasetinin pratiğini gerçekleştiren partilerin ve örgütlerin önderliklerinin kararlılığı, onların kadro iskeletlerinin kararlılığı, bu mücadeleye öncülüğü gerekiyor. İkincisi, emekçi sol kitleler

Cepheleşme daha büyük bir mücadele ihtiyacının ürünüdür. Daha büyük bir mücadele yürütmek, halkların güçlerini birleştirmek ihtiyacı ortaya çıktığında, bu ihtiyaca yanıt olacak bir yol aramak yerine, dogmatik, yani canlı hayatın dışında, formüller dünyasında oluşturulmuş görüşlere saplanıp kalmak devrimci hareket içinde kimi bölüklerin süregiden zayıflığını oluşturuyor.

arasında cepheleşme kültürünün, ruhunun, görüş açısının geliştirilmesi gerekiyor. Bu bir yönüyle, geriliklerle mücadelede kararlı olmak ve tüm eğitsel çalışmalarda bunu dikkate almakla karşılık görecekse, daha da önemlisi, cephelerin mücadele başarılarıyla karşılık görecektir. Nitekim yasal ve fiili meşru mücadele alanında oluşturulan cepheleşmenin 7 Haziran başarısının cepheleşme kültürü, isteği ve duygusu bakımından geniş yığınlarda yarattığı değişimi gördük.

Gerek yerüstünde gerekse yeraltında ortaya çıkan cepheleşmelerin pratik başarıları, hem saflaşmayı, hem de dönüşümü hızlandıracaktır.

Cepheleşmenin bir kanalı olarak tarif ettiğiniz HBDH'den beklentileriniz neler? HBDH'nin olası gelişim yönü, gelişme olanakları ve aşılması gereken sorunları neler? Her örgüt, kitlelerin mücadelesinin çözülmesi gereken bazı sorunlarını çözerek kendi varlık hakkını elde edip geliştiğine göre, HBDH Türkiye ve Kürdistan'da işçi sınıfı ve ezilenlerin mücadelesinin hangi sorunlarına yanıt vererek ilerleyecek?

Halkların Birleşik Devrim Hareketi, politik islamcı faşist diktatörlük

ve inkarcı sömürgecilikle halklarımız arasındaki mücadelede, özgür araçlarla, yasalarla sınırlanmamış araçlarla ezilenlerin savunulmasında ve atılımında sorumluluk taşıyan, görevler üstlenmesi gereken bir örgütlenme. Diktatörlüğün ordusu, polisi, yarı-askeri sivil güçleri, muhbirleri var ve bunlar ellerindeki araçlarla burjuvazinin egemenliğini koruyup sürdürmek için halklarımızla mücadele ediyorlar. Halkların Birleşik Devrim Hareketi bu güçlere karşı halklarımızın mücadelesinin önünü açmak, halklarımızın birliğini güçlendirmek, moralini yükseltmek ve çaresizlik duygusu yaşamasını önlemek için var. Bunu başardığı

“Devletle halk, yoksulla zengin arasındaki saflaşmayı örgütlemek gerekiyor”

Siyasal stratejiniz açısından dikkat çeken “Türkiye’yi antiemperyalist demokratik devrime ve bu devrimin zaferine götürecektir olan yolun burjuvazi-proletarya, devlet-halk vb. açık sınıfsal ve siyasal karşıtlıkların yanı sıra faşist diktatörlüğün kışkırtıp örgütleyeceği Türk-Kürt, Sünni-Alevi, laik-şeriatçı gibi somut biçimler üzerinde yükselen gerici bir iç savaş ya da iç savaşlar serisinden geçerek gelişeceği” tespitiniz, 15 Temmuz ve sonrası gelişmelerle birlikte düşünüldüğünde ne ifade ediyor?

Türkiye ve Kürdistan’da bir devrim stratejisi oluştururken, devrimin özgün yolunu ararken, doğal olarak proletarya-burjuvazi ya da büyük toprak sahipleri-yoksul köylüler gibi çelişkilerin dışında, bütün ülkelerde rastlayabileceğimiz bir devlet-halk çelişkisi dışında, politik özgürlük mücadelesinin doğrudan içinde olan devrimci ve demokratik dinamikler vardı. Kürt halkı örneğin, Aleviler örneğin, ulusal topluluklar örneğin. Kendi koşullarında ve özgün döneminde emekçi memurlar örneğin. Ya da bir ana damar olarak, bunların dışında, kadınlar. Bu gerçekler vardı. Bu dinamiklerin taleplerini bastıran bir devletle karşı karşıyaydık. Türk olduğunu, Sünni olduğunu söyleyen, başka dil, başka inanış, başka ulusal kimlik tanımayacağını söyleyen ve erkek egemen bir devlet yapılanması vardı. Devrimci mücadelenin ve yığınların demokratik mücadelesinin on yıllara dayalı pratiği, bütün bu konularda bu güçlerin birer dinamik olarak tarih sahnesine çıkmasına, taleplerini ve kimliğini daha güçlü biçimde da-

oranda siyasal bakımdan yaşama hakkı kazanacaktır. Ve bu yüzden de önünde geniş bir mücadele cephesi var. Kentlerde ve kırlarda, halklarımızın faşist sömürgeci düşmanlarının askeri araçlarla ve zulmün değişik biçimleriyle kitleleri susturmaya, öncülerini yok etmeye çalıştığı her yerde, buna dur diyebilecek bir güç olarak ihtiyaç var Halkların Birleşik Devrim Hareketi'ne. Bu yüzden, ondan yasal, barışçıl, silahsız mücadelenin ya da fiili meşru mücadelenin öncülüğünü yürütmesi gereken bir örgütlenme gibi söz edilirse ya da çubuk bu tarafa doğru bükülmeye çalışılırsa, kuşkusuz ki çok ciddi bir hata yapılmış olur.

HBDH'nin saflarında da çok büyük bir kitle mücadele edebilir. HBDH milisler yoluyla binlerce, onbinlerce insanı siyasal mücadeleye seferber edebilir. Kent gerillası yoluyla, kır gerillası yoluyla yüzlerce ve binlerce insanı mücadeleye seferber edebilir. Bunun önünde hiçbir engel yok. Bu başarılmıyorsa, cephe içinde yer alan güçlerin durumlarıyla bağlı, onların güç sınırlılıklarıyla bağlı. Yoksa sorun o örgüt formununun, yeraltı cephesi formununun kucaklayabileceği, seferber edebileceği kitlelerle ilişkili değil, yani bu konudaki uygunsuzluğu değil. Tersine çok uygun.

yatmasına yol açtı. Bu dinamikler kadar karşı-dinamikler de vardı ve devlet bu karşı-dinamikleri kendi gücüne, yığınların mücadelesini yenilgiye uğratacak bir imkana dönüştürmeye çalıştı. Bunları biz işte Alevi-Sünni, Türk-Kürt, laik-şeriatçı gibi toplumun ana gövdesini içine alan bazı karşıtlıklar biçiminde ortaya koymuştuk.

Esas olan, burada karşıdevrimin kendisi için sağladığı avantajlar, bu çatışmaları ve karşıtlıkları gerici temelde yöneterek sağladığı avantajlardı. Partimizin bütün önerisi şuydu: demokratik muhteva öne çıkarılarak, bu, tersine devrimin kuvveti haline getirilebilir. Yani çatışmaları değil de, bu çatışmaların, karşıtlıkların demokratik dinamiklerinin kendini ortaya koyuşunu örgütlemek, dolayısıyla devlet tarafından kendi gücüne dönüştürülen dinamiklerince, Sünni dinamiğin örneğin, laik dinamiğin örneğin, Türk dinamiğin örneğin, demokratlaştırılması, devrimcileştirilmesi çerçevesinde diktatörlüğün planlarını bütünüyle bozguna uğratmak. Görüş açısı buydu. Ama devlet her zaman karşıdevrimci temelde, halkların ve emekçilerin birbirini boğazladığı, Sünni olarak, Türk olarak, laik olarak egemen olanın efendi olduğu yanılığısına kapıldığı, böylece gerçek efendiyi, faşist diktatörlüğü, inkarcı sömürgeciliği desteklediği bir zemin yaratıyordu. Partimiz buna dikkat çekiyordu. Ve devletin bu temelde iç savaşlar örgütleyeceğini, bu iç savaşlara hazır olmak gerektiğini, bu iç savaşlarda demokratik dinamikleri harekete geçirmek kadar, aynı zamanda egemen dinamiğin etrafında toplanmış işçi ve emekçileri doğru bir tavra yöneltmek, Türk-Kürt çelişkisi değil egemenlerle halklar arasındaki mücadeleyi, Ale-

HBDH'nin bu kitlelerle buluşmak için nasıl bir çizgide, hangi anlayışlarla ya da hangi biçimlerde ilerlemesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

HBDH'nin yüzünün kitlelere dönük olması, eyleminin geniş kitlelerde yankı bulmasının temel koşuludur. İşçi sınıfının, Kürt halkının, kadınların, gençlerin, yoksulların, Alevilerin, ulusal toplulukların, işsizlerin sorunlarından, özlemlerinden, taleplerinden kopmuş bir mücadele HBDH'yi kitleler içinde bir çekim gücüne dönüştüremez. Tersine, eğer işçi sınıfı ve ezilenlerin taleplerini, sorunlarını, özlemlerini esas alan bir politik önderlik tarzı-

la hareket ederse, onun mücadelenin askeri biçimlerini, devrimci şiddete dayanan biçimlerini kullanması büyük bir etki yaratacaktır. Kitle katliamlarına girişenler ya da iş cinayetlerinin failleri ve yasal koruyucuları, kadına karşı şiddetin ya da çocukların cinsel istismarının suçluları, barış isteyen akademisyenlerimizi ve ilericî-demokrat öğretmenlerimizi işten atanlar, yasal, barışçıl, silahsız, fiili meşru mücadele yürüten işçilerin, köylülerin, kadınların, gençlerin kanını dökenler, hapishanelerde zulüm uygulayanlar, mahkemelerde sayısız faşist karara imza atanlar, muhbirlik yapanlar, halklarımıza karşı faşist diktatörlüğün sivil faşist örgütlen-

Yenilgiye uğramış kemalist ideoloji eksenindeki güçlerin ve kurumların politik islamcılara ve yaşamın dinselleştirilmesine karşı olanları, ya da onların söylemiyle ifade edersek, “dinciler ve laikler” karşıtlığını yine gerici temelde kullanma yönelimlerine karşı dikkatli olmak gerekir.

sonucunda bugün olan şu: dün egemen olan, kendini laik olarak tanımlayan, kemalist ideolojinin etrafında toplanmış anlayıştı ve politik islamcı, güçlü bir dinsellik etkisi altında olan, laikliği dinsellikle uyumlu görmeyen ya da laiklik adına yapılan sayısız biçimsel baskıya tepki duyan geniş halk yığınları vardı. Politik islamcılar bu geniş halk yığınlarının eğilimlerini, duygularını, arayışlarını kendi etraflarında toplamayı başardılar ve

vi-Sünni çatışması değil faşistlerle antifaşistler arasında mücadeleyi, laik-şeriatçı saflaşması ve kavgası değil devletle halk, yoksulla zengin arasındaki saflaşmayı örgütlemek gerektiğini söylüyordu.

O halde Türkiye’de faşist rejimin restorasyon süreci, 15 Temmuz ve sonrasındaki gelişmelerle birlikte, siyasal stratejiniz bakımından neleri doğruladı, neler söyledi?

Toplum yerli yerinde, toplumun bu dinamikleri yerli yerinde, devrim ve karşıdevrimin güçleri yerli yerinde, dolayısıyla bu çelişkiler sürüyor. Ama sınıf mücadelesinin

mesi olarak hareket edenler, mevcut siyasi iktidar ve onun halk düşmanı güçleri, bütün bunlar HBDH'nin mücadelesinin hedefleridir. Sınıf mücadelesinin bütün sorunlarında HBDH'nin kendi çizgisinde, kendi zemininde söyleyeceği bir söz vardır ve olmalıdır. Bir yeraltı cephesi bu biçimiyle ilk kez deniyor. Yoğun bir faşist devlet terörü ve sömürgeci savaş koşullarında, yeni illegalite koşulları altında yol alınmaya çalışılıyor. Bunların getirdiği zorlanmalar, ilerleyiş temposunda zayıflıklar var, fakat günümüz siyasal mücadelesinin ihtiyacı böyle bir yeraltı cephesi ve onun eylemi. Onu kuran belli başlı partiler de bu ihtiyaca yanıt ver-

me isteği ve yönelimi içindeler. Bu nedenle Halkların Birleşik Devrim Hareketi'nin büyüyeceğini, özgürlük mücadelesine kendi zemininde ciddi katkılarda bulunacağını bekleyebiliriz.

Son olarak, önümüzdeki yılda mücadelenin gelişim yönüne dair umutlu olmak için hangi nedenler bulunduğunu soralım.

Politik islamcı faşist diktatörlük Türkiye-Kürdistan zemininde ve bölgesel düzeyde kuşatılacağı yeni çelişkilerle yüz yüze. Eskisi gibi yönetemediğini şu son aylardaki gelişmelerle de görebiliriz. Artık parlamenter sistem adını verdikleri sistemle de yönetemediklerini, mev-

gelenin aşamada bu kez politik islamcı ideoloji, onun dinselleştirilmiş yaşam tarzı, bu yolla egemen olma siyasal stratejisi duruma hakim oldu. Şimdi kendi pozisyonlarını korumak isteyenler, laik yaşam tarzını, dinseliliğin ve politik islamın günlük yaşama egemen olmamasını savunanlar. Bu kez taraflar bu hale geldi. Ve ama diğer bütün karşıtlıklar devam ediyor. Dolayısıyla Kürdistan ve Türkiye toplumunu analizimizin, temel sınıf karşıtlıkları dışında Türkiye ve Kürdistan özgüline dayalı karşıtlıkların da saptanmasına dayalı stratejimizin ve buna bağlı taktiklerimizin isabetli olduğunu gördük. Faşist diktatörlüğe, tekçi devlet yapısına dair sorunların, bunun yarattığı sonuçların uzlaşmalarla, anlaşmalarla ortadan kalkabileceğini varsayan siyasal strateji ve taktikler başarısızlığa uğradı.

Alevilerin, laiklik duyarlılığı olan kesimlerin, politik islamcılarının etkisi altında olan işçi ve emekçi kitlelerin bu yeni dengeler içerisinde olası saflaşma biçimleri ne olabilir ve partiniz buna hangi biçimlerde müdahale edecek?

Bugün yapılması gereken şu: yenilgiye uğramış kemalist ideoloji eksenindeki güçlerin ve kurumların politik islamcılara ve yaşamın dinselleştirilmesine karşı olanları, ya da onların söylemiyle ifade edersek, "dinciler ve laikler" karşıtlığını yine gerici temelde kullanma yönelimlerine karşı dikkatli olmak gerekir. Muhakkak ki, yaşamın politik islamcı düzenlenişine geniş kitleler itiraz edecektir. Bunlar kendilerini laik olarak gören kitlelerdir. Bunların mücadelesi faşizme karşı, politik islamcı faşist diktatörlüğe, saray cuntasına karşı mücadeleye dönüştürülebilir. Fakat bu,

cut burjuva parlamentoyu devre dışı bırakarak, bir anayasal değişikliğe bile gitme gereği duymadan fiilen devre dışı bırakarak, kanun hükmünde kararnameler adı altında Tayyip Erdoğan'ın, faşist saray cuntasının emirleriyle yönetmeye kalkışarak gösteriyorlar. Belki Türk burjuvazisinin tarihinde yalnızca ulusal topluluklara uygulanmış sermaye gaspı şimdi iç mücadelede yaygınca ve açık açık uygulanıyor. Karşıdevrimin iç mücadelesinde şiddet, şöyle diyebiliriz ki, hiç değilse son 50-60 yılın en yüksek düzeyinde. Ve asıl önemlisi, "ez ve çöz" planı başarısızlığa uğradı. Belirli bir dönem içinde sonuç almaya endekli bu plan, yeni altüst oluşları mayalamaktan öteye geçemedi, olayların akışı iki taraf arasında, halklarımızla faşist dikta-

törlük ve inkarcı sömürgecilik arasında şiddetli bir savaş hattına doğru girmeye başladı. Bekledikleri sonucu alamadılar ve kaybetme etkenleri giderek daha fazla birikiyor.

Bir geçiş dönemi. Bu geçiş döneminde, egemen güçlerin yeni iç çatışmalara sürüklenmeleri olasılığı büyüktür, fakat daha önemlisi, yönetememe krizi yapısal krizle kaynaşarak şiddetleneceğinden, dizginleri bütünüyle elden çıkaracakları, büyük toplumsal depremlerin ortasında çaresizlikle izlemek zorunda kalacakları türden toplumsal altüst oluşlarla kuşatılmaları için koşullar daha hızlı birikecektir. Halkı ikna edip inandırma, halkın sorunlarına, özlemlerine, taleplerine onu yatıştırarak cevaplar verme yolunda ilerleyen, dolayısıyla kendisine karşı birikmiş enerjisi

laikçilerle ittifak, CHP veya daha dışındaki laikçilerle ittifak hevesleriyle yapılırsa, egemen kavrayış yeniden üretilmiş olur. İşçi sınıfı ve ezilenler zemininden, halklar zemininden bakmak gerekir bu meseleye. Bir yönü, evet, din kalpsiz dünyanın kalbidir, bu gerçek göz önüne alınacak, burjuva laikçilerle buradan bir ayırım konulacak. Buna karşılık egemenler, ister Kemalist laikçiler olsun, isterse politik islamcılar olsun, dini halkın afyonu haline getirmeye çalışmışlardır ve aynı politikayı devam ettiriyorlar. Bunlara karşı da elbette etkin bir mücadele yürütülecektir. Bu ancak ezen-ezilen, sömüren-sömürülen, yoksul-zengin, devlet-halk karşıtlıkları etrafında saflaşmayı geliştirerek, derinleştirerek başarılacak bir şeydir. Ayrımı, "doğal çevrenin yıkımından yana mısın, karşı mısın" biçiminde koymak lazım. "Grev ve direnişten, haklarını elde etmekten yana mısın, karşı mısın" biçiminde koymak lazım. "Öğrenci haklarından, özerk-demokratik üniversiteden, bilimsel, anadilde, parasız eğitimden yana mısın, değil misin" biçiminde, "adaletsizliklerden yana mısın, karşı mısın" biçiminde, "ezenden yana mısın, ezilenden yana mısın, yoksuldan yana mısın, zenginden yana mısın" biçiminde koymak lazım. Politik islamcı faşist diktatörlüğe, işbirlikçi teknelci kapitalizme, emperyalist küreselleşmenin bütün sonuçlarına karşı halklarımızı, işçi sınıfı ve ezilenleri buradan saf-laştırmamız gerekir.

sönümlendirip dağıtan bir gerçekliği yok egemen güçlerin. Tersine, her an nereden başkaldıracağı konusunda kaygı içinde oldukları, kendilerine karşı geniş bir dinamik var. Bir çeşit mayınlı tarlada yürüyorlar. Bütün avantajlarına rağmen gerçek budur. Patlayıcı maddeler çok yaygın bir biçimde birikmektedir toplumun bağrında ve bunlar çok sıradan görünen bir nedenle bile harekete geçebilir. İşte örneğin Gezi Parkı'ndaki ağaçların kesilmesi gibi bir örnek de olabilir ya da Tunus'ta gördüğümüz gibi bir genç adamın protesto için bedenini ateşe vermesi de olabilir, nasıl buralardan çok büyük ayağa kalkışlar gerçekleşmişse ve bu esasen toplumun bağrında biriken patlayıcı maddelerin birden alev alması anlamına geliyorsa, durum Türkiye ve Kürdistan'da tam tamına budur. Askeri güç üstünlüğüne rağmen, Türkiye'de, Kuzey Kürdistan'da, Rojava'da ve Güney Kürdistan'da daha güçlü değildir faşist diktatörlük, inkarcı sömürgecilik. Gerçeğin bir yönü bu, umutlu olmak için.

İkincisi, bütün bu darbe koşullarına rağmen, hem yasal, barışçıl, fiili meşru mücadele zeminindeki birleşik cephe varlığını korumaktadır ve daha büyük atılımlar için gerekli zemine sahiptir, hem de yasadışı ve askeri mücadele biçimleriyle, devrimci kitle şiddetiyle kendini ortaya koyacak birleşik cephe kendini örgütleyip geliştirecek bir zemine sahiptir. Keza işçi sınıfı ve ezilenler içinde mücadele eğilimi duyan kesimler enerjilerini belki daha az dağıtacaklardır, enerjilerini gerçekten sonuç alacak tarzda seferber etmeye eğilim duya-

caklardır. Gerçekten mücadele eden, mücadelenin değişik araç ve biçimleriyle politika yapan güçlerin etrafında daha fazla toplanacaklardır ve yine bu güçlerin ana gövdesini oluşturduğu birleşik cephelerin etrafında mücadeleyi yeğleyeceklerdir. Faşist cunta irade kıramadı. Politik kitle talepleri uğruna mücadele arzusunu yıkamadı. Yenilgi psikolojisini ve umutsuzluğu örgütleyebileceği tarzda bir egemenlik kuramadı. Emekçi sol saflarda yer alan milyonlar harekete geçmek, hesap sormak, özgürlüğü kazanmak isteklerini kaybetmediler. Bir adım geriye çekildiler. Sahneye çıkacakları koşulları kollayan bir pozisyon aldılar. Diktatörlük geriye doğru adımın bir sıçramaya zemin olmaması, çözülme zeminine dönüştürülmesi hedefiyle hareket ediyor. Bunun için, faşist devlet terörünü sonsuzca sürdürebileceği, askeri güç üstünlüğünün yenilgiye uğratılamayacağı düşünce ve duygusunu örgütlemeye, salgın halinde yaymaya çalışıyor. Bu doğrultuda dizginsiz bir faşist psikolojik savaş yürütüyor. Ne var ki, halklarımızın öncü partileri ve birleşik cepheleri koşullarında 12 Eylül türünden bir sonuç alma imkanına sahip değiller. Çok değişik iktisadi, mali ve bölgesel gelişmelerin de, diktatörü ve faşist saray cuntasını yepyeni sorunlarla yüz yüze getirmesi, yığınlarla çelişkilerine yeni etkenler eklemesi dönemin dinamikleri arasında düşünülmelidir.

2017'ye bütün bu gerçeklikler altında giriyoruz ve güçlü, dirençli, canlı hayatın beslediği bir umut taşıyoruz. Elbette, siyasal mücadelede

dinamiklerin kendiliğinden hareketlenmesini, kendiliğinden sonuç alınmasını beklemek de, düşmanın çaresizlik ve çıkmazlarını seyrederek onların aleyhine sonuçlar üretmesini beklemek de tam bir akılsızlık olur. Başarının koşulu, toplumun devrimci ve demokratik dinamiklerini örgütlemekle, cepheleşmeyi yaygınlaştırıp pratikleştirmekle ve öncülerin devrimci, antifaşist, antisömürgeci, antikapitalist görevlerini kararlılıkla yerine getirmeleriyle sağlanabilir.

Son söz olarak vurgulamak isterim ki, umut bizimledir. İşte, devrimci iradenin öncü kararlılığı, işçi sınıfı ve ezilenlere sevgisi, inancı, güveni, adanmışlığı ve feda ruhu. İşte, halklarımızın kendini türlü biçimlerde ortaya koyan özgürlük, adalet,

onurlu bir yaşam arzusu, talebi. İşte, emekçi solun yaşama yeteneğini kanıtlayan cepheleşme atılımı. İşte, bölgesel devrimci gelişmeler. Ve işte, egemen güçleri silahlı iç iktidar kavgasına sürükleyen yönetememe kriziyle bağlı koşullar, faşist politik islamcı saray cuntasının tehdidi altında olduğu, yığınlarla kurduğu köprüleri dinamitleme potansiyeli taşıyan ekonomik ve mali kriz belirttileri. Devrimci iyimserliğimiz bu toprağın, bu gerçeklerin ürünüdür. Başaracağız. Bu, ölümsüzlerimize, özgürlük ve onurlu bir yaşam hakkı yasaklanan, zulme, yoksulluğa, acılarla örülü, çileli bir hayata mahkum edilen işçi sınıfına ve ezilenlere sözüdür.

Laiklik Sorunu Ve Devrimci Politika

İnan Özgür

Faşist politik islamcı saray cuntası, kendi iktidarını ne kadar güvencede hissederse, inanç özgürlüğünü daha fazla baskılayıcı, Sünni-Hanefi dinsel normları bütün nüfusa dayatıcı siyasi ve hukuki düzenlemeler ile fiili denemelere o kadar çok girişecektir. Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde hem laik-şariatçı kutuplaşmasının alabildiğine keskinleşmesine ve şiddete dayalı biçimlere daha fazla bürünmesine, hem de inanç özgürlüğü sorunu etrafındaki hareketlerin yayılıp büyümesine tanıklık etmemiz muhtemeldir.

Peki, inanç özgürlüğü sorunuyla ilgili olarak, işçileri ve ezilenleri devrim doğrultusunda mevzilendirmeyi ve politik özgürlük potasında cepheleştirmeyi hedefleyen güncel devrimci politika bakımından neler öngörülebilir?

15 Temmuz askeri faşist darbe girişiminin akamete uğramasıyla birlikte, faşist politik islamcı saray cuntasının halklarımıza dönük saldırganlığının alabildiğine artmakta olduğu yeni bir döneme girildi. Faşist saray diktatörlüğünün, hedeflediği başkanlık rejimine giden yolda, toplumsal hayatı dinselleştirme zorlamalarını da artıracaklarını tahmin etmek güç değil.

Faşist politik islamcılığın, dini, karşıdevrimin başlıca ideolojik dayanağı olarak kullanması, tıpkı Türk şovenizmi gibi, işçi sınıfı ve ezilenlerin devrimci-demokratik mücadelesinin gelişimi önünde ciddi bir engel teşkil ediyor. Bu sayede Sünni inançtan emekçilerin küçümsenemeyecek

bir bölümü karşıdevrimin politik tabanı haline getiriliyor. Rejimin faşist politik islamcı restorasyonunda yol alındıkça, resmi ideoloji de islamcılığın Türkçülükle harmanlandığı bir dönüşüme uğratılıyor.

Bu koşullarda, bir yandan faşist politik islamcı iktidarın toplumsal hayatı zorbalıkla dinselleştirme doğrultusunda atacağı adımlar ve diğer yandan farklı güçlerin çeşitli konumlardan buna karşı sergileyecekleri siyasi duruşlar, yeni dönemin politik olaylar zincirinin muhtemel bazı önemli halkalarını meydana getirecektir. Dolayısıyla, politik islamcılık ve laiklik eksenlerindeki saflaşmalar ortamında işçi sınıfı ve ezilenlerin devrimci-demokratik mücadelesinin

gelişim yolunu açmak, toplumsal hayatın dinselleştirilmesi hamlelerine karşı oluşacak potansiyel kuvvetleri devrimci-demokratik tarzda mevzilendirmek de komünistlerin görevi olacaktır.

Devrimci program ve politik mevzileniş kapsamında bu görevin anahtarlarının ortaya konulması için, öncelikle, laikliğin tarihsel-siyasal

Modernleşmeyi hızlandıran bazı nesnel toplumsal sonuçlarına rağmen kemalist laiklik, ne feodalizme yönelmiş devrimci bir saldırı niteliği ne de az çok burjuva-demokratik bir içerik taşımıştır. Mustafa Kemal, laikliği, hem tüm muhalefet odaklarını tasfiye etmenin, hem de Türk uluslaşmasını geliştirmenin bir manivelası yapmıştır.

bağlamda ele alınıp Türk burjuva devleti gerçekliğinde çözümlenmesi, din konusuna devrimci yaklaşımın tariflenmesi ve laik-şeriatçı karşıtlığının incelenip anlamlandırılması şarttır.

Laikliğin Tarihsel Ve Siyasal Yeri

Laiklik kavramının kökleri, antik çağda ruhban sınıfından olmayan halktan insanlar için kullanılan Yunanca “laikos” kelimesine dayanır. Latince’ye geçen ve nihayetinde Fransızca’da “laic” olarak şekillenen bu kelimedenden, kilisenin ve dinin devlet yönetiminden ayrıştırılmasını savunan görüş anlamında Fransızca “laicisme” kavramı türetilmiştir.

Fransız devriminde laiklik, burjuvazinin aristokratik iktidarı yıkmasının ve feodal mülkiyeti tasfiye etmesinin ifade bulduğu bir ilke olarak yükselir. Feodal aristokrat sınıfın bir bileşeni ve kendisi de büyük toprak mülkiyeti sahibi olan resmi kilise örgütlenmesine yönelmiş devrimci saldırının bayrağıdır laiklik. Burjuva aydınlanmacılığın ve modernizmin dine meydan okuduğu bir çağda, Fransa’da Jakobin devrimci iktidar devleti dinden arındırmaya girişir. Fakat, bir yandan laiklik ilkesi evrenselleşmeye başlarken, diğer yandan burjuvazi iktidarını pekiştirdikçe ruhbanı da egemenlik örüntüsüne eklemeye yönelir. Böylece modern burjuva iktidar, dinsel kurumlarla vücut bulan eski devlet biçiminden sıyrılmış, fakat laikliği de dini kendi kontrolü altına almasının formu haline getirmiştir.^[1]

[1] Laiklik kavramının yerine sekülerizm kavramı da yer yer kullanılmaktadır. Sekülerizm kavramı, İngilizce’de, Latince çağ anlamına gelen “saeculum” kelimesinden türetilmiştir. Devlet, siyaset ve hukuk alanlarını dini ve ruhani unsurlardan ayıran ve dünyevileştiren görüşler kümesini adlandırır. Sekülerizmin tam olarak sözlük karşılığı dünyevilik, dünyacılıktır. Burjuva devlet ilkesi Fransa’da laiklik kavramıyla tarif edilirken, Britanya’da sekülerizm kavramı geçerlidir. Sekülerizm, laikliği de içeren çeşitli görüşlerin toplamını ifade etmekle beraber, burjuvazinin devlet işleri ile din işlerini düzenleyişinin pratikte laikliğe kıyasla daha devrimci ve esnek bir biçimi olarak yorumlanmaktadır. Örneğin, Britanya’da resmi kilise krallığa bağlıdır ve devlet laik olarak tanımlanmamaktadır.

Nihayetinde burjuva devletin laiklik ilkesi, tarihsel ve siyasal bağlamda, din ve devlet işlerinin birbirinden tamamen ayrıştırılması ve dinsel gerekliliklerin inanç topluluklarına bırakılması olarak değil, dinin devlet denetimine sokulması ve siyaseten kullanılması şeklinde gerçekleşmiştir. Başka türlü de düşünülemez, çünkü feodal dönemde devlet dahil bütün üstyapı kurumları dini formdadır ve dinin devlet işlerinin dışına itilmesi yeni kapitalist üretim ilişkilerine uygun devlet biçiminin ve üstyapı kurumlarının örgütlenmesinin zorunlu gereğidir. Laiklik, çıkış döneminde, tarihsel olarak daha geri bir toplumsal örgütlenme biçiminden daha ileri bir toplumsal örgütlenme biçimine geçişin aracı olmuştur, ancak hemen hemen tüm dünyada bu yeni devlet biçimine geçiş çeşitli yollardan tamamlanmış olduğundan, laikliğin tarihsel içeriğiyle güncel içeriğinin aynı olması da imkansızdır.

Kemalist Laiklik

Türk burjuva devletinde laikliği kurumsallaştıran Mustafa Kemal'dir. Laiklik, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde, Fransız devriminin ilk evresini çağrıştıracak halkçı ve ilerici bir siyasi rol oynamamıştır. Modernleşmeyi hızlandıran bazı nesnel toplumsal sonuçlarına rağmen kemalist laiklik, ne feodalizme yönelmiş devrimci bir saldırı niteliği ne de az çok burjuva-demokratik bir içerik taşımıştır. Mustafa Kemal, laikliği, hem tüm muhalefet odaklarını tasfiye etmenin, hem de Türk uluslaşmasını geliştirmenin bir manivelası yapmıştır.

“Kuvayi Milliye” Müslüman halkların ortak mücadelesi iddiasıyla ve İslami tonlu söylemlerle başlayıp gelişir. Fakat Mustafa Kemal'in politik otoritesi arttıkça, yeni Türk burjuva devletleşmesi sürecinde İslamiyet argümanları gitgide geriye çekilir. Halifeliğin kaldırılması İstanbul'da Mustafa Kemal'in rakibi eski iktidardan arta kalanları temizlemeye, Tevhid-i Tedrisat kanunu eğitim işlerini ulemanın kontrolünden devlet tekeline geçirmeye, tekke ve zaviyelerin kapatılması yeni politik iktidara alternatif dini örgütlenmelerin dağıtılmasına hizmet eder. Aynı yıllarda çıkarılan Takrir-i Sükûn kanununda en çıplak haliyle görüldüğü gibi her türlü siyasi muhalefet imkanını bastırmakla ve Mustafa Kemal'in başında olduğu burjuva bürokrasisinin diktatörlüğünü inşa etmekle iç içe geçer laiklik politikası.

Müslüman-Hristiyan tarihsel karışıklığı, Anadolu ve Mezopotamya'yı Ermeni, Rum ve Süryani ulusal topluluklarından arındırmak, üzerinde yeni burjuva devletleşmenin sağlanacağı toprakları elde tutmak için kullanılır. Fakat Müslümanlık, Türk uluslaşmasını gerçekleştirmek için aynı işlevselliğe sahip değildir. Zira Sünni Müslümanlık Arap kültürüne dayanmakta ve Osmanlı devletiyle özdeşleşmekte, dahası Kürt ulusunun asimilasyonuna olanak sunmaktadır. Bu yüzden Türk uluslaşmasının katalizörü milliyetçi ve laik devlet ideolojisi olur.

Şapka ve kıyafet kanunları çıkarılması, Latin harflerinin kabulünü takiben Arapça ve Farsça'nın yasaklanması, türbe ziyaretlerinin ve

döviz sınırlamasıyla hacca gitmenin engellenmesi, sipariş usulü Kur'an-ı Kerim meali hazırlanması, ezanın Türkçeleştirilmesi, Kur'an kurslarına izin verilmemesi, dini cemaatlerin kovuşturulması ve cezalandırılması, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kurulması ve devletçi din görevlileri yetiştirilmesine girişilmesi, hepsi de kemalist laikliğin Batılı tarzda modernleşmeyle beraber Türk uluslaşmasını gerçekleştirme amacıyla bağlı uygulamalarıdır. Böylece, İslam medeniyetiyle harmanlanmış kültür ve gelenekler, sosyal örgütlenmelerden dil ve edebiyata, eğitimden müziğe ve giyim tarzına değin her şey, Türk uluslaşmasının gereklerine göre ve devlet zoruyla başkalaşıma uğratılır. Müslüman olan ama farklı uluslara ve ulusal topluluklara mensup bulunan Türkiye Cumhuriyeti nüfusunun büyük çoğunluğu, kanunların, polis-jandarma zulmünün ve darağaçlarının da devreye sokulmasıyla, "Türk vatandaşı" kalıbına girmeye zorlanır.

Kürt ulusal hareketleri ve isyanlarının Mustafa Kemal'in başında

bulunduğu, Kuzey Kürdistan'ı boyunduruk altına almaya çalışan rejim tarafından "irtica" ve "dinci gerici-lik" diye tanımlanması bilhassa çarpıcıdır. Milliyetçi laiklik kırbağı, bir yandan Türkleştirmeye direnen Kürt ulusunun, diğer yandansa rejime biat etmeyen islami cemaatlerin ve dindar halkın sırtlarında şaklayıp durur. 1920'lerin ortasından 1940'ların ortasına uzanan bu dönemde, inançları baskı altına alınan ve horlanan, yaşam koşulları itibarıyla da perişan halde olan çaresiz yoksulların dine ve tarikatlara umut bağlamayı sürdürmelerinde şaşılacak bir yan yoktur.

Türk burjuva devleti tek din ve tek mezhep anlayışıyla yapılır. Kemalist laiklik, Hristiyan, Yahudi ve Êzidîlerin karşısına Müslüman, Alevi ve Şiiilerin karşısına Sünni, Şafilerin karşısına Hanefi kılığında çıkar. Ama Hanefilik mezhebinden halk yığınlarına da resmi devlet dininin normlarını dayatır. Sünni-Hanefi inanç ayrıcalıklıdır; onun dışındaki din ve mezhepler yok sayılır, baskı altında tutulur, zorla asimilasyona uğratılır. Sünni-Hanefi inancın toplumda resmi devlet anlayışından farklılık gösteren biçimleri de gayrimeşru ilan edilir, devlet baskısıyla karşılaşır.

Özetle, birinci emperyalist paylaşım savaşının ardından Osmanlı bakiyesi bir coğrafyada kurulan yeni burjuva devletin iktidar merkezi Mustafa Kemal, ulusu Türk ve ideolojisi kemalizm olmuştur. Laiklik ise bütün bunları uygulamanın devletsel bir silahıdır.

Laik-Şeriatçı Kutuplaşması

Mustafa Kemal dönemindeki laiklik uygulamaları, yalnızca devletin kontrolünde şekillendirilen bir Sünni-Hanefi inancın tekçi egemenliğini tesis etmekle kalmaz, bu inançtan halk yığınlarıyla kemalist devlet arasında tarihsel bir çatlağın meydana gelmesine de yol açar. Ki bu çatlağa dayalı faaliyetlerle ve politikalarla güçlenen gerici politik islamcı akımlar, 1990'lar ve 2000'ler boyunca rejimin yapısal krizinin kaynaklarından birini teşkil edeceklerdir.

İkinci emperyalist paylaşım savaşını takiben Türk burjuva devletinin laiklik politikasında değişikliklere gidilir, din üzerindeki yasaklamalar gevşetilir ve dini cemaatleşmeye tanınan alan genişletilir. Gerek çok partili rejime geçişle beraber CHP ve DP'nin halktan oy toplamaya mecbur olması, gerekse ABD emperyalizmin Soğuk Savaş diziliminde antikomünist "Yeşil Kuşak Projesi"nin gündemleşmesi bu değişikliklerin yatağıdır.

Sünni inançlı halk yığınları arasındaki etkinliğini artırmış olan politik islamcı örgütlenme, antikomünist ve şovenist bir kulvarda derinleşerek gelişimini sürdürür. Sünni inançtan halkın bir kısmı, demokratik mücadelelerin karşısına dikilerek, komünizm karşıtlığına seferber edilir. Örneğin Komünizmle Mücadele Dernekleri bu temelde boy gösterir. 1960'ların ikinci yarısında yükselen devrimci gençlik hareketi, politik islamcılarının -en bilineni Kanlı Pazar olan- sistematik saldırılarına maruz kalır.

1980 öncesinde gelişen kitlesel devrimci-sosyalist mücadele dalgası karşısında, Türk burjuva devleti dini de kullanarak karşıdevrimi örgütler. Derin tarihsel köklere sahip Sünni-Alevi karşıtlığı ile laik-şeriatçı karşıtlığı iç içe geçerek, faşizmin işçileri ve ezilenleri karşıdevrimci tarzda safıya taşıdığı ve kontrgerilla provokasyonları tezgahladığı toplumsal zemini oluşturur. Safılaşmanın iç savaş şiddetine tırmandığı bu dönem-

Türk burjuva devleti tek din ve tek mezhep anlayışıyla yapılır. Kemalist laiklik, Hristiyan, Yahudi ve Êzidîlerin karşısına Müslüman, Alevi ve Şiiilerin karşısına Sünni, Şafilerin karşısına Hanefi kılığında çıkar. Ama Hanefilik mezhebinden halk yığınlarına da resmi devlet dininin normlarını dayatır.

de, rejimi sarsıcı devrimci gelişmeyi boğmayı hedefleyen ve Maraş'tan Çorum'a uzanan kitle katliamları serisi böyle yaratılır. Sonuçta 12 Eylül askeri faşist darbesi, kemalist laikliği de revizyondan geçirerek, Türk-İslam sentezini resmi devlet ideolojisi haline getirir.

1990'larda, Kürdistan'da ulusal özgürlük devriminin patlak verdiği ve Türkiye'de demokratik Alevi hareketi ile özellikle Alevi emekçi mahallelerinde devrimci mücadelenin

büyüdüğü bir dönemde, halklarımızın birleşik devrimini geliştirmenin bu iki başlıca dinamiğinin buluşması tehdidi karşısında, faşist sömürgeci Türk burjuva devleti yine Sünni-Alevi ve laik-şeriatçı karşıtlıklarını kışkırtma yoluna gider. Sivas'tan Gazi'ye uzanan katliamlar aslında bu birleşik devrimci gelişme tehdidinin ortadan kaldırılmasına yöneliktir.

Türk burjuva devleti, hem politik islamcı örgütler eliyle Sünni-Hanefi

Derin tarihsel köklere sahip Sünni-Alevi karşıtlığı ile laik-şeriatçı karşıtlığı iç içe geçerek, faşizmin işçileri ve ezilenleri karşıdevrimci tarzda saflaştırdığı ve kontrgerilla provokasyonları tezgahladığı toplumsal zemini oluşturur.

inançlı Türk emekçileri karşıdevrimci tarzda saflaştırmak, hem de aynı politik islamcı örgütleri daima kontrol altında tutmak istemiştir. Sünni-Hanefi inancın egemenliği tekçi rejimin yapı taşlarından biridir, ama Sünni dindar halk kesimi de kemalist yüksek bürokrasi ve sermaye oligarşisi tarafından inanç ve ibadetinden dolayı aşağılanmıştır. Bu çelişkili durumda, bir yandan faşist devlet iktidarının antikomünist ve şovenist kapsama alanından ama diğer yandan da kemalist laik devlet düzeni ile Sünni inançlı dindar halk yığınları arasındaki çatıktan yararlanarak

alabildiğine palazlanan politik islam, Refah Partisi şahsında devlet iktidarına göz diken bir güce ulaştığında, 28 Şubat darbesi gerçekleşir. Ve 28 Şubat, laik-şeriatçı kutuplaşmasının mahiyetini değiştirir. Zira sömürgeci faşist rejimin esas iktidar odağı olan askeri-sivil yüksek bürokrasi ve işbirlikçi-tekelci burjuvazi artık politik islamcı örgütlenmeyi geri letmek için “şeriate karşı laiklik” bayrağını sallamakta, Türk-İslam sentezini rafa kaldırıp 1930 model laiklik uygulamalarını andıran bir ideolojik-politik kampanya yürütmekte, MGSB’de “irtica tehdidi”ni “bölücü terör tehdidi”nin bile önüne geçirmektedir. Halk yığınlarının bu kez laiklik ekseninde karşıdevrimci tarzda saflaştırılması, laiklikle ilericiliği özdeşleştiren tipte bir sol anlayışın izlerinden bir türlü kurtulamamış emekçi sol güçlerden çoğunun politik afallamasına neden olur.

28 Şubat’ın üzerinden daha 10 yıl geçmemişken, Türk burjuva devletinin faşist-kemalist güçleri bu defa da politik islamcı AKP hükümetini devirmek için laik-şeriatçı karşıtlığını kışkırtır. Sermaye oligarşisinin burjuva değişim programını sahiplenen ve Türkiye’nin bir mali-ekonomik sömürgeye dönüşüm sürecinde ABD emperyalizmini de arkalayan AKP-Gülen Cemaati ittifakına karşı, Alevilerin de yaygınca seferber edildiği milyonluk cumhuriyet mitingleri bu kutuplaştırma siyasetinin dolaysız ürünleridir. Fakat muhtıra ve darbe girişimlerini alt eden, gitgide reel iktidar gücüne erişen ve rejimi faşist politik islamcı bir restorasyona tabi

tutmaya girişen nihayetinde Tayyip Erdoğan ve AKP olur.

Komünistler, partinin henüz yeni oluşturulan kurucu görüşleri dahilinde, Sünni-Alevi ve laik-şeriatçı karşıtlıklarının bu topraklardaki yerine ve devrim stratejisiyle ilişkisine dair isabetliliği sonradan defalarca sınanmış olan şöyle bir tespit yapmışlardır: *“Türkiye’yi antiemperyalist demokratik devrime ve bu devrimin zaferine götüreceğ olan yolun burjuvazi-proletarya, devlet-halk vb. açık sınıfsal ve siyasal karşıtlıkların yanı sıra faşist diktatörlüğün kışkırtıp örgütleyeceği Türk-Kürt, Sünni-Alevi, laik-şeriatçı gibi somut biçimler üzerinde yükselen gerici bir iç savaş ya da iç savaşlar serisinden geçerek gelişecektir.”*^[2]

Gelinen aşamada rejimin Tayyip Erdoğan ve AKP eliyle yürütülen faşist politik islamcı restorasyonu, laik-şeriatçı karşıtlığı bağlamında iki önemli sonuca yol açmıştır: Birincisi, politik islamın gerçekten iktidarlaşması ve sarayın da devletin zirvesine dönüşmesi, Sünni inançlı halk yığınları ile kemalist-laik Türk burjuva devleti arasındaki tarihsel çatlağın kapandığı ve faşist politik islamcı burjuva akım ile Sünni inançlı dindar emekçi taban arasındaki çatlağın genişleyeceği yeni bir durum yaratmıştır. Ve ikincisi, özellikle de 15 Temmuz’dan sonra, faşist politik islamcı saray diktatörlüğünün dini-siyasi zorlama ve yasaklar yoluyla toplumu dinselleştirme hamlelerinin artacağı, dolayısıyla laik-

şeriatçı karşıtlığının kendini yeniden ama yeni biçimlerde üreteceği bir dönemin kapısı aralanmıştır.

Din, Laiklik, Marksizm-Leninizm

Marx, yaygınca bilinen ünlü pasajında, dini hem “halkın afyonu” hem de “ezilen insanın içli ezgisi, kalpsiz dünyanın kalbi” diye nitelendirir. Bu diyalektik kavrayışa göre din, ezilenler için yerine göre bir protesto, yerine göreyse bir uyuşturucudur.

Dinin gelişmesi medeniyetin gelişmesiyle örtüşür. Modern-öncesi toplumlarda siyasetten hukuka, kültürden ahlaka kadar adeta tüm üstyapılar, dinle iç içe geçmiş halde bulunur. Bu toplumlarda sınıf savaşmaları da din bayrağı altında sürer. Heretik mezhepler ve ezilenlerin başkaldırısını dile getiren dinsel akımlar halk dinini temsil ederler. Dahası, bir dinsel akım devletleştikçe ve dolayısıyla iktidara oturan zümre kendine özgü maddi çıkarlar geliştirdikçe, aynı din içinde sınıfsal ayrışma ve bölünme doğar. Bir dinin egemenleri için dini inanç maddi çıkarlarının örtüsü ve ezilenleri yatıştırmanın aracı olurken, o dinin ezilenleri için dini inanç bir nevi yakarıya ve hatta bazen bir isyan bayrağına dönüşebilir. Bu nedenle, egemenlerin ve devletin dini ile ezilenlerin ve halkın dini arasındaki ayrım noktalarını görmek gerekir.

Din, bir fikirler ve değer yargıları toplamı olduğundan, dini inançlı insanın sosyal bilincinin bir ögesidir. Üstelik insanların sosyal hayatlarını ve ilişkilerini düzenleyici prensipleri

[2] Birlik Kongresi Belgeleri, Antiemperyalist Demokratik Devrim Stratejisi, Stratejik Planımızın Ana Özellikleri.

en fazla içeren din olan İslamiyetin toplumsal niteliği daha da güçlüdür. Komünistler Müslümanlığı toplumsal bir olay olarak ele almak zorundadırlar.

Türkiye’de emekçi solun dine yaklaşımı problemlidir. Genellikle devrimcilik dine karşı çıkmakla ve gericilik de dini savunmakla özdeşleştirilmiştir. Marksist materyalist tarih anlayışının, dinsel biçimler altında hem gerici hem de ilerici politik hareketler yaşandığını sergileyişi

Mustafa Kemal döneminde Türk burjuva devletine yedeklenen politikalarıyla TKP, kemalist laikliği tarihsel ilerici ve dindar olmayı ise neredeyse toptan gericilik sayan görüşü Türkiye’de marksizme aşılmalıdır.

de yeterince kavranamamıştır. Mustafa Kemal döneminde Türk burjuva devletine yedeklenen politikalarıyla TKP, kemalist laikliği tarihsel ilerici ve dindar olmayı ise neredeyse toptan gericilik sayan görüşü Türkiye’de marksizme aşılmalıdır. TKP’nin Şeyh Sait önderliğinde ve islami motiflerle gelişen Kürt ulusal isyanını “feodal irticaî” diye damgalayıp inkarcı-sömürgeci kemalist rejimin bu isyanı vahşice ezmesini olumlaması söz konusu görüşün trajik bir yansımasıdır.

Böylece, kemalist laiklikle ve dine politik karşıtlıkla malûl, felsefesi ve teorisi pozitivismle çarpılmış bir tür “marksizm” emekçi sola miras kalmıştır. 1980 öncesinin büyük devrimci-sosyalist kabarışında, ne Sünni-Alevi ve laik-şeriatçı karşıtlıklarının tarihsel ve siyasal ağırlıkları, ne Alevi inançtan halkın özgün devrimci-demokratik mücadele potansiyeli, ne de Türk burjuva devleti ile Sünni inançlı dindar yoksullar arasındaki tarihsel çatlağın olası sonuçları anlaşılabilmiştir.

Sünni inançlı dindar Türk emekçisinin adeta gericiliğe yazgılı olduğu ve bireyin ancak dinden koptuğu ölçüde devrimcileşebileceği önyargısı, bugün emekçi solun bünyesinde olağanüstü yaygınlıkta sürmektedir. İşçinin hem dine, hem de devrime ve sosyalizme inanabileceği, hatta milyonlarca emekçinin devrimleşmesinin ancak böyle gerçekleşebileceği kavrayışı pek çok devrimci militana yabancıdır. Vülger materyalist açıdan, idealizm ile materyalizmin felsefi karşıtlığı, gericilik ile ilericiğin politik karşıtlığına indirgenmiştir. Emekçi sol saflardaki başlıca zaaf noktalarından biri, kemalist laiklik izleriyle lekelenmiş ideolojik-politik çizginin Sünni inançtan dindar emekçilere yabancılaşmışlık kapanına kısılmasıdır.

Komünist parti materyalist felsefi görüşlerini açıkça ilan eder. Fakat işçilerin ve ezilenlerin partinin devrimci bayrağı altında buluşmaları, devrimci program etrafında birleşmeleri için dini inançlarından vazgeçmeleri gerekmez. Komünistlerin dinlere, mezheplere ve tanrı inancı-

na karşı politik mücadele yürütmek gibi bir görevleri yoktur. Dinin metafizik idealist felsefi temelini diyalektik materyalist karşıtlık, partinin ancak ideolojik çalışmalarının, propagandif ve eğitsel işlerinin konusu olur. Devrimci politik mücadele ise karşıdevrimci dinsel politik örgütlenmeleri hedefler. Bu siyasal sınıf mücadelesinin eksenini dine karşıtlık değil, işçi sınıfı ve ezilenlerin politik özgürlüğü ve toplumsal kurtuluşuna düşman olan egemen sınıfa ve onun devletine karşıtlıktır. Halkı dindar ve dinsiz diye ayırıştırıran politikalar gütmek tamamen egemen sınıfların yararına. Yani mesele, Lenin'in ifadesiyle, ezilenlerin gökyüzündeki cennet hakkında fikirlerinden dolayı ayrışmaları değil, yeryüzündeki cenneti yaratmak için devrimci mücadelede birleşmeleridir.

Toplumda dini inanç, yaşam tarzı ve siyaset pek çok noktada kesişim halindedir. Dolayısıyla emekçiler ve ezilenler, dini inanışlarından vazgeçmeksizin, hatta bazen inançlarına dayanarak sınıfsal ve siyasal pozisyonlar alırlar. Dine dayandırılan yasak, baskı ve zorlamalara karşı yaşam tarzında serbestlik talepli mücadeleler veya egemen dini anlayışın devlet yapılanmasından ayrıştırılması ve ayrıcalıklarının kaldırılması için mücadeleler gündeme geldiği gibi, Alevi, Şii, Hristiyan, Êzidî gibi ezilen inanç topluluklarının inançlarını özgürce yaşayabilme mücadeleleri veya Sünni Müslümanlık temalı ve emekçi karakterli özgürlük ve eşitlik mücadeleleri de gelişir. Tüm bunlar dinle ilişkili konularda boy veren demokratik ve ilerici siyasal pratikler-

dir. Laikliğe endeksli bir politik çizgi ise geniş bir yelpazeye yayılan bütün bu siyasal pratikleri özgürlüğün kazanılması potasında birleştirme ve devrimci tarzda mevzileendirme görüşüne sahip değildir.

Devrimci Program

Laiklik tarihsel olarak burjuvazinin ilkesidir ve özellikle Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca antideмократik bir içerikle doldurulmuştur. Kemalist laiklik, gerek egemen

Devrimci politik mücadele karşıdevrimci dinsel politik örgütlenmeleri hedefler. Bunun eksenini dine karşıtlık değil, işçi sınıfı ve ezilenlerin politik özgürlüğü ve toplumsal kurtuluşuna düşman olan egemen sınıfa ve onun devletine karşıtlıktır.

Sünni-Hanefi inanç dışındaki tüm din ve mezheplerden halk toplulukları üzerindeki tekçi ve ayrımcı devlet tahakkümünün, gerekse Sünni-Hanefi inançtan halk kesimi üzerindeki zorba devlet uygulamalarının adı olmuştur. Yani laiklik, yalnızca Sünni-Hanefi inancın devletçi egemenliği olarak değil, Sünni-Hanefi dindarlara dönük kemalist zorbalık olarak da alabildiğine yozlaşmıştır. Önüne “gerçek”, “özgürlükçü”, “demokratik” veya “emekçi” gibi kelimeleri koymak da, laikliği işçi

sınıfı ve ezilenlerin politik özgürlük savaşımında devrimci-demokratik bir çizgiye oturtmaya yetmez. Dolayısıyla komünistlerin laiklik kavramını kendi politik amaçlarını tarif ederken kullanmaktan bilhassa kaçınmaları gerekir.

Komünistlerin programatik politikasının kavramı *inanç özgürlüğü*dür. Komünistler, antiemperyalist demokratik devrimle birlikte, inanç özgürlüğünün gerçekleşebileceği zeminin oluşturulması için önkoşul olarak, din işleri ile devlet işlerinin

Burjuva politik islamcılık ve burjuva laikçilik, tıpkı bir tahterevallı gibi, burjuvazinin mevcut düzen sınırları içinde hem birbirine karşıt olan ama hem de birbirini koşullayan iki karşıdevrimci çizgiyi meydana getirirler.

birbirinden kesinkes ayrıştırılmasını savunurlar. Buna göre, devlet bütün inanç topluluklarına eşit mesafede durur, bir dine ya da mezhebe diğerleri aleyhine imtiyaz tanımaz. Siyasi iktidar topluma herhangi bir dini inanç veya dinsizlik dayatmasında bulunamaz. İnanç özgürlüğü, her yurttaşın herhangi bir dine inanmakta ve inancının gerektirdiği ibadetleri yapmakta ya da hiçbir dine

inanmamakta özgür olmasını ifade eder. Sosyal ve politik haklardan yararlanmakta kişinin dini inancına bağlı kayırmacı veya dışlayıcı bir farklılık yaşanmaz. Devlet kendi bünyesinde dini bir kurum oluşturmaz, din görevlisi yetiştirmez, ibadethane kurmaz, dini içerikli yayın yapmaz. Kamusal okullarda dini eğitim verilmez, müfredatlarda zorunlu veya seçmeli din dersi yer almaz. Din görevlileri, ibadethaneler, dini kurumlar ve din eğitimi devlete bağlı olmazlar ve ilgili inanç topluluğu tarafından gönüllüce finanse edilirler.

Komünistlerin antiemperyalist demokratik devrim programı, kurulacak devrimci-demokratik iktidarın bu görevini kısaca şöyle tarif etmektedir: “*din işleriyle devlet işleri birbirinden kesin olarak ayrılacak, diyanet işleri teşkilatı lağvedilecek, başta Aleviler olmak üzere dinsel azınlıklar üzerindeki baskılara ve bazı mezheplere tanınan ayrıcalıklara son verilecek, dinin kişisel bir sorun olduğu ilan edilecek, inananların ve inanmayanların inanç özgürlüğü güvenceye alınacaktır.*”^[3]

Dahası, devrim programında “*Partimiz, Balkan, Kafkas ve Ortadoğu halklarıyla demokratik ya da sosyalist federasyonlar oluşturma anlayışını da savunur*”^[4] diyen komünistler açısından, devrimle kazanılacak inanç özgürlüğü, Türkiye ve Kürdistan birleşik devriminin uluslararası ve bölgesel perspektifleri kapsamında da önem taşır. Zira Ortadoğu, Kafkasya ve Balkanlar’ın yakın

[3] Birlik Kongresi Belgeleri, Antiemperyalist Demokratik Devrim Programı, Madde 30.

[4] Birlik Kongresi Belgeleri, Antiemperyalist Demokratik Devrim Programı, Madde 1.

tarihi ve bugünü, ulusların ve ulusal toplulukların sürekli karşı karşıya gelmeleriyle olduğu kadar, din ve mezhep savaşları biçimine bürünmüş sayısız siyasal çatışmayla, halkların din adına birbirlerini boğazlamalarının birçok örneğiyle doludur. Din ve mezhep karşıtlıkları formundaki siyasal hasımlaşmaların, egemen ve ezilen inanç toplulukları arasındaki saflaşmaların boydan boya uzandığı bu geniş coğrafyada inanç özgürlüğünün tesisi ve halkların birbirlerinin ulusal ve inançsal kimliklerinin eşitliğini kabullenmelerini içeren demokratik dönüşümü, halkların gönüllü birliğine dayalı demokratik ve sosyalist federasyonların hayat bulması için zaruri bir koşuldur.

“Yobaz dinci” ve “kafir komünist” algıları, aynı madalyonun iki yüzü olan kemalist laikliğin ve politik islamcılığın söylemsel türevleridir. Laiklik karşıtı politik islamcılık ile “cumhuriyetin kazanımlarını savunmak” çizgisinde duran laikçilik bir antagonizma oluşturmazlar. Burjuva politik islamcılık ve burjuva laikçilik, tıpkı bir tahterevalli gibi, burjuvazinin mevcut düzen sınırları içinde hem birbirine karşıt olan ama hem de birbirini koşullayan iki karşıdevrimci çizgiyi meydana getirirler. Cumhuriyet tarihi boyunca laik-şariatçi kutuplaşmasını üreten bu ikilik, ya inanç topluluklarının özgürlük yoksunluğunun kaynağı olan kemalist laikliğin devamına ya da aynı özgürlük yoksunluğunun politik islamcı egemenlik altında yeni biçimler alarak sürmesine götüren çözümsüzlük kısır döngüsüdür.

Öncelikle CHP’de cisimleşen burjuva laikçi anlayış, din işleriyle devlet işlerinin tamamen ayrışmasını, örneğin Diyanet İşleri Başkanlığı’nın lağvedilmesini savunmaz. Bu kurum din ve İslami cemaatler üzerinde denetim sağlamanın aracı olarak görülür ve Sünni-Hanefi inancın yanı sıra diğer din ve mezheplerin de aynı kurumsal şemsiye altına alınması istenir. Okullarda dini eğitim verilmesine karşı çıkılmaz, en fazlasından bunun herkese zorunlu kılınmasına itiraz edilir ya da tüm din ve inançların okutulması istenir. İzzettin Doğan ve Cem Vakfı ile Fermani Altun ve Ehli Beyt Vakfı söz konusu çizginin Aleviler arasındaki sürdürücüleridir.

Bir de, Türk burjuva devlet yapılanmasını gerçekten laik görmeyen ve laikliğin uygulanmasını talep eden anlayış mevcuttur. Emekçi solun çeşitli bölükleri ile demokratik Alevi hareketinin çoğu sözcüsü bu savunuyu yaparlar. Bu anlayış, demokratik bir özellik taşımakla beraber, küçük burjuva reformizmini üreten bir çizgiye tekabül eder. Laiklik kavramının önüne “gerçek”, “özgürlükçü”, “demokratik” veya “emekçi” gibi sıfatlar yerleştiren bu çizgi, demokratik yönelimine karşın, faşist politik rejimin kısmi reformasyonunun ötesine geçemeyen bir politik pozisyonda durur. Sadece savunmacı ve sınırlayıcıdır. Politik islamcı ve kemalist laikçi kutuplaşmasının meydana getirdiği kısır döngüyü kırıp atma ve inanç özgürlüğünden yoksunluk cenderesine sıkıştırılmış toplumu özgürleştirme gücüne ve yeteneğine sahip değildir. Çünkü burjuva siyasal düzlemde kalmakta,

burjuvazinin hegemonik kavramları ve normlarıyla düşünmektedir. Üstelik laik-şeriatçı kutuplaşmasının bir kutbunda konumlanması nedeniyle, laikliğin küçük burjuva reformist yorumuna dayalı çizgi, politik islamcılığın etkisi altındaki halk yığınlarını, Tayyip Erdoğan'a ve AKP'ye oy veren işçi ve ezilen milyonları siyaseten yerlerinden kıvıldatma şansına da sahip değildir. Ve bu yorum, en nihayetinde, karşıdevrimci burjuva laikçi çizgiye yedeklenmeye götürmektedir. Yakın tarihimiz, bu tarz yedeklenmenin 28 Şubat'tan cumhuriyet mitinglerine uzanan belirleyici politik saflaşma anlarının hemen hepsinde ortaya çıkmış çok sayıda çarpıcı örneğini barındırır. Demokratik Alevi hareketi ile CHP arasındaki henüz yıkılmamış köprünün ayaklarından biri de budur.

İnanç özgürlüğü politik özgürlük sorununun temel bir boyutu, çözümlü halklarımızın demokratik devrimine bağlı bir meseledir. Ancak doğrudan inanç özgürlüğü amaçlı bir mücadele programıyla her iki burjuva karşıdevrimci kutup arasındaki kısır karşıtlık aşılabılır, ezilenler burjuvazinin hegemonya sahasından çıkarılabilir ve meselenin sadece politik özgürlüğün kazanılmasıyla çözüme kavuşacağı bilinciyle donatılabilir. Egemen ulustan ve inançtan halk yığınları ancak diğerlerinin ulusal kimlikleri ve inançlarının da özgürlüğünü kabullenecek tarzda demokratik dönüşüm yaşadıklarında ve egemenlikçi anlayıştan koptuklarında Türkiye ve Kürdistan birleşik devriminin gerçek bir bileşeni durumuna getirilebilir, farklı inançlardan

işçi sınıfı ve ezilenlerin devrimci birliğine ulaşılabilir.

Güncel Politik Mevzileniş

Rejimin faşist politik islamcı restorasyonuna paralel olarak, halklarımızın çözümleri politik özgürlüğün kazanılmasına bağlı olan tüm sorunlarında olduğu gibi, inanç özgürlüğü sorununda da devletin tekçi zorbalığının tırmanacağı açıktır.

Tayyip Erdoğan'la islami kimliğinden dolayı savaşa tutuşmak ve AKP'yle din karşıtı politik argümanlar üzerinden mücadele etmek, hele de "ortaçağ karanlığına ve yobazlığa karşı mücadele" gibi söylemlerle politika yapmak, yenilgiyi daha baştan bizzat davet etmek anlamına gelir. Dinselliğin yaşamlarında belirgin bir yer tuttuğu Müslüman emekçilerle devrimci ilişki kurma yönelimi materyalist felsefe düzlemine kaydıği anda tıkanmaya mahkûmdur. Dahası, nasıl içeriklendirilirse içeriklendirilsin, laiklik söylemli bir politik saflaştırma girişimi de Sünni inançtan dindar yoksulların AKP'nin yürüncesinde bırakılmasına göz yummaktadır. Oysa, yalnızca genel olarak işçi sınıfı ve ezilenlerin devrimci birliğini sağlamak için değil, aynı zamanda ve özellikle faşist saray diktasının toplumsal hayatı dinselleştirme hamlelerini başarıyla püskürtmek için de, Erdoğan ve AKP destekçisi durumundaki halk kesiminin sınıfsal ve siyasal bölünmeye uğratarak faşist politik islamcı iktidarın güçten düşürülmesi şarttır.

AKP'ye azımsanmayacak bir toplumsal taban oluşturan Sünni dindar emekçilere yabancılaşmışlığı aşmak

ve onları karşıdevrimden kopartmak, ancak bu emekçi halk kesiminin ekonomik ve politik taleplerini sistematik tarzda politik mücadele konusu yapmakla, fakat bunu yaparken de sarayın burjuva-faşist politik islamcılığı ile Sünni inançlı emekçi halkın çıkarları arasındaki çatlağı sabırla büyütüp politikleştirmeyi sorunlaştırmakla mümkün olur. Devrimci politikanın, tam burada, örneğin kendi döneminin sınıfsal ve siyasal saflaşmasını temsil eden Muaviye İslamı ile Ali İslamını birbirinden ayıran, yani yeni dönemde Sünni inançlı kesimler içinde de zengin-yoksul ve devlet-halk çelişkilerinin daha fazla etkinleşerek yeni sınıfsal ve siyasal saflaşmalar doğuracağını öngören bir politik esneklik ve derinliğe ihtiyacı vardır. Bu politika tarzı, gelişmeleri olası Müslüman demokratik akımları halkçı ve demokratik cepheleşmenin bir unsuru olarak hesaba katmayı da kapsar.

Faşist politik islamcı saray cuntası, kendi iktidarını ne kadar güvencede hissederse, inanç özgürlüğünü daha fazla baskılayıcı, Sünni-Hanefi dinsel normları bütün nüfusa dayatıcı siyasi ve hukuki düzenlemeler ile fiili denemelere o kadar çok girişecektir. 15 Temmuz'da ve izleyen günlerde sokakları dolduran ve içinden gitgide artan sayıda faşist politik islamcı paramiliter gruplar örgütlenen Erdoğancı kitle hareketi gerçekliği, saray diktatörlüğünün açıkça iç savaş hazırlığına işaret etmektedir. Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde hem laik-şeriatçı kutuplaşmasının alabildiğine keskinleşmesine ve şiddete dayalı biçimlere daha fazla bü-

rünmesine, hem de inanç özgürlüğü sorunu etrafındaki hareketlerin yayılıp büyümesine tanıklık etmemiz muhtemeldir.

Peki, inanç özgürlüğü sorunuyla ilgili olarak, işçileri ve ezilenleri devrim doğrultusunda mevzilendirmeyi ve politik özgürlük potasında cepheleştirmeyi hedefleyen güncel devrimci politika bakımından neler öngörülebilir?

Ancak doğrudan inanç özgürlüğü amaçlı bir mücadele programıyla her iki burjuva karşıdevrimci kutup arasındaki kısır karşıtlık aşılabilir, ezilenler burjuvazinin hegemonya sahasından çıkarılabilir ve meselenin sadece politik özgürlüğün kazanılmasıyla çözüme kavuşacağı bilinciyle donatılabilir.

Her şeyden önce vurgulanmalıdır ki, işçi sınıfı ve ezilenlerin komünist öncüsü, faşist politik islamcı saray diktatörlüğünün toplumsal hayatı dinselikleştirme zorlamalarına karşı en önde mücadele etmek durumundadır. Okulların imam-hatipleştirilmesine karşı çıkmaktan din derslerinin kaldırılmasına, cemevlerinin ibadethane statüsünün tanınmasından yaşam tarzında serbestliğin savunulmasına, tecavüz yasalarının geri çekilmesinden çocuk yaşta evliliklerin teşvikini engellemeye değin somut sorun ve taleplerin savaşımını en önde vermelidir komünistler.

Toplumu dinselleştirme dayatmalarından hoşnutsuzluk duyan, yaşam tarzını özgürce belirlemek isteyen, laiklik hassasiyeti yüksek halk kesimlerinin Erdoğan'ın faşist politik islamcı saray diktatörlüğüne karşı daha da büyüyen bir tepkisellik içinde olacağı bellidir. Bu tepkiselliğin demokratik bir hareket niteliğine kavuşturulması ve devrimci tarzda mevzilendirilmesi komünistlerin önemli politik görevlerinden biridir.

Demokratik Alevi hareketinin, gerek doğrudan devlet aygıtı gerekse sivil politik islamcı örgütlenmeler tarafından ya da onların sürükleyebildikleri yığınlar eliyle yaygınlaştırılıp çeşitlendirilecek faşist politik islamcı baskı karşısında, inanç özgürlüğü odaklı mücadelesinin sıçramalı biçimlerde gelişmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Alevi emekçiler, kendilerine özgü inanç özgürlüğü arayışlarıyla, gerek emekçi mahallelerde, gerekse kent merkezlerinde daha fazla mücadele sahnesine çıkacaklardır.

Patriyarkal dinsel zorlamaların öncelikli hedefi olacak kadınların önümüzdeki dönemde mücadele saflarına daha büyük kitleler halinde akacağı, kadın özgürlük mücadelesinin erkek egemen politik islamcı saldırılar karşısında başlıca bir direniş gücü olacağı açıktır. Keza lgbti hareketi de kendisini daha etkin ortaya koyacaktır. Erkek egemen zorbalık formundaki dinsel baskıların daha da yoğunlaşacağı koşullarda, toplumsal cinsiyet sorunu temelli ve inanç özgürlüğü talepli politik saflaşmaların kesişim sahasında somut politikalar üretme

görevi komünistlerin dikkat merkezinde olmalıdır.

Liseli gençlik arasında, saray iktidarının okulları imam-hatipleştirme, müfredatları dinselleştirme, cins ayrımcılığını dinsel temelde derinleştirme gibi uygulamalarına karşı biriken mücadele potansiyeli yeni ve daha güçlü biçimlerde gün yüzüne çıkacaktır. Aydınların politik bakımdan en duyarlı bölüğünü oluşturan üniversiteli ve liseli gençlik, faşist politik islamcı iktidara karşı, devrimci gelişmenin öncü güçlerinden biri olmaya adaydır.

İnanç özgürlüğü sorunu kapsamında ele alınabilecek bu devrimci imkanların realize edilebilmesi için komünist öncünün, söz konusu demokratik muhtevalı hareketler içinde bir ideolojik-politik hegemonya mücadelesi yürütmesi, CHP tipi burjuva laisizmin bu hareketleri yedekleyerek potansiyel devrimci imkanları çürütmesinin önüne geçmesi gerektiği ortadadır.

Faşist politik islamcı saray cuntasının karşıdevrimci iç savaş güçlerini teşkilatlandırmakta ve DAİŞ çetelerinin yeni kanlı saldırılara hazırlanmakta olduğu koşullarda, inancını özgürce yaşamayı, yaşam tarzını serbestçe belirlemeyi, erkek gericiliğinden kurtulmayı, geleceğini ellerine almayı isteyen halklarımızın her kesimi arasında öz savunma güçlerinin örgütlenmesi devrimci politikanın en acil konularından birine dönüşmüş durumdadır.

İnanç özgürlüğü, hiç kuşkusuz, yeni halk ayaklanmalarının önemli dinamiklerinden biri olacaktır.

15 Temmuz ve Politik Yiğın Hareketi

Sema Duru Boran

Burjuva devlet aygıtının parçası olan profesyonel kuvvetleri ideolojik, siyasi ve örgütsel olarak denetim altına almanın yanı sıra, geniş kitle tabanına dayanmak, iktidarının güvencesi için daha bağımsız ve tamamen kendi denetiminde dayanaklar inşa etmek çok hayati, çünkü saray cuntasının temsil ettiği burjuva kuvvet, rejim krizinin bütün şiddetiyle sürdüğü, karşıdevrim saflarında sert çelişki ve çarpışmaları süregelen biçimde ürettiği, ilerici ve devrimci kuvvetlerin, Kürt ulusal demokratik güçlerinin zor araçlarıyla bastırılması ve sınırlandırılmasının kaçınılmazlık olduğu koşullarda iktidarını sürdürüyor. Saray cuntası, iç savaş kararlılığındadır ve iç savaş ordusuna, polis ve ordu dışı örgütlenmeleri de kapsayan gelişkin bir iç savaş kuvvetine, aygıtına, mekanizmasına ihtiyaç duymaktadır.

15 Temmuz darbe girişimi karşısında saray cuntasının başarısı, sokağa çıkardığı yığınların eyleminde sembolleşti. Bu yığınsal karşı koyuş, darbenin askeri yenilgisinde polisin ana gövdesiyle ordunun sınırlı bir bölümünün yanında belli bir rol aldı. Darbenin siyasi yenilgisi ve saray cuntasının sonraki süreçteki toplumsal meşruiyet arayışlarında ise belirleyici rol oynadı.

15 Temmuz'dan Yenikapı'ya giden süreçte, AKP tabanı içerisinde örgütlenmiş politik islamcı faşist gruplarla, saray cuntasını destekleyen daha geniş kesimlerin birlikte harekete geçişi, saray cuntanın kitle gücünü etkin bir sokak savaşı kuvveti

olarak hazırlama ve konumlandırma da sıçramalı bir gelişim zemini elde etmesini, önemli eşikleri aşmasını sağladı. Kitlelerinin özgüven, kazanma duygusu ve yaptıklarının meşruiyetine güvenme eşliğini aşması, zor araçlarının öne çıktığı siyasal mücadelede koşulları altında kendi doğal tabanını siyaseten yönetme ve yönlendirme yeteneğini geliştirmesi ve haftalar süren eylemlilikler sürecinde örgütlenme düzeyini ve kapasitesini artırması, önümüzdeki dönemin siyasal saflaşmalarını yönlendirmede ve siyasal taktiklerini belirlemede hesaba katılması gereken **bir durum değişikliğinin** unsurları içerisinde. Zira bu kuvvetin, politik islam-

cı faşist diktatör Tayyip Erdoğan'ın temsil ettiği siyasal kesimlerin ve çizginin, tüm burjuva hasımlarına karşı savunulmasında olduğu kadar ve ondan daha çok, demokratik güçlerin, dinamiklerin bastırılmasında rol oynayacağı bugünden çok açıktır.

Kitleyi Harekete Geçiren Politik Saflaşmanın Konusu Ne?

15 Temmuz gecesi başlayan kitle hareketi, homojen bir hareket değildi. 15 Temmuz'dan Yenikapı'ya doğru giden süreçte harekete şu ve-

Hareket içerisindeki sürükleyici, öncü kesim, kuşkusuz ki, hem yönelikleri hedefler, hem de kullandıkları yöntemler itibarıyla DAİŞ'leşen yüzü aynı günlerde çarpıcı biçimde ortaya çıkan faşist güruhlardır.

ya bu düzeyde katılan kitlenin bütününe bakıldığında daha da geniş bir toplumsal ve siyasal yelpaze söz konusuydu. Yine de, anketlere göre AKP seçmenlerinin % 79 ila % 84'ünü oluşturduğu bu kitlenin ortak noktalarının askeri darbeye ve Fetullah Gülen'e karşıtlık olduğunu söylemek yanlış olmaz, ancak bu, hareketin gerçeğini de tam olarak tarif etmez.

Bu hareket, politik islamcı faşist diktatör Tayyip Erdoğan'ın ve onun şahsında saray cuntasının savunulması ekseninde saflaşmıştır. Bizzat

Tayyip Erdoğan'ın ve AKP tabanı içerisinde örgütlü politik islamcı faşist çekirdeklerin **siyasi önderliği ve ideolojik hegemonyası altında**, saray cuntasının ve Erdoğan iktidarının devamını amaçlayan bir harekettir.

Hareket, askeri darbeler karşıtı bir demokratik hareket olarak da tanımlanamaz. Tayyip Erdoğan'ı devirmeye yönelik hamle askeri darbe biçiminde gerçekleştiği için, hareket de **biçim ve somut muhteva olarak** askeri darbeye karşı gelişmiştir ve yine Erdoğan liderliğinde bir siyasi manevra olarak bolca demokrasi, meclis, parlamento savunusu vb. sosuna batırılmıştır ama **saflaşma eksenini**, parlamentoyu, seçimleri, siyasi partileri tasfiye etmeye yönelik askeri bir darbenin gerçekleşmesi değil, kendi liderine karşı bir darbenin gerçekleşmesidir. Bu kitlenin, aynı mekanizmaların (meclis, partiler vb.) kendi lideri tarafından dağıtılmasına aynı tepkiyi göstereceğinin hiç bir verisi yoktur. Zaten siyasetin böylesine baskın ve süregelen biçimde zor araçlarıyla yürütülegeldiği bir darbeler coğrafyasında, askeri bir darbeye karşı, kararlı bir ideolojik-siyasi çekirdeğin öncülüğü olmadan bu yaygınlıkta bir kitle hareketinin gelişimi imkansız olmamakla birlikte güçtür. Askeri darbelere karşı kitle bilincinde birikmiş bir öfkenin olduğu doğrudur, ama tankların üzerine çıkma, silahların önüne yatma gibi biçimlerde sembolleşen bu hareketin kendiliğinden nitelikte, saflaşma eksenininse darbe karşıtlığı temelinde geliştiğini söylemek, oldukça soyut

ve iyimser beklentilerin ifadesi olabilir.

Ancak *hareketin faşist ya da politik islamcı faşist bir kitle hareketi olduğu da söylenemez*. Hareket içerisindeki sürükleyici, öncü kesim, kuşkusuz ki, hem yönelindikleri hedefler, hem de kullandıkları yöntemler itibarıyla DAİŞ'leşen yüzü aynı günlerde çarpıcı biçimde ortaya çıkan faşist gruplardır. Yine de bütünde o kitleyi oraya toplayan ve eylemde birleştiren, süreklileşmiş bir OHAL rejiminin kurulması, idamın yasallaşması, Kürt halkının, Alevilerin imha saldırılarıyla yola getirilmesi, işkencenin rutinleşmesi gibi fikirler ve hedefler değildir. 15 Temmuz'dan itibaren harekete geçen *kitlenin ana gövdesinin esasta kaybetmek istemediği, Tayyip Erdoğan ve AKP iktidarı şahsında savunusuna girdiği iki temel konu*, inanç ve yaşam tarzları ile ekonomik durumlarıdır (dinsel inançlarının daha açık yaşanması koşullarının hem fiili hem de yasal olarak elde edilişi ile, AKP döneminde elde ettikleri ekonomik durum, konum ve ayrıcalıkların korunması).

Bir kesim, Tayyip Erdoğan ve AKP hükümeti başka bir çizgi izlese, yine de Alevilerin, Kürt halkının bastırılmasında, ezilmesinde ısrar edecek, politik islamcı faşist argümanlar ve çizgiyi sürdürecektir, en azından Tayyip Erdoğan ve AKP'yi bu çizgiye itmeye çalışacak olan, ancak şu anda bu eğilimlerinin karşılığını Erdoğan ve AKP'de bulan kesimdir. Eylemsel nitelik açısından değilse de, nicelik bakımından *ana gövdeyi oluşturan kitle ise*, Tayyip

Erdoğan şu ankinden farklı taktiklerle ilerlediği dönemde, örneğin Kürt ulusal demokratik hareketiyle görüşme sürecinde, Alevilerin, kadınların, işçi sınıfının ve ezilenlerin değişik talepleri karşısında geri tavizler ve yatıştırma yoluna gittiğinde de buna hızla adapte olmuş olan bir kitledir. Liderle özdeşleşme, liderin ne yaparsa doğru yapacağı fikrinin, duygusunun, bilinç biçiminin etkisi, askeri darbenin yenilgisi kesinleşmeden önce sokağa çıkanların üçte

Bu hareket, Tayyip Erdoğan'ın ve AKP tabanı içerisinde örgütlü politik islamcı faşist çekirdeklerin siyasi önderliği ve ideolojik hegemonyası altında, saray cuntasının ve Erdoğan iktidarının devamını amaçlayan bir harekettir.

ikisinin Erdoğan'ın çağrısıyla sokağa çıktığı gerçeğinde de dışavuruyor. Yine aynı kitle içerisinde, Tayyip Erdoğan diktatörlüğüne bağlanmalarına neden olan, biri ideolojik/dinsel, diğeri ekonomik iki temel eksenindeki taleplerini taşıyacak bir siyasi alternatif belirirse, Erdoğan'ın maceracı ve artık açıkça baskıcı çizgisinden kopup ona yönelmeye yatkın bir kesim de mevcuttur.

Bütünü bakımından bu kitle, Kürt halkıyla adil, onurlu, demokratik barış yanlısı olmadığı gibi, esasen müzakere yanlısı da değildir. Kuşkusuz

ki son iki yıllık savaş bu kitleyi daha fazla militarize etmiştir. 7 Haziran-1 Kasım arasında ve sonrasında bombalarla, kanla, savaşla inşa edilen istikrar korkusu, bu derece etkin bir Erdoğan yanlısı tutum alınmasında büyük rol oynamıştır. Yani bu kitle dolaysızca faşist uygulamaların savunusu, talepleri ekseninde harekete geçirilmemiştir ama, aynı kitle, aynı taleplerle, bu derece keskinleşmiş savaş ve faşist yasaklar atmosferi ol-

Ezici çoğunluğu AKP seçmeni olan, ana gövde itibarıyla politik islamcı faşizmin siyasi etkisi altında, ama henüz ideolojik olarak faşizme kazanılmış durumda olmayan, taleplerinin ve hedeflerinin içeriği bağlamında da faşist olmayan bir kitle gerçeğiyle yüz yüzeyiz.

masaydı, aynı şiddette harekete geçirilemezdi. Denilebilir ki, son savaş dönemi, AKP'nin konsolide tabanı için de, daha geniş tabanı için de ayrı ayrı içerikte eğitim ve hazırlık süreci olmuştur. Düpedüz faşist uygulamaları, argümanları, hamleleri, hiç değilse son iki yılda ayan beyan ortada olan faşist bir liderin savunusuna girişmişlerdir, harekete geçirici etken olmasa da, razı olunan, onay verilen etkendir, somut politik islamcı faşist argüman ve uygulamalar.

MHP ve Vatan Partisi'nde toplanan ulusalcı denilen ırkçı-şoven kesimlerin meydana inmiş olmasını, CHP'nin belirli bir aşamada biat etmiş ve kendi tabanını bir ölçüde (daha fazlasını beceremediği için bir ölçüde) aynı harekete katmış olmasını, ya da bu kitle hareketi içerisinde faşist saldırganlık örneklerini pek de onaylamayan, sokak katliamlarına, katliam girişimlerine ve toplu işkence seanslarına hiç de katılım göstermeyen epeyce geniş yığınların olmasını, hatta belirli bir kesimin de Erdoğan'ın savunulması temelinde değil de, düpedüz askeri darbelere, asker postalına, geçmişten bugüne orduda temsil edilemeyen zulme ve halk kitlelerine tepeden bakılması ve aşağılanmasına öfke temelinde harekete geçmiş olmasını hesaba katmak gerekir, ancak bunlar toplam tabloyu değiştirecek nitelikte etmenler değildir.

“Başkomutanın İkinci Emrine Kadar Meydanlardayız”

Böylelikle, ezici çoğunluğu AKP seçmeni olan, ana gövde itibarıyla *politik islamcı faşizmin siyasi etkisi altında*, ama henüz *ideolojik olarak faşizme kazanılmış durumda olmayan*, taleplerinin ve *hedeflerinin içeriği bağlamında da faşist olmayan* bir kitle gerçeğiyle yüz yüze geliyoruz. Bu hareket, faşist bir kitle hareketine doğru konsolide olmaya yatkındır ve bunu önlemeyi mutlaka amaç edinmek gerekir. Kitleyi harekete geçirici etmen, politik islamcı faşist siyasal liderin savunulmasıysa, *o liderin temsil ettiği bilinçle*, o liderin harekete geçirdiği ve *o lider*

için tankların önüne yatan kitlenin bilinci arasında büyük bir uçurum olmadığına, olamayacağına da altını çizmek gerek. Bu anlamda hareketin genel seyri bakımından, faşist bir kitle hareketinin gelişimine tehlikeli biçimde zemin sunduğunu, hatta, diktatör Erdoğan'ın bu tehlikeli zeminde 15 Temmuz sonrasında özgüvenle yürüdüğünü ve yol aldığını da belirtmeliyiz.

Zaten bu yaygınlıktaki bir kitle hareketi, ister faşist, isterse demokratik-devrimci karakterde olsun, homojen olmaz. Haziran ayaklanması da gerek içerdiği siyasi kuvvetler bakımından, gerekse de toplumsal, sınıfsal, ulusal, cinsel bileşimi bakımından homojenlikten fersah fersah uzaktır, ancak demokratik karakteri ayan beyandır. Ya da, tarihin tanıdığı ve tanımladığı anlamda, klasik bir faşist kitle hareketi de -Hitler ya da Mussolini liderliğindeki faşist hareketleri örnekleyebiliriz- başka bir gelişim seyri izlememiştir. Döneminin Alman kitleleri içerisinde de, örgütlü Nazilerin oluşturduğu dar çekirdek etrafında, toplama kamplarında bekçilik yapmaktan kaçakları ihbar etmeye, meydanlara inip faşist lideri selamlamaktan katliamları alkışlamaya dek değişik biçimlerde faşist kitle gücünün parçası olmuş, ama bunu, kitle kıyımlarını ve Gestapo işkencelerini zorunluluk göreyerek, çağırarak değil de, ekonomik ve siyasal taleplerinin bu yoldan karşılanmasında sakınca görmeyerek yapan çok geniş bir kesim vardır.

15 Temmuz sürecinde sokağa çıkan toplam kitlenin aklında ve ruhunda, askeri darbelere karşı yıllarca

süren mücadelenin, bizzat emekçi sol güçlerin mücadelelerinin birikmiş bilinci de verilidir. Asker postalarına karşı kolektif toplumsal öfke bu hareket içerisinde verilidir. Emekçi sınıfların, kitleler nezdinde on yıllarca devlet iktidarının ve zalimliğinin simgesi olmuş orduya, işçi sınıfı ve emekçilerin özlem ve taleplerinin görmezden gelinmesine, küçümsenmesine ve zor yoluyla ezilmesine duyduğu haklı öfke de verilidir. Or-

Bu kitleyi birleştiren, bu kitlenin bilincinde, duygusunda ve eyleminde karşılık bulan argümanlar, vatani savunmak, yeni Haçlı seferine karşı direniş, dış mihrakların işgal girişimine karşı mücadele gibi argümanlardır. Demokrasi söyleminin bu kitlenin eyleminde karşılığı çok azdır.

du nezdinde oluşmuş burjuva ideolojik hegemonyanın emekçi kitlelerin aklı ve ruhundaki çöküşü de verilidir. Bugüne dek verilen demokratik mücadelelerin, devrimci çalışmaların kitle bilincindeki, duygusundaki karşılığı verilidir. Bunlar çok kısmi olarak, tek tek katılan kişi ve kesimlerde, ama daha yaygın olarsa, hangi saiklerle harekete geçmiş olursa olsun bütün bir kitlenin aklında ve ruhunda verilidir. Ama toplam kitle bakımından bu durum henüz, bir demokratik bilinç değildir, dahası

düpedüz gerici bir bilinçtir. Nasıl ki katliamcı, işkenceci, tecavüzcü DA-İŞ çetelerine katılanların bilincinde, Ebu Gireyb’de tecavüze uğrayan kadınların “bizi öldürün” çılgılığı ve bunun sorumlusu olan emperyalist zulme karşı haklı öfke verili olmakla birlikte bu, antiemperyalist demokratik bilince değil de, en aşağılık faşist zulümcü bilince dönüşüyorsa, **askeri darbelere karşı birikmiş öfke de dolaysızca bir demokratik akıl ve tutum üretmez.** Bu kitleyi birleştiren, bu kitlenin bilincinde, duygusunda ve eyleminde karşılık bulan argümanlar, vatani savunmak, yeni Haçlı seferine karşı direniş, dış mihrakların işgal girişimine karşı mücadele gibi argümanlardır. **Demokrasi söyleminin bu kitlenin eyleminde karşılığı çok azdır,** zaten Tayyip Erdoğan ve saray cuntasının çeşitli sözcüleri de kendi kitlesinin bilincini ve eylemini yönetmede demokrasi söyleminden yola çıkmamış, bu söyleme daha geniş kesimleri, diğer burjuva partilerin, özellikle de CHP’nin

tabanını, çeşitli uluslararası odakları yatıştırma ve tarafsızlaştırma amacıyla başvurulmuştur.

15 Temmuz açısından esas olgu, hareketin esasen toplumsal karşıtlıklar temelinde değil (emek-sermaye, devlet-halk çelişkisi temelinde olmadığı gibi, Alevi-Sünni, Türk-Kürt, laik-şeriatçı ekseninde de değil), ideolojik argümanları dahi birbirine yakın olan iki karşıdevrimci güç arasındaki çatışma içerisinde gündemleşmesidir. Darbeyi izleyen saatlerde ve günlerde devrimci ve demokratik kuvvetler ve toplumsal dinamikler etkin biçimde harekete geçemediğinden ve kısmen de harekete geçen AKP tabanı kitle karşısında özgüvensizliğe kapılarak harekete geçmekten imtina ettiğinden, darbeye karşı sokağa çıkanlar arasındaki sınıfsal ve siyasal ayrışmanın berrak biçimde görülebileceği, çeşitli bileşenlerinin, ilerici ve demokratik mücadeleler, talepler karşısında nasıl bir tutum takınacağına ortaya çıkacağı zemin de oluşmamış, daha önemlisi, emek-

çi sol güçler cephesinden gelişen bu hareketsizlik, 15 Temmuz kitlesinin kendi içerisinde daha da yakınlaşacağı bir zemine alan açmıştır. Saray cuntası ve Tayyip Erdoğan buradan yürüyebilmiş, ilerleyebilmiştir.

AKP, asker postalıyla kendisini devirmek isteyen bir karşıdevrimci hasma karşı bu büyüklükte bir kitleyi sokağa çıkarabilmiştir, ancak şimdilik, Alevilere, Kürtlere, demokratik güçlere karşı bir kuvvet çıkarmak istese, sokakta aynı büyüklükte bir kesimi harekete geçirebileceğini söyleyebileceğimiz bir veri yoktur.

AKP Milisi Kime Karşı Örgütleniyor?

Politik islamcı faşist diktatörlüğün zor aygıtları üzerindeki denetimi çeşitli aşamalardan geçerek gelişti. Önce Fethullah Gülen'le ittifak halinde ordu ve polis içerisinde, 2013 Aralık sonrasında Gülenciler aleyhine polis, 15 Temmuz sonrasında da ordu içerisinde denetimi ele geçirdi. Ancak kendi tabanını etkin bir sokak kuvveti olarak örgütlenme çabası, bu tür bir baskı gücüne, iç savaş kuvvetine olan ihtiyacı, henüz mevcut ve potansiyel burjuva hasımlarını polis ve ordudan tasfiye etmediği dönemde olduğu gibi bugün de, gerek burjuva rakiplerine karşı iç mücadelelerde, gerekse de daha baskın olarak Kürt halkı, işçi sınıfı ve ezilenlerin mücadelesi ve öncü politik öznelere karşı savaşımında yakıcılığını koruyor.

Bu nedenle, 15 Temmuz sonrasında ordu üzerinde kontrolü sağlamaıyla birlikte, kendi kitlesini daha etkin biçimde vurucu sokak kuvveti

olarak yönlendirmeye gereksinim duymayacağı beklentilerinin karşılığı yok.

Burjuva devlet aygıtının parçası olan profesyonel kuvvetleri ideolojik, siyasi ve örgütsel olarak denetim altına almanın yanı sıra, geniş kitle tabanına dayanmak, iktidarının güvencesi için daha bağımsız ve tamamen kendi denetiminde dayanaklar inşa etmek çok hayati, çünkü saray

AKP, asker postalıyla kendisini devirmek isteyen bir karşıdevrimci hasma karşı bu büyüklükte bir kitleyi sokağa çıkarabilmiştir, ancak şimdilik, Alevilere, Kürtlere, demokratik güçlere karşı bir kuvvet çıkarmak istese, sokakta aynı büyüklükte bir kesimi harekete geçirebileceğini söyleyebileceğimiz bir veri yoktur.

cuntasının temsil ettiği burjuva kuvvet, rejim krizinin bütün şiddetiyle sürdüğü, karşıdevrim saflarında sert çelişki ve çarpışmaları süregelen biçimde ürettiği, ilerici ve devrimci kuvvetlerin, Kürt ulusal demokratik güçlerinin zor araçlarıyla bastırılması ve sınırlandırılmasının kaçınılmazlık olduğu koşullarda iktidarını sürdürüyor. Saray cuntası, *İç savaş kararlılığındadır* ve iç savaş ordusuna, polis ve ordu dışı örgütlenmeleri de kap-

sayan gelişkin *bir iç savaş kuvveti-
ne, aygıtına, mekanizmasına ihtiyaç
duymaktadır.*

İşçi sınıfı ve emekçilerin, ezilen halkların ve inanç topluluklarının mücadelesi karşısında bu sokak gücüne sahip olmak, faşist diktatörlük için çok önemli bir askeri ve siyasi manevra alanıdır. Böyle bir iç savaş

Gezi-Haziran ayaklan-
ması ise en önemli
dönüm noktası oldu.
Erdoğan'ın o dönemde
sarf ettiği, sembolikleşen
“%50'yi zor zaptediyorum”
sözleri ve Gezi-Haziran
döneminin palalı guruhları,
bir önceki dönemin
hazırlıkları üzerinde
yükselmişti. Haziran
ayaklanması AKP'nin
kendi milis ve sokak
gücünü örgütlemesine hız
kazandıran en belirleyici
etmendir.

gücünü etkin ve örgütlü tutmak, her şeyden önce, toplumsal saflaşmaları gerici temelde yönetme; kitlelerin burjuva iktidara, faşist sömürgeci rejime karşı savaşım enerjisini Sünni-Alevi, Türk-Kürt, laik-şeriatçı vb. çatışmalar zeminine yönlendirerek boğma; devlet-halk, zengin-yoksul, emek-sermaye çelişkileri zeminindeki saflaşmaları bozma imkanı anlamına geliyor.

Toplumun ilerici, devrimci ve demokratik birikimiyle iyice teşhir

olmuş bir zeminde ordu ve polis aygıtıyla yürütmekten kaçınacağı bir yasadışı, gayriresmi karşıdevrimci savaş mekanizmasını, işkenceleri, kaçırma ve kaybetmeleri, kitle kıyımlarını, politik suikastleri, faşist provokasyonları da bu zeminde örgütlenme şansı elde ediyor.

Bu nedenledir ki, hiçbir karşıdevrimci iktidarın uzak kalamadığı, koruculuk, paramiliter çeteler, yasadışı kontrgerilla kent grupları, özel savaş birimleri gibi biçimlerde örgütlemekten geri durmadığı bu sivil faşist örgütlenme tarzına, çoklu bir çelişkiler denklemi üzerine iktidarını sağlamlaştırmaya ve faşist rejimi restore etmeye başlayan, bunun için kapsamlı bir iç savaş süreci dahil her şeyi göze alan AKP ve Erdoğan, özel ve sınırlı biçimlerde değil, kitlesel olarak başvurmaya yöneliyor.

AKP'nin Vurucu Sokak Güçlerinin Gelişimi

AKP'nin kendi tabanını gerek şiddete dayalı, gerek barışçıl eylem biçimleri içerisinde daha etkin bir sokak kuvveti olarak konumlandırma isteği ve yönelimi biliniyordu. Rojava devriminin gelişimi, çatışmasızlık ve görüşme sürecinin gelişimi ve sonlanması, Haziran ayaklanması, Kobanê direnişi ve Kobanê serhildanı, Fethullah Gülen-Erdoğan çelişkisinin patlak vermesi ve 17-25 Aralık süreci, 7 Haziran seçimleri ve onu izleyen topyekün savaş dönemi gibi gelişmelerin her biri, ilerici, devrimci, yurtsever politik özneleri olduğu gibi, Erdoğan AKP'sini yeni tutumlara zorladı. Bu gelişmeler, faşist sömürgeci diktatörlüğün iç savaş

kararlılığını bilebili ve iç savaş hazırlıklarını hızlandırdı.

Haziran ayaklanmasına giden süreçte, BBP ve MHP ile bağlı ocaklardan kopan bir dizi kadronun, AKP'nin yasadışı silahlı güçlerini örgütlemek üzere konumlandırıldığı örnekleri ortaya çıkmaktaydı. En azından 2009 yılından bu yana gündemde olan, değişik düzeltme ve düzenlemelere maruz kalsa da yaygın bir karşıdevrimci çete/sokak gücü örgütlenme perspektifine dayandığının açık verilerini sunan ve son olarak OHAL döneminde kabul edilen Silah Kanunu Tasarıları serisi, bu yönelimin açık bir göstergesiydi.

Gezi-Haziran ayaklanması ise en önemli dönüm noktası oldu. Erdoğan'ın o dönemde sarf ettiği, sembolikleşen “%50'yi zor zaptediyorum” sözleri ve Gezi-Haziran döneminin palalı grupları, bir önceki dönemin hazırlıkları üzerinde yükselmişti. Ancak Haziran ayaklanması kuşkusuz ki AKP'nin kendi milis ve sokak gücünü örgütlemesine hız kazandıran en belirleyici etmendir. Bunu izleyen dönemde Osmanlı Ocakları, Ümmet Ocakları vb. örgütlenmeler kurumsallaştı ve büyük bir hızla yaygınlaştı.

İkinci önemli gelişme, kuşkusuz ki 17-25 Aralık'ta keskin bir viraja ulaşan karşıdevrim saflarındaki iç çatışma ve Erdoğan'ın devrilme olasılığının yeni biçimde gündeme gelişi.

Üçüncü önemli gelişme, 7 Haziran'da ortaya çıkan riskli tablo ve 20 Temmuz'da başlayan topyekün savaş sürecidir. Bu dönemde, AKP tabanı genişlemesine ve derin-

lemesine örgütlendi. 7 Haziran seçimleri döneminde AKP'den yüz çeviren kesimlerin, 20 Temmuz sonrası atmosferde istikrar kaygısıyla yeniden Erdoğan etrafında kenetlenmesi, tabanın militanlaşması ve burjuva liberallerden emekçi kitlelerin hareketine geniş bir alanda provokasyon ve yıldırma kuvveti olarak aktifleş-

15 Temmuz'la birlikte bu gruplar bir özgüven ve pervasızlık eşliğini aştı. Kitlenin bu hareketi, Erdoğan diktatörlüğüne geniş bir manevra imkanı sağladı. CHP'yi de Yenikapı'da rezilce tabi olmaya ikna eden iki temel faktörden biri “devletin yüksek çıkarları” ise, diğeri de bu kitle kuvvetinin zorlayıcı eylemidir.

tirilmesi gündeme geldi. Akmililer, Aksilahlanma, Akgençlik, Osmanlı Ocakları, sosyal medyadan silahlanma çağrıları ayyuka çıktı.

Saray cuntası, kontrgerilla artıklarıyla bağlaşıklığın geliştirilmesiyle, karşıdevrimin birikmiş deneylerinden daha etkin yararlanma olanaklarına da kavuştu.

Ancak önceki süreç, 15 Temmuz sonrasıyla kıyaslandığında, nitel bir sıçramanın olanaklarının nicel ola-

arak biriktirilmesi dönemi olarak tanımlanabilir.

15 Temmuz'la birlikte bu gruplar bir özgüven ve pervasızlık eşliğini aştı. Kitlenin bu hareketi, Erdoğan diktatörlüğüne geniş bir manevra imkanı sağladı. CHP'yi de Yenikapı'da rezilce tabi olmaya ikna eden iki temel faktörden biri "devletin yüksek çıkarları" ise, diğeri de bu kitle kuvvetinin zorlayıcı eylemidir. Diktatör Erdoğan ise 15 Temmuz'da açılan bu manevra alanından her aşamada ustaca yararlandı, "demokrasi nöbeti" aracıyla kitleyi sokakta tutarak hem örgütlenmesini geliştirdi, hem de daha geniş bir siyasi saldırganlığı bu zemin üzerinde hayata geçirdi.

Öte yandan, saray cuntasının propaganda mekanizmasının, 15 Temmuz yığinsal hareketini, Haziran ayaklanmasının bir tür rövanşı olarak sunan, alternatif bir kahramanlık destanına çevirmeye çalışan **yalana dayalı psikolojik savaşına** da yüz vermemek gerekir. Bu psikolojik savaş mekanizması, ilerici, demokratik, devrimci ve yurtsever mücadele kuvvetlerinin, şimdi polis ve orduyla birleşen bu kitle gücüyle boy ölçüşemeyeceği, onu yenemeyeceği duygusunu örgütlemeye çalışıyor.

Oysa, Tayyip Erdoğan liderliğindeki politik islamcı faşist saray cuntası, darbe girişimi karşısında nesi var nesi yoksa ortaya koymuş, sokak siyaseti adına o güne kadarki hazırlıklarının elverdiği en ileri düzeyi sergilemeye çalışmış, topyekün savaşı kızıştırarak, binlerce cesedi çığneye çığneye ilerleyerek girişilen bu rövanş, bütün bu kanlı hazırlık

dönemine ve eldeki sayısız medya aracının ölçüsüz endazesiz şişirmeleriyle elde edilen abartılmış verilere rağmen, Türkiye'de Haziran ayaklanmasıyla, Kuzey Kürdistan'da sayısız serhildanların ardından son olarak özyönetim direnişlerinde doruğa varan ilerici, demokratik, devrimci yurtsever mücadele birikiminin, kararlılığının kıyısından bile geçememiştir. Emekçi sol güçlerde ve toplumsal dinamiklerde özgüven kaybına neden olabilecek hiçbir veri yoktur.

Ancak bu gerçeklere rağmen, 15 Temmuz'un hem görünür hale getirdiği, hem de sıçrama tahtası olarak rol oynadığı bir **durum değişikliği** vardır. 15 Temmuz'da sokağa çıkan, **pasif seçmen değil**, kendi talepleriyle ve taleplerini simgeleştirdiği bir liderle özdeşleşmiş, dünden farklı biçimde sokakta ve değişik araçlarla **bunları savunma kararlılığını yükseltmiş** bir kitledir. İçinde azımsanamayacak nicelikte, politik islamcı faşist saldırganlığı keskin, katliamcılığa ve çeşitli suçlara ortak olmaya hazır, bilincinde güce arkasını yaslanmanın ve ganimet beklentisinin yeri belirgin olan (ama aynı nedenlerle de yenilgi halinde hızlı demoralizasyona açık olma gibi önemli bir zayıflık taşıyan) bir sokak gücü vardır.

15 Temmuz Kitleleriyle Nasıl İlişkilenmeli?

15 Temmuz gecesinden itibaren sokağa çıkan kesimleri kabaca üç grupta toplamış, bunların 15 Temmuz günlerindeki siyasal saflaşma içerisinde nasıl ve neden buluş-

tuklarını özetlemiş ve saflaşmayı konsolide etmek değil, dağıtmak yönünde hareket etmek gerektiğini belirtmiştik.

Faşist politik islamcı çekirdeklerle ekonomik ayrıcalıklarını ya da dinsel eksenli yaşam çerçevesindeki kazanımlarını kaybetmemek için direnen kesim arasında atlanacak büyük bir uçurum yok. Böyle olmadığı 15 Temmuz'dan Yenikapı'ya giden süreçte de görülmüştür. 15 Temmuz'da harekete giren kitle, kuşkusuz ki süreçten zihniyet, siyasi netlik ve deneyim açısından şu veya bu oranda değişerek çıkmıştır.

Hareketin örgütlü tarzda değilse de gevşek, dağınık, kitle içerisine yayılmış tarzda çekirdeğini oluşturan faşist politik islamcı kesim, başarısız darbe girişimini izleyen günlerde OHAL düzeninde ifade bulan tipte açık faşist tahakkümün iktidarda olmasını isteyen, Alevilere, Kürtlere, kadınlara, Hristiyanlara, Ezidilere, Nusayrilere, ve diğer inanç topluluklarına, lgbtilere, sosyalistlere, devrimcilere, AKP dışındaki ideolojik ve siyasal yönelimlere, fikirlere yaşam hakkı tanımayan, bunların kökünün kazınmasını, öldürülmesini, sürülmesini, tecrit edilmesini, haraca bağlanmasını, Türk Sünnilerle eşit haklara sahip olmamasını, köleleşmesini, elebaşlarının idam edilmesini vb. isteyen bir kitledir.

Bu kitle ezilecek ve dağıtılacak bir kitledir, bu kesime, AKP tabanından koparma, tarafsızlaştırma vb. saiklerle yaklaşmak politik bir hata olur. (MHP tabanından bir kesim de bu kitle içindedir.) Bu saflaşmanın dağı-

tıldığı koşullarda, içerisinde yer alan kimi birey ve grupların bambaşka siyasal arayışlara yöneltilmesi olasılığına karşın, toplamda bu politik dinamikle ilişki, ezme ve dağıtma, geri kalan bütün güçlerin bunlarla ittifaka yönelmesinin, hem başkaca siyasi alternatiflerin yaratılması yoluyla, hem de bunların dağıtılarak odaklaşmasının engellenmesi yoluyla önlenmesi perspektifine oturmaktadır.

15 Temmuz'un hem görünür hale getirdiği, hem de sıçrama tahtası olarak rol oynadığı bir durum değişikliği vardır. 15 Temmuz'da sokağa çıkan, pasif seçmen değil, kendi talepleriyle ve taleplerini simgeleştirdiği bir liderle özdeşleşmiş, dünden farklı biçimde sokakta ve değişik araçlarla bunları savunma kararlılığını yükseltmiş bir kitledir.

15 Temmuz'un hemen sonrasında, askeri darbe girişiminin yenilgisi kesinleştiği anda, bu kesim, hasımlarını en aşağılık faşist yöntemlerle kesme-doğrama işlemlerine hasrolmanın yanı sıra, esas hedefleri olan Alevilere, Hristiyanlara, Nusayrilere, Ezidilere, Kürt ulusal demokratik güçlerine, devrimcilere, demokratik güçlere doğru hızla yönelmiştir. 10 Ekim Anıtı'nın tahrip edilmesi

nezdinde demokratik ve devrimci güçlere yönelik saldırganlık, Trabzon'da kiliselere, Malatya ve Gazi Mahallesi'nde Alevi halka yönelik saldırılar, askerlerin boğazının kesildiği, kemerle dövüldüğü, linç edildiği sahneler, DAİŞ zihniyetinin AKP tabanında nasıl bir örgütlenme düzeyine, yaygınlığa sahip olduğunu göstermiştir. Darbeci askerlerin eşlerinin milletin ganimeti olduğunu ilan

A KP tabanının geniş çemberini, en azından daha fazla tarafsızlaştıracak politikalar izlemek, sınıfsal ayrışmaları derinleştirmeyi, emekçi kesimlerini demokratik ve devrimci mücadelelerin safına çağırmayı, saray cuntasının ulusal, sınıfsal, cinsel baskı ve zorbalıklarına karşı somut siyasal tutumlar almaya yönlendirmeyi denemeyi kesintisizce sürdürmek gerekiyor.

eden söylemlerden başı açık kadınların tacize uğrayışına cinsiyetçiliğin her türlü, Kürtlere yönelik şoven saldırılar, bu faşist kafaların faşist eylemleri olarak gelişmiştir. İnsanları sabun yapan kafanın ta kendisidir bu. Bu kesim en kararlı faşist kesimdir, tankların önüne yatma, silahların önünde durma pratiklerinde bu kesimin öncülüğü belirleyicidir. Yine de

kararlılıktan esas kastımız ideolojik stabilizasyon halidir, zira bu kitle içerisinde önemli bir bölümün cesaretini imandan değil de güce arkasını yaslamaktan aldığı, devrimci ve demokratik güçlerin eylem hattını belirlemesi açısından önem taşıyacağı için, özellikle vurgulanmalıdır.

Bu kesimle politik islamcı faşist diktatör arasındaki ilişkinin tek yanlı olmadığını da belirtmeliyiz. Bu kesim Erdoğan ve saray cuntası tarafından yönlendirildiği gibi, Erdoğan'ın iktidarının bekasında oynayacağı rolü 15 Temmuz'da bir nevi kanıtlamış olan bu kuvvetlerin de sarayın politikaları üzerinde yönlendiriciliği olmuş ve olacaktır.

İkincisi, kuşkusuz Tayyip Erdoğan şahsında saray cuntasının devamını isteyen daha geniş bir kesimdir. Ekonomik konumlarını, yaşamlarındaki yüksek veya sınırlı iyileşmeyi AKP döneminde elde etmiş olmanın yanı sıra, vatan, millet bütünlüğü kaygısı, bölünme korkusu ve Kürt düşmanlığı, darbenin arkasında başka ülkelelerin olduğu fikrinin bu kitle arasında ezici yaygınlık sahibi olmasında somutlaşan Amerikan karşıtlığı, islamcı yaşam tarzını özgürce sürdürme isteği gibi motifler iki kesimi buluşturan noktalardır.

Bu kesim, birinci kesimle siyasi bir saflaşma içerisinde aynı safta bulunmuştur, ancak bunların tümünün faşist bir kitle hareketini oluşturduğunu söylemek doğru değildir. Zira bu saflaşmayı bu şekilde konsolide edecek politikalar ve siyasi-ideolojik argümanlar üretmek de yanlış olur. AKP tabanının geniş çemberini, *en*

azından daha fazla tarafsızlaştıracak politikalar izlemek, sınıfsal ayrışmaları derinleştirmeyi, emekçi kesimlerini demokratik ve devrimci mücadelelerin safına çağırmayı, saray cuntasının ulusal, sınıfsal, cinsel baskı ve zorbalıklarına karşı somut siyasal tutumlar almaya yönlendirmeyi denemeyi kesintisizce sürdürerek, daha farklı siyasal saflaşma zeminleri oluştuğunda (ki maden patlamalarından çevre katliamlarına, zamlardan yurt yangınlarına, ekonomik yıkımlar ve yoksulluktan işçi ve halk düşmanı yasal düzenlemelere sürekli olarak bu fırsatlar ortaya çıkmaktadır) kapsamaya hazır hale gelmek gerekiyor.

Üçüncü kitle, AKP tabanı dışı kesimlerdir. Bu kesimleri, hemen tarafsızlaştırma yönünde çalışmak ve *mevcut burjuva siyasi yönelimlerinden kopararak kazanmak* gerekiyor. CHP tabanı ile, önceki dönemin kararlıları muhtemelen bunlar içerisinde en geniş kesimi tuttuğundan, CHP'nin saray yedekçisi duruşunun her düzeyde teşhiri, bu yönelimin en önemli halkasını oluşturuyor.

Siyasetin Ekseni Daha Fazla Sokağa Kayıyor

Bu gelişmeler, her şeyden önce, *burjuva karşıdevrim cephesinde de siyasetin daha fazla sokağa kayacağını* gösteriyor. Ve her ne olursa olsun, sokakta eylem ve örgütlenme, sokakta siyaset ve mücadele deneyimi daha fazla olan, emekçi sol kuvvetlerdir.

Ayrıca, burjuvazinin siyaseti ağırlıklı olarak zor araçlarıyla yürüttüğü koşullarda, *kendi kitlesini de daha*

fazla zor araçları temelinde örgütleyip harekete geçireceği, bunun içerisinde bir kesimi de bir iç savaş ordusu olarak konumlandıracağı gerçeği, politik islamcı faşist güçlerin 15 Temmuz gövde gösterilerinde bir kez daha görülmekle kalmamış, yeni bir nitelik ve düzey de kazanmıştır.

Bugün Alevilere, Kürtlere, laik duyarlılığı olan kesimlere, ilerici, demokratik, devrimci ve yurtsever kuvvetlere karşı yeni bir tehlike olarak gelişen bu vurucu sokak gücü karşısında, bu kesimlerin her birinin yaşam ve mücadele alanlarının, sokak eylemlerinin aktif savunmasını örgütlemek ve yükseltmek gerekiyor.

Harekete geçen halk kesimlerini korkutmak, sindirmek, saflaşmaların yönünü gerici temelde değiştirecek provokasyonlara girişmek kadar, günlük yaşamın politik islamcı düzenlenişinde bir baskı kuvveti olmak, ihbarcılığın ve linççi saldırıların yaygınlaşma zemini olmak da bu kesimin giderek daha geniş tabana da yaymaya çalışacağı hareket tarzı olacaktır.

İşçi sınıfı ve ezilenlerin ve onların politik öznelerinin de mücadelesi, ırkçı-faşist politik islamcı çekirdekleri dağıtmak, eylemlerini boşa çıkarmak, yıldırarak, daha geniş bir kesimin onların etrafında saflaşmasını engelleyici tarzda cesaretlerini kırmak yolundan geçmek zorunda.

Öte yandan, yasal ve fiili meşru mücadele zeminlerini, mevzilerini korumak, bu güçlere karşı da, faşizmin resmi kuvvetlerine karşı da savunmak, bu zeminlerde söz söyle-

60 ❖ *Marksist Teori 23*

mevi sürdürmek, en geniş yığınların bu gruplarla politik olarak buluşmasını, saflaşmasını engellemek ve bu amaçla yasal ve fiili meşru kitle siyaseti zeminlerinden politika yapmakta ısrar etmek, diktatörlüğün emekçi sol kuvvetleri sürüklemeye çalıştığı, diktatörlüğün yasal-resmi

ve sivil faşist zor mekanizmalarıyla kitleden tecrit çatışma zeminlerini, kitlelere yönelik politika yapma yoluyla boşa çıkarmak, karşıdevrimin saflarını daraltmayı veya sınırlamayı her durumda denemek, 15 Temmuz deneyimlerinin işaret ettiği görevler arasında yer alıyor.

OHAL'i KHK'sıyla Faşizmi Yeneceğiz!

Özlem Gümüştaş

Faşizm, gözaltı, zindan, mahkeme aygıtlarıyla devrimci militanı yenilgiye uğratmak için kural tanımaz vahşi bir savaş yürütür. Her devrimci, düşüncelerinin, ideallerinin, değerlerinin sınavdan geçtiği bu alanda iki iradenin, iki sınıfın, iki ideolojinin çatıştığı bilinciyle hareket etmelidir. Bu sahada bir devrimcinin kendisine derhal sorması gereken soru, 1925'te Macar komünist tutsak Rakosi'nin faşist şef Horthy'nin yargıçlarına sorduğu "kimsiniz? neyi temsil ediyorsunuz? nedir tarihsel olarak varlık nedeniniz?" sorularıdır. Unutulmamalıdır ki, gözaltı, dava, zindan kaderin kurduğu tuzaklar değildir. Bütün bu sürecin gelişimi, seçimimize bağlıdır. Ve yine unutulmamalıdır ki, başka hiçbir yerde bir insanın eline, bir araya gelmiş bu kadar gücü yenmek için bu kadar çok şans geçmez. Orada sadece, ideolojik ve manevi silahlarını atmış olan silahsızdır.

"İktidar hayatı hedef aldığı anda, hayat iktidara direniş olur."

Fransız filozof Gilles Deleuze

15 Temmuz askeri faşist darbe girişiminin akamete uğratılmasının hemen ardından devreye sokulan bir olağanüstü hal ve khk cenderesi, rejimin yeni dayanağı ve saldırı hamlesi oldu. Erdoğan OHAL'i, 1980 ve 90'lardaki OHAL'lerle, devrimci ve demokratik öncülerini ezmek, halklarımızın özgürlük ve eşitlik mücadelesini engellemek, bastırmak gibi ortak amaçlara sahip olmakla birlikte, parlamenter rejimin yerine, odağında Erdoğan'ın durduğu başkanlık rejimini geçirmek ve faşist diktatörlüğün politik islamcı restorasyonunu

tamamlamak gibi özgün amaçlar taşıyor.

Tüm düzenlemelerin cumhurbaşkanı tarafından onaylanan kanun hükmünde karamamelerle (KHK) belirlendiği bir sistemle başkanlık rejimi daha bugünden fiilen işleniyor. Burjuva meclis devre dışı bırakılmış, yasal düzen ve anayasa tümüyle askıya alınmış durumda. Yasama yetkilerini bütünüyle devralmış olan Erdoğan, yargı ve orduyu da kendine bağlayarak, OHAL'in inşasını derinleştiriyor.

Halk iradesinin mevzilerine dönüşen belediyeler kayyumlar eliyle işgal edildi. Kamu kurumlarında "FETÖ'yle mücadele" adıyla başla-

tılan tasfiyeler, toplumsal mücade-
nin ilerici, devrimci bölüklerinin tas-
fiyesi yönünde derinleştirildi. Havuz
medyası dışında kalan özgür basın
kuruluşları gasp edildi. HDP eş genel
başkanları ve vekilleri derdest edildi.
Demokratik hareketlerin temel di-

**OHAL rejimine karşı,
politik özgürlüğün
kazanılmasını temel alan
bir toplumsal programın,
evlerde, mahallelerde,
kampüslerde, işyerlerinde
tartışan, birlikte eyleyen
bir kitle hareketine
dönüştürülmesi, KHK'lar
eliyle gasp edilen
mezgillerin savunulması
ve saldırıların sokakta
yanıtlanmasında
cisimleşen bir direniş
hattının örülmesi temel
ihtiyaç.**

namikleri olan dernek ve vakıfların
faaliyetleri durduruldu. Faşist politik
islamcı saray cuntası, OHAL-KHK
uygulamalarına dayanarak, demok-
ratik direnişin dayanaklarını tasfiye
etmeyi, toplumun ilerici bölüklerini
teslim almayı hedefliyor. Böylece
“düz bir yol”dan referanduma gidip,
fiilen işletilen “başkanlık” sistemine
yasallık kazandırmayı amaçlıyor.

OHAL ilanından bugüne çıkar-
ılmış olan 9 KHK, Türk burjuva
devletinin OHAL'e ilişkin anayasal
çerçevesine ve uymayı taahhüt ettiği
evrensel çerçeveye dahi aykırıdır. İn-

san hakları, söz, eylem ve örgütlen-
mede somutlaşan demokratik haklar
bütünüyle askıya alınmış, Avrupa İn-
san Hakları Sözleşmesi (AİHS) baş-
ta gelmek üzere, aynı çerçevedeki
tüm uluslararası sözleşmeler devre
dışı bırakılmıştır.

OHAL dönemleri, Türk burjuva
devletinin her durumda kendi yasa-
larındaki OHAL tanımlaması sınırlarını da aştığı ve her tür keyfiliğe,
kendi yasalarını çiğnemeye zemin
hazırladığı dönemler olarak hayata
geçirilmiştir. Ancak 15 Temmuz son-
rası OHAL ilanlarının Türk burjuva
anayasasıyla uyumsuzluğunun somut
güncel nedeni, sömürgeci faşist
rejimin politik islamcı restorasyonu-
dur. Mevcut burjuva hukuk çerçevesinin,
gerek evrensel olarak gerekse
Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da büyük
mücadelelerle kazanılmış haklar
nedeniyle politik islamcı faşist saray
cuntası için sınırlandırıcı olması bir
yana, OHAL dönemi zaten bu anaya-
sal çerçevenin de rejimin restorasyonuna
uygun şekilde düzenlemesine
alan yaratılması dönemi olarak prog-
ramlanmıştır.

20 Temmuz 2016'da ilan edilen
OHAL'in gerekçesini oluşturan
“yaygın şiddet hareketleri ve kamu
düzeninin ciddi şekilde bozulması”
nedenleri, 20 Temmuz 2015 Suruç
katliamı ile ortaya çıktı ve saray
darbesi ile derinleştirildi. Hükümet
infazlar ve kitle kısımları üzerine iş-
lettiği savaş hukukunu, askeri darbe
girişimini fırsata çevirerek OHAL
rejimine dönüştürdü ve sahte bir de-
mokrasi söylemi ile bunun toplum-
sal zeminini yaratmaya girişti. Fakat
ilan edilen bu saldırganlığın yasal

dayanakları sınırlı olduğu gibi, toplumsal karşılığı da oldukça zayıftır. KHK'larla temel hak ve özgürlükleri gasp edilen geniş kesimin, toplumsal mücadele dinamiklerinin OHAL'i tanımama ve direniş tavrı, durumu pekala tersine çevirebilir.

OHAL rejimine karşı yapacağımız tek gerçek plan, politik özgürlüğü kazanma amacına ciddi ve sıkı biçimde bağlanma planıdır. Politik özgürlüğün kazanılmasını temel alan bir toplumsal programın, evlerde, mahallelerde, kampüslerde, işyerlerinde tartışan, birlikte eyleyen bir kitle hareketine dönüştürülmesi, KHK'lar eliyle gasp edilen mevzilerin savunulması ve saldırıların sokakta yanıtlanmasında cisimleşen bir direniş hattının örülmesi temel ihtiyaç. OHAL ve KHK saldırıları karşısında bugüne kadar ortaya çıkan direniş örnekleri, toplumsal mücadele dinamiklerinin, her ne kadar saray faşizminin saldırılarıyla geriye

doğru itilse de, varlığını korumakta olduğunu gösterdi. Sarayın toplumu korku siyaseti yoluyla felç etme yöntemi işlemiyor. Sokaktaki her slogan, saldırılar karşısında geliştirilen dayanışma hareketleri, devlet terörüne en küçük karşı koyuş bu basit denklemi bozmaya yetiyor. OHAL ve özgürlük arasındaki savaşta ezilenler ve emekçi sol hareket, durumu, "teslim olmayacağız", "biat etmeyeceğiz", "diz çökmeyeceğiz" duruşu ile tarif ediyor. Bu karşı koyuşun, faşizme karşı işçi sınıfı ve ezilenlerin alternatifi olma hakkının, tarih payının direniş ve öz savunma yoluyla tarihten koparılıp alınmasına dönüşmesi mümkün ve zorunlu. O'halde Carlyle'in, "*düzen kölelik ve zulüm anlamına geldiğinde, düzensizlik adaletin ve özgürlüğün başlangıcıdır*" sözüne sahip çıkarak, gayrimeşru ve faşist OHAL ve KHK uygulamalarının karşısına, teslimiyet ve köleliği reddeden ezilenlerin

sokak eylemini ve direnişini çıkartarak yürüyeceğiz.

Akademisyenlerin işten atmalara, üniversitelerdeki kayyum yöntemine karşı duruşları, ODTÜ, Boğaziçi, Galatasaray'da öğrenci, akademisyen, sendika eksenli eylemler, "bu Suça Ortak Olmayacağız" diyen 1128 imzalı aydın bildirgesinin işaretini çaktığı bilinçli eylemin ürünü olarak devam ediyor. Aydın sorumluluğu, aydın onuru ayakta duruyor.

O HAL'in altıncı ayında giderek tırmanan devlet terörüne karşı emekçilerin ve ezilenlerin hareketinde somutlaşan ve birleşik direniş gücüne kavuşmayı bekleyen, "Direnişe kayyum atayamazsınız", "Sokakları mühürleyemezsiniz" kararlılığı ve "Mutlaka kazanacağız" inancıdır.

Emekçi memurların "O'halde işimiz, geleceğimiz için direniyoruz" kampanyası, Dersim'de işten çıkarılan 504 kamu emekçisinden 419'unun tekrar işe dönmesiyle kazanıma dönüşen eylemli duruşu, TEDİ, Avcılar Belediyesi gibi tekil işçi direnişlerinde oluşan ortaklık ve saflaşma, öğrenci, veli, öğretmen ve eski mezunlar bileşiminde gelişen proje okul karşıtı eylemler, gelişecek hareketin dinamiklerini gösteriyor.

Kürt illerinde seçimle kazanamadıkları belediyeleri kayyum yoluyla gasp edip inkarcı-sömürgeci savaşın karakollarına çeviren, üzerlerine Türk burjuva devleti bayrakları asarak, Türk halkı adına yapıldığı söylenen bu gasp suçunu bayrakla örtmeye çalışan faşist politik islamcı saray çetelerine karşı çok çeşitli mücadele araç ve biçimleriyle yürütülen mücadeleler, halkların kendi kaderini ellerine alma ve kardeşleşme iradesinin kolayca yenilgiye uğratılmayacağına işaret ediyor.

Özgür Radyo'nun kapatma kararına direnişi ve çalışanlarının radyoyu yeniden dinleyicileriyle buluşturma ısrarı, Cumhuriyet gazetesinin bir ortak direniş alanına dönüşmesi, kapatılan radyo ve TV çalışanlarının süreklileşen adalet nöbetleri, hapsedane önlerindeki özgürlük nöbetleri mevzilerin öz savunma ve fiili direniş hattından korunmasının canlı örneklerini oluşturuyor.

Diyarbakır Belediyesi eşbaşkanlarının gözaltına alınması ve belediyenin işgaline karşı gösterilen direniş, HDP Eş Genel Başkanları ve vekillerine tutuklama saldırısına karşı sokak protestoları, OHAL valilerinin eylem ve alan yasaklarına karşı Dersim'de ve 10 Ekim katliamının yıldönümünde yapılan eylemler, kapatılan derneklerin üye ve yöneticilerinin sokak eylemlerinden mühür sökerek kurumları açmaya varan direnme hali OHAL-KHK ekseninde gelişecek her saldırı ve hak gaspını politik bir direniş halkasına dönüştürme imkanlarının bulunduğunu gösteriyor.

OHAL'in altıncı ayında giderek hız kazanan yasal siyaset alanının demokratik ve devrimci güçlere kapatılması saldırısına temel hak ve özgürlüklerin gaspına, tırmanan devlet terörüne karşı işçilerin ve ezilenlerin hareketinde somutlaşan ve birleşik direniş gücüne kavuşmayı bekleyen, “*direnişe kayyum atayamazsınız*”, “*sokakları mühürleyemezsiniz*” kararlılığı ve “*mutlaka kazanacağız*” inancındır.

Hareketin Zorunlu Durakları Ve Devrimci Tavrı

OHAL ilanının ardından 25 Temmuz'da çıkarılan ilk KHK ile gözaltı, soruşturma, yargılama usulleri, savunma hakkı ve hapisaneler konularında ciddi hak gaspları içeren düzenlemeler yapıldı. Gözaltı süresi 30 güne çıkarıldı. Gözaltında bulunan kişinin işkence ve kötü muamele açısından üç temel güvencesi olan ve işkenceye karşı yıllara yayılan mücadele sonucu kazanılıp ceza mevzuatına emredici hüküm olarak giren avukata erişim, hekime erişim ve aileye erişim hakkı tümünden kaldırılarak, sistematik işkencenin ve işkence ile beyan alma yönteminin önü açıldı.

Aynı KHK ile soruşturma usullerinde düzenleme yapılarak, DGM, ÖYM ve TMK ile görevli mahkemeler döneminde olduğu gibi özel soruşturma ve yargılamalar yeniden düzlendi. “Terör savcıları ve mahkemeleri” şeklindeki özel yargı makamları yeniden kurulmaya başlandı. Dinleme, izleme, arama-elkoyma, gözaltı usulleri olağanüstü hukuk normları ile tanımlandı. Bu yöntem-

lerin tamamının uygulanması bakımından mahkeme kararının alınması zorunluluğu ortadan kaldırılarak, siyasi polise sınırsız yetki tanındı.

İmralı'da Abdullah Öcalan'a uygulanan tecridin KHK ile tüm hapisanelere genelleştirilmesinin adımları atıldı. KHK'nın yasallaştırdığı ya da dolaylı olarak fiili uygulama alanı açtığı sayısız saldırı ve hak gaspı pervasızca hayata geçiriliyor. Pek çok hapisanede aileyle açık

Değişim isteğinde somutlaşan enerjiyi doğru okuyan, darbe ve OHAL koşullarında da bastıramadığını gören faşist politik islamcı saray diktatörlüğü, gelişecek hareketin önüne zor aygıtlarını dikerek, işçilerin, ezilenlerin ve öncü bölüklerinin politik varlıklarını yok etmenin çarkını yaratıyor.

görüş 2 ayda bire çıkarılırken, arkadaş görüşü tümünden kaldırıldı. Bazı hapisanelerde dışardan posta alma ve posta yollama bütünüyle kaldırılırken, görüş ve telefon yasakları hız kazandı. Tutuklu ve hükümlünün avukat ile görüşmelerine gün ve saat sınırı getirildi. Avukat görüşleri kamera ve infaz koruma memurunun görüş yerinde bulunması ile kayıt ve denetim altına alınırken, savunma belgeleri incelenmeye ve gerekçesiz olarak elkonulmaya başlandı. Hasta-

ne sevkleri durdu, hasta mahpuslar sevkler sırasında revirlere alınmadı. Sohbet, spor, kütüphane ve diğer ortak alanlar gasp edildi. Ağırlaştırılmış müebbet hapis hükümlülerinin havalandırma sürelerinde 4 saatlik kazanımdan 1 saate geri dönüldü. Sürgün sevkler başladı ve bunların birçoğunda mahpuslara işkence yapıldı. Hapishaneden poliste sorguya götürme şeklindeki 12 Eylül uygulaması yeniden devreye sokuldu. Yine

Bize düşen, bu durumun hem tek tek bireylerde, hem de kitle hareketinde üretebileceği iç gerilimleri, bocalamaları, kısmi geri çekilmeleri devrimci gelişim doğrultusunda yönetmektir. Devrimci hareket her dönemde bunun en parlak örneklerini yaratmış, bu bakımdan zengin bir direnme mirası ile doludur.

ilk KHK ile, hükümetin OHAL kapsamında alacağı kararların tümü yargı denetimine kapatıldı. Bu yasaya dayanarak karar veren görevlilerin cezai ve idari sorumluluğu kaldırıldı. Böylece iktidar karakollarda ve hapishanelerde işlenecek tüm insanlık suçlarına karşı cezasızlık zırhı oluştu. Şimdilerde meclis gündeminde bulunan yasa tasarısıyla, tüm bu KHK düzenlemeleri, Türk Ceza Kanunu (TCK) ve Ceza Muhakemeleri

Kanunu'nda (CMK) yapılacak değişiklikler ile mevzuata geçirilerek kalıcılaştırılmak, yasal norm haline getirilmek isteniyor.

Saray faşizminin OHAL dizaynına gözaltı-karakol, mahkeme ve hapishanelerle başlaması tesadüf değildir. Gezi-Haziran ayaklanması ve 6-8 Ekim serhildanında somutlaşan kitle hareketini, 7 Haziran seçim zaferini belirleyen değişim isteğinde somutlaşan enerjiyi doğru okuyan, darbe ve OHAL koşullarında da bastıramadığını gören faşist politik islamcı saray diktatörlüğü, gelecekte hareketin önüne zor aygıtlarını dikerek, işçilerin, ezilenlerin ve öncü bölüklerinin politik varlıklarını yok etmenin çarkını yaratıyor. OHAL ilanından bugüne sayısız eylem ve etkinliğe gözaltı saldırısı yapıldı. Gece-gündüz demeden yapılan işyeri, ev, kurum baskınlarıyla yüzlerce insan gözaltına alındı, mahkemelere çıkarıldı. Aydınlar, gazeteciler, siyasetçiler, seçilmişler tutsak edildi. Karakollardan sıklıkla işkence vakaları bilgileri gelmeye, hapishanelerden yeni hak gaspları ve artan baskı haberleri yükselmeye başladı. Dahası “ıdam”, “hapishanelerde katliam” tartışmaları, işkenceyi meşru gören, olağanlaştıran açıklamalar ile bu öğütme çarkından bir korku dağı yaratılmaya, hareketin önüne dikilmeye çalışılıyor. Bize düşen, bu durumun hem tek tek bireylerde, hem de kitle hareketinde ürettiği/üretebileceği iç gerilimleri, bocalamaları, kısmi geri çekilmeleri devrimci gelişim doğrultusunda yönetmektir. Devrimci hareket her dönemde bunun en parlak örneklerini yaratmış, bu bakımdan

zengin bir direnme mirası ile doludur.

Karakol ve hapishaneler, sınıf mücadelesinin bir alanı olarak hep var olmuş, her dönemin güncel ve stratejik bir konusu olarak devrimci güçlerin gündeminden düşmemiştir. 12 Eylül dönemi, kirli savaşın sürdüğü '90'lı yılların karakol ve hapishane gerçeği, 19 Aralık saldırısı, F tipi tecrit koşullarında direnme çizgisi ve zafere kilitlenme ruhuyla saldırılar püskürtülmüş, zulmün dayanağı olan yasa ve yönetmelikler, insanlık dışı uygulamalar paçavraya çevrilmiştir. Bugün de faşizmin en kalın duvarlarını parçalayan geleneğin izinden gidilecektir.

Mahkeme kararları temelinde yasal dayanak oluşturma kaygısına bile düşülmeden yapılan, belli bir adli soruşturmaya bağlı olarak yürütülmek yerine tamamen siyasi polise göre şekillenen baskınlar ve aramalar karşısında, can bedeli mücadelelerle kazanılmış haklarımızı koruma, özgürlüğümüzü savunma ve direnme hakkımız var. Yasadışı biçimde gelen polise kapıyı açmamak, arama izin vermemek, arama sırasında yapılan hiçbir işleme katılmamak, tutanakları imzalamamak, el konulan eşyaların üzerine imza-paraf atmamak, işlemi tümünden reddetmek ve sloganlarla teşhir ve protesto etmek direnme şeklidir, meşrudur, haktır.

30 günlük gözaltı uygulaması ve avukat yasağı hukuk dışıdır. Bu uygulama herhangi bir hukuki dayanağı bulunmayan, esir alma ve işkence etme yöntemidir. Bu durumda, gözaltı uygulamasını yapan karakolu hiçbir biçimde tanımama, yapılan

işlemlerin hiçbirine imza ile onay vermeme yolundan gidilmelidir. Siyasi polisle hiçbir biçimde diyaloga girmemek, parmak izi, tükürük, kan, kıl örneği alımına direnme ve açlık grevi yapmak bu faşist zorbalığı tanımama biçimleridir ve cepheden sergilenmesi gereken tutumlardır. 30 günlük gözaltı süresi açlık grevi konusunda tereddüt yaratabilir, yaratıyor. Şu ana kadar 16-18 güne uzanan gözaltılar ve açlık grevi örnekleri yaşandı. Geçmiş deneyimlerde gözaltında bu süreden çok daha uzun direnme örnekleri de mevcut. Dünya ve Türkiye-Kürdistan devrimci hareketinin direniş mirası bu gözle incelenmeli, her devrimcinin kişisel deneyim hanesine eklenmelidir.

Basit, varsayımsal kurgularla oluşturulan fezlekeler, tek bir eyleme, tek bir görüşmeye, tek bir örgütlenme biçimine dayandırılan örgüt üyeliği iddiaları ile işlem yapan savcılık

makamları ve sorgu hakimleri kolaylıkla tutuklama kararları veriyor. Savcılık ve mahkeme önünde bütün bir özgürlük mücadelesini temsil ettiğimiz gerçeğinden kopmadan net bir duruş sergilemek, düşüncelerimizi ve eylemlerimizi savunma hatından bir milim geri adım atmamak önemli bir tarihsel eylem olacaktır. Bu faşist baskı mekanizmalarının işlevsiz kılınması ve geriletmesinde-

Tarih, bu davaların hiçbirinde bir hakimi, bir heyeti, bir polis şefini, bir kararı yazmaz. Yazılan ve bugüne taşınan, direniş gerçeğidir. Şimdi OHAL'in yasaklarına, işkencesine, tutsaklığına direnen, mevzileri tutan devrimciler, bugünün faşist politik islamcı iktidarına yarın istenecek cezanın sabırlı yorumcularıdır.

ki en belirleyici adım, durduğumuz yeri mücadele mevzisine dönüştürmekten geçer.

Bir nevi 19 Aralık rejiminin getirilmeye çalışıldığı hapisanelerde her türlü hak gaspına karşı hukuk mücadelesi vermek, itiraz ve teşhir faaliyetiyle tutum geliştirmek, bu konuda insan hakları savunucuları ve tutsak yakınları ile tecridi parçalayan bir dayanışma içinde olmak belirleyici olacaktır. Hücre içlerine kamera yerleştirilmesi, her türlü iletişimin tümünden kesilmesi, kitap ve

yayın sınırlaması gibi yaşam ve düşünce alanlarını ihlal eden her türlü faşist uygulamayı fiili direnme biçimleriyle bertaraf etmeye çalışmak, gelecekte saldırılar karşısında bugüne kadar uygulanagelmiş biçimlerle aktif savunma halinde olmak zindan mücadelesinin yürüyeceği direnme sahasıdır.

Faşizm, gözaltı, zindan, mahkeme aygıtlarıyla devrimci militanı yenilgiye uğratmak için kural tanımaz vahşi bir savaş yürütür. Her devrimci, düşüncelerinin, ideallerinin, değerlerinin sınavdan geçtiği bu alanda iki iradenin, iki sınıfın, iki ideolojinin çatıştığı bilinciyle hareket etmelidir. Bu sahada bir devrimcinin kendisine derhal sorması gereken soru, 1925'te Macar komünist tutsak Rakosi'nin faşist şef Horthy'nin yargıçlarına sorduğu "*kimsiniz? neyi temsil ediyorsunuz? nedir tarihsel olarak varlık nedeniniz?*" sorularıdır. Unutulmamalıdır ki, gözaltı, dava, zindan kaderin kurduğu tuzaklar değildir. Bütün bu sürecin gelişimi, seçimimize bağlıdır. Ve yine unutulmamalıdır ki, başka hiçbir yerde bir insanın eline, bir araya gelmiş bu kadar gücü yenmek için bu kadar çok şans geçmez. Orada sadece, ideolojik ve manevi silahlarını atmış olan silahsızdır.

Reichstag tutuşmuş, komünist parti yöneticileri kamplara hapsedilmişken, Bulgar komünist önder Dimitrov faşist bir Alman mahkemesi önünde, komünist olma şerefini vurgular ve Sovyetler Birliği'ne bağlılığını haykırır. O kendisini temsil eden yalnız bir "sanık" değil, kolektif bir militandır. O tutsakken, yoldaşla-

rı dışarıda, onu düşmanın elinden söküp almak için yeni imkanlarla mücadeleye devam etmektedirler. Dimitrov sonunda mücadeleyi kazanmıştır. Onun öncü cesareti ve adanmışlığı, özgürlüğünü isteyenlerin cüretle arkasında saf tutarak büyük bir devrimci-demokratik dayanışma hareketini oluşturma eylemiyle buluşmuştur.

Fransa'da Cezayirli direnişçilerin yargılandığı FLN davaları, Cezayirli tutsakların Fransız mahkemeleri karşısına yetkisizlik itirazıyla çıkıp yargıçları bir başka meşruiyet adına suçlamalarına, bütün davaların "sanık"larının tümünün geniş kolektif mücadelesinin tek bir uzatmalı savaşına dönüştürülmesi yoluyla burjuva "adalet" mekanizmasının parçalanışına sahne olur.

Tarih, bu davaların hiçbirinde bir hakimi, bir heyeti, bir polis şefini, bir kararı yazmaz. Yazılan ve bugüne taşınan, direniş gerçeğidir. Şimdi OHAL'in yasaklarına, işkencesine, tutsaklığına direnen, mevzileri tutan devrimciler, bugünün faşist politik islamcı iktidarına yarın istenecek cezanın sabırlı yorumcularıdır.

OHAL'in uzun gözaltı uygulamasını devrimci saflardan ilk göğüsleyen ve Urfa Emniyeti'ndeki işkenceye açlık grevindeki bedenleriyle direnen devrimciler Mehmet Ali Genç ve Metin Kösemen'in bu öncü eylemleri, onurla sahiplenilecek güçlü bir başlangıç çıtası oluşturdu. Balıkesir'de polis komplosu ile gözaltına alınan Suruç gazisi SGDF'liler için dışarıda açlık grevine giren ve gözaltı işkencesini teşhir eden gençler ve aileleri duruma

teslim olmamanın hareketini yarattı. Geceyarısı baskınıyla derdest edilen ve tutuklanan HDP Eş Genel Başkan Yardımcısı Alp Altınörs başını eğmeye çalışan faşist siyasi polisler karşısındaki dik duruşuyla "kimiz?" sorusuna net bir yanıt oldu. Kadıköy'de bildiri dağıtımlarına dönük polis terörüne direnen BHH'liler, siyasi polis operasyonuna karşı HDP Genel Merkezi'ni ve kayyuma karşı beledi-

İşçi sınıfı ve ezilenlerin, halklarımızın özgürlük ve adalet mücadelesi, faşizme karşı bu örneklerde somutlaşan ve daha da büyüyecek olan direniş hattında cüret ve kararlılıkla durarak geliştirecektir. Mücadelenin tüm zorlu dönemeçlerinde ve zorunlu duraklarında yaratılan eylem ve cesaret, yoldaş eller gibi yanı başımızda durur.

yeyi kuşatan sosyalist ve yurtsever güçler, Kadıköy'de gözaltına alınan arkadaşları için karakol önünü eylem alanına çeviren kadınlar aktif savunmanın, filli meşru mücadele çizgisinin moral veren örneklerini ortaya çıkardı. Hapishanelerde süren koyu tecride karşı tutsakların sesi olmak için Silivri hapishanesi önüne giden Tutsaklarla Dayanışma İnişiyatifi'nin eylemi, saldırıya rağmen geri çekilmeyen tutsak yakınları, dayanışmanın hangi kanaldan büyütüleceğini gösterdi. Doğal

çevrenin tahrip edilmesine karşı 25 yıldır sürdürdükleri mücadeleyi ilk kez yaşadıkları OHAL'e rağmen Rize'de mahkeme önüne taşıyan Artvinlilerin "*bu oyunda figüran olmayacağız*" çıkışı, Ankara katliamı davasında katliam mağdurlarının ve demokratik güçlerin aktif bir taraf oluşu, Suruç gazileri ve ailelerinin OHAL yasaklarına rağmen "Herkes İçin Adalet" kampanyasını cesaretle sürdürüşü, adalet mücadelesinin burjuva düzenin baskı ve zulüm çarklarıyla, meşruiyet dışı yasal düzenlemeleriyle öğütülmesine izin verilmeyeceğinin örnekleri oldu. Bunlar elbette işçilerin, ezilenlerin ve halklarımızın mücadele çizgisinin yapıtaşları olarak bilinç ve eyleme işliyor. Kararlılık ve cesaret örgütlüyor. Tıpkı HDP Eş Genel Başkanı

Figen Yüksekdağ'ın, kapıyı kırarak evine giren polisin elindeki kararı itişinde ve "savcınız da haydut, siz de haydutsunuz" sözünde cisimleşen cüretle hesap sorma bilinci ve sokağa çıktığında haykırdığı "direne direne kazanacağız" şiarında bayraklaşan tutum ve çağrı gibi.

İşçi sınıfı ve ezilenlerin, halklarımızın özgürlük ve adalet mücadelesi, faşizme karşı bu örneklerde somutlaşan ve daha da büyüyecek olan direniş hattında cüret ve kararlılıkla durarak gelişecektir.

Mücadelenin tüm zorlu dönemlerinde ve zorunlu duraklarında yaratılan eylem ve cesaret, yoldaş eller gibi yanbaşımızda durur. Yeter ki tarihteki payımızdan geri durmasın aklımız.

Örgütsel Çalışmada Dönemin Ruhunu Kavramak

Sinan Boran

Dönemin devrimci siyasi taktiği aktif savunmadır. Bu, devrimci-demokratik mevzilerin tırmanan faşist devlet terörü karşısında ve her türlü bedeli göğüsleyerek savunulmasını, geriye çekilmiş kitlelere moral ve cesaret aşılayacak öncü bir duruş sergilenmesini, hazır ve potansiyel kitle güçlerinin faşist politik islamcı saray diktatörlüğüne karşı direnişinin örgütlenmesini, faşizme siyasi ve fiziki darbeler indirme fırsatlarının değerlendirilmesini ve böylelikle yeni güç ve olanakların eylemli tarzda biriktirilmesini kapsar.

Örgüt, eğer gerçek bir işlevsellik gösteriyorsa, somuttur.

Örgütçünün başarısı, onun kitabı, şabloncu, soyut ve genel geçer olmamasına, canlı, somut, pratik, özgün biçimleri ve tarzı yakalamasına bağlıdır. “Somut” olmak, her şeyden önce, farklılaşan koşulların gerektirdiği ve mücadelenin belirli bir anında ihtiyaç duyulan örgüt ve mücadele biçimlerini bulma, hayatın içinde tohum halinde beliren biçimleri alıp geliştirme ve yaygınlaştırma, geçmiş dönemin eski biçimlerini yeni duruma uyarlama becerisi göstermektir.

Bu beceri, özellikle politik mücadele şartlarında köklü değişimlerin yaşandığı süreçlerde, komünist öncünün ve kitle hareketinin devrimci gelişimi bakımından kritik bir önem taşır. Zira devrim mücadelesinin varılan her yeni aşamasının girişinde,

savaşımın bir düzeyinden başka bir düzeyine her geçiş halinde, gerek komünist öncünün örgütsel yapısında, gerekse kitle hareketinin gerçekleşme biçimlerinde şu veya bu oranda ama kaçınılmazlıkla bir dağınıklık durumu, safların az veya çok bozulması gerçeği ortaya çıkar. Örgütsel önderliğin hayati fonksiyonu odur ki, yeni dönemin ve değişmiş şartların ihtiyacı olan örgüt biçimlerini ve örgütlenme tarzını görüp uygulayarak saflardaki bu dağınıklık durumunu giderir ve komünist öncünün kendi örgütlülüğünden başlayarak bütün bir hareketi yeniden yapılandırır.

Yeni Siyasi Koşullar Ve Dönem Taktiği

Faşist politik islamcı diktatör Erdoğan’ın 7 Haziran seçimlerini izleyen ve fiili başlangıcı Suruç katli-

mında cisimleşen faşist saray darbesi, 15 Temmuz'un ertesinde yeni bir evreye girdi. Sömürgeci kirli savaş ve faşist devlet terörü, saray merkezli OHAL-KHK rejimi altında alabilildiğine tırmandırıldı. Karşıdevrimin yığımsal iç savaş güçleri olarak sivilere dayalı yarıaskeri örgütlenme hızlandırıldı. 15 Temmuz başarısız askeri faşist darbe girişimini takiben rejimin faşist politik islamcı restorasyonunda saldırganlığın kapsamı,

B u öncü tarzdaki mücadele biçimleri, direniş tutumları kitle bilincine ve ruhuna işliyor, orada direniş çizgisini yeniden ve yeniden mayalıyor. Örgütsel önderliğin ve örgütçü pratiğin bu dönemde dikkat merkezinde tutması gereken başlıca bir veridir bu.

barışçıl kitle gösterilerine azgınca saldırılmasından yasal demokratik kurumların kapatılmasına, gözaltında sistematik işkencenin tekrar başlatılmasından kitlesel ve keyfi tutuklamaların gündelik hale getirilmesine, emekçi mahallelerinin polis işgaline alınmasından okulların karakollara dönüştürülmesine, hapis-hanelerde kazanılmış tüm hakların gaspına girişilmesinden antifaşist, devrimci basın-yayın organlarının kapatılmasına ve hatta saraya angaje edilemeyen burjuva medyanın bastırılmasına uzandı.

Devrimci ve demokratik kitle hareketi, bu koşullar altında ve bir yenilgi yaşamadan geriye çekildi, belirgin bir daralmaya uğradı. Buna karşın, biriktirmiş olduğu gelişim dinamikleri sönmedi ve odağındaki devrimci güçlerin iradesi kırılmadı. Bir başka ifadeyle, yapısal rejim krizinin şiddetli güncel dışavurumlarının da, devrimci durumla karakterize olan nesnel politik zemininin de sürmekte olduğu bugünkü koşullarda, devrimci politikanın hedefi, belki düne göre daha sınırlı biçimlerde açığa çıkan, ama potansiyel olarak kendini koruyan ve içten içe büyüyen kitle enerjisini aktif bir direniş gücüne dönüştürmektir.

Dönemin devrimci siyasi taktiği *aktif savunma*dır. Bu, devrimci-demokratik mevzilerin turmanan faşist devlet terörü karşısında ve her türlü bedeli göğüsleyerek savunulmasını, geriye çekilmiş kitlelere moral ve cesaret aşılayacak öncü bir duruş sergilenmesini, hazır ve potansiyel kitle güçlerinin faşist politik islamcı saray diktatörlüğüne karşı direnişinin örgütlenmesini, faşizme siyasi ve fiziki darbeler indirme fırsatlarının değerlendirilmesini ve böylelikle yeni güç ve olanakların eylemli tarzda biriktirilmesini kapsar.

Örgütsel önderlik, doğal olarak, siyasi taktiğin döneme özgü bu şekillenişinin gereklerine kendini uyarlamakla yükümlüdür. Faşist düşman dizginsiz saldırılarıyla komünist öncüyü örgütsüzleştirmek ve iradesini kırmak mı istiyor, örgütsel önderlik mevcut güçlerin kararlılığının yükseltilmesini sorunlaştıracak ve örgütülülüğünü korumanın yeni biçimlerini

uygulamada titizlenecek. Komünist öncünün kitle bağları koparılmaya ve yönetici güçleriyle yerel güçleri arasındaki ilişkiler kesilmeye mi çalışılıyor, politik kitle faaliyetinin özgün biçimleri ve örgütsel işlerliğin yeni yöntemleri bulunup hayata geçirilecek. Antifaşist kitlelerdeki örgütlenip harekete geçme eğiliminin ve bunun gerçekleşebileceği mevcut kanalların yok edilmesi mi hedefleniyor, kitleleri direnişçi temelde örgütlemeye uygun araç ve biçimler daha fazla devreye sokulacak. Devrimci-demokratik dinamiklerin ve kendi talepleriyle boy gösteren kitle mücadelelerinin parçalı ve yalıtık halde tutularak daha kolay ezilmesi mi amaçlanıyor, direnişi tüm devrimci ve demokratik güçlerin cepheleştirilmesi yolundan büyütüp yaygınlaştırmanın bütün imkanları değerlendirilecek.

Bir cümleyle söylersek, örgütsel önderliğin somut işlevselliği, yeni dönemin devrimci ihtiyaçlarına yanıt olan örgüt ve mücadele biçimlerini, çalışma ve örgütlenme tarzını geliştirme etkinliğinde sınanacak.

Dönemin Devrimci Politikası Ve Örgüt Biçimleri

Faşist politik islamcı saray iktidarının politikayı ağırlıklı olarak silahlı biçimlerde, şiddet araçları ve sindirme aygıtlarıyla yürüttüğü koşullarda, beklemeye çekilmiş ya da halen hareketli olan kitleler, komünist öncünün aktif direnişçi duruşundan güç ve cesaret almaya ihtiyaç duyuyorlar. Deneyim ve sezgileriyle, önceki dönemin bazı mücadele biçimlerinin sonuç almaya artık yetmediğini his-

sediyorlar, hatta, komünist öncüden kendilerini de savunacak bir direniş ataklığı sergilemesini bekliyorlar. HDP Eş Genel Başkanı'nın baskına ve gözaltına direnmesinin, radyo emekçilerinin kapatma saldırısına karşı kurumlarını fiziken savunmalarının, faşizmi hedefleyen öncü bir devrimci şiddet eyleminin ya da bir gerilla hamlesinin böyle yankı uyandırması, işçilerin ve ezilenlerin ileri kesimleri arasında böyle sempati toplaması bundan. Bütün bu öncü tarzdaki mücadele biçimleri, direniş tutumları kitle bilincine ve ruhuna işliyor, orada direniş çizgisini yeniden ve yeniden mayalıyor. Örgütsel önderliğin ve örgütçü pratiğin bu dönemde dikkat merkezinde tutması gereken başlıca bir veridir bu.

Güncel devrimci politikanın esası, işçi ve ezilen kitlelerin bugünkü koşullarda politik islamcı faşist saray diktatörlüğüne karşı direniş ve zaferrinin örgütlenmesidir. Mesele, kitle bilincinde “diktatörün durdurulması ve yenilgiye uğratılması” olarak somutlaştırılmalıdır.

Direnin örgütlülüğü iki kanaldan geliştirilebilir. Birincisi, sokaklarda, semtlerde ve okullarda **birleşik direniş komitelerini** örgütlemek, ikincisi de, en yaygın şekilde **halk milislerinin** kurulmasını sağlamak.

Birleşik Direniş Komiteleri (BDK), öncelikle yereldeki HDK ve HDP örgütlenmelerine ya da birleşik devrimci önderliğin bileşeni olan yapılara dayanacak, bunlar etrafında örgütlenecektir. Fakat daha ötesinde, direniş pratiği sergileyebilecek tüm politik güçleri ve bireyleri de kapsamalı, direnişi inşa etmenin yereldeki

en geniş potansiyel imkanlarını içermesi düşünülmelidir. **BDK**, direnişin yerel cephesel ayakları olarak işlev kazanacak, yerelde direniş pratiğinin siyasi yönetimini üstlenecektir.

Halk milisleri ise, sözcüğün en basit anlamıyla halkın öz savunmasını gerçekleştirecek ve kitle hareketinin en diri öğelerini toplayacak yaygın gruplardır. AKP'nin faşist politik islamcı yarı-askeri kitle güçlerinin karşısına halkın milis güçleri dikilmelidir. Birleşik devrimci önderliğe

Direnişin örgütlülüğü iki kanaldan geliştirilebilir. Birincisi, sokaklarda, semtlerde ve okullarda birleşik direniş komitelerini örgütlemek, ikincisi de, en yaygın şekilde halk milislerinin kurulmasını sağlamak.

veya yereldeki birleşik direniş komitesine bağlı olan ya da kendi başına örgütlenen, bunların yanı sıra dolaysızca komünist öncünün safları dahilinde oluşturulan çok sayıda milis grubu halkın öz savunmasını gerçekleştirecektir. Üç kişilik bileşimler halinde örgütlenen, oluşumu esnek tutulan ve ilkin çoğunlukla emekçi mahallelerinde yayılacak olan bu milis grupları, yerine göre kadın özgürlük milisleri, Kızılbaş milisleri veya öğrenci milisleri olarak da kurulacak, gösterilerin güvenliğini sağlamaktan politik islamcı sivil-faşist elebaşı ve suçluları hedeflemeye

değin çeşitli eylemlerde şiddet araçlarını kullanacaklardır.

Yaşam, eğitim ve iş alanlarında Birleşik Direniş Komitelerine ve yaygın milis ağına dayanılarak geliştirilecek direniş çizgisi, kitle hareketinde bir nevi gerilla tarzını uygulayacaktır. Yani, olanaklı çok çeşitli biçimlerde “küçük vuruşlar” yapacak, böylece işçi sınıfı ve ezilenlerin taleplerini dillendirecek, emekçilerin ileri kesimlerine kesintisiz olarak politik mesajlar vererek onların potansiyel enerjisini uyaracak, moral ve kararlılık kazandıracak, “bu koşullarda direnilemez” sözünde ifadesini bulan o en tehlikeli psikolojinin baş göstermesini engelleyerek direnmenin ve kazanmanın mümkün olduğunu pratikte ortaya koyacaktır.

Kitle hareketinde gerilla tarzı, bazen sınırlı bir kitleyle bir otobanın kısa süreliğine trafiğe kapatılmasında ya da bir mahallede 50-60 kişiyle politik gösteri yapılmasında, bazen de bir milis grubunun faşist saray diktatörlüğünün sivil dayanaklarından birine vuruş yapmasında ya da küçük bir grubun AKP'nin bir mahalle temsilciliğini talan edip çıkmasında kendini gösterecektir. Polis işgali altındaki bir üniversite kampüsünde bir pankart asılmasının veya dört yanı polis tarafından tutulmuş bir kent meydanında 20-30 kişinin özgür bir gösteri düzenlemesinin bugün için politik anlamı, demokratik kitle hareketinin örneğin 7 Haziran seçimlerine gidilirken kendini yüzbinlerce kişilik kalabalık mitinglerle ortaya koyduğu dönemdekinden elbette çok daha büyük olacaktır.

Yasal zemindeki demokratik bir kurumu kapatmaya gelen polise karşı anında düzenlenecek bir protesto ve yerine göre bir barikat direnişi, kitle bilinci ve ruhunda mutlaka devrimci bir karşılık bulacaktır. Küçük ama yaygın direnişlerin toplamı, faşist politik islamcı diktatörlüğü politik bakımdan durmaksızın yıpratacak, hareket halinde güç biriktirilmesini sağlayacak, daha büyük direnişçi kitlelerin bir araya getirilmesine hizmet edecektir.

Komünist öncü, hem, faşizme karşı, artan sayıda savaşıya, hem de süregelen ve gelişen kitle bağlarına ihtiyaç duymaktadır. Aslında, kitle bağlarının korunup geliştirilmesi direnişin savaşı insan kaynağının büyütülmesi anlamına geldiği gibi, faşizme karşı direnişçi ve savaşı pratiğinin gelişmesiyle kazanılan politik etki ve güven duygusu da kitle bağlarının yaygınlaşıp güçlenmesinin önünü açacaktır.

Örgütlenme merkezleri biçimindeki mevzilerin dışı dış bir mücadeleyle savunulması ve her birinin işlevselliğinin sağlanmasında büyük bir devrimci kararlılık sergilenmesi, dönem taktiğinin başarısı için önemlidir. Bu, bir inançsal veya mesleki birlik, bir kadın kitle örgütü, bir sendika, fiili meşru mücadele zeminindeki bir yasal parti olabilir. Onları, kitle çalışmasının ve örgütlenmesinin, araçları olarak işletmek, kapatma terörünü sistematik biçimde teşhir etmek, kazanılmış hakları savunmak, bu kurumları kapatmaya gelen faşist güçlere direnmek, politik açıdan da, moral açıdan da dönemin özel görevleri arasındadır. Nasıl

ki politik-askeri cephe savaşçıları, kent ve kır gerillaları en zorlu şartlarda en ağır bedelleri göğüsleyerek kendi savaş mevzilerini geliştirme yönündeki ısrarlarını koruyorlarsa, fiili meşru mücadele cephesinin ve yasal kurumların komünist kadroları da kendi mevzilerini savunup geliştirmekte aynı ısrarı sergileme sorumluluğundadırlar.

Devrimci kitle partisi başta olmak üzere, kazanılmış ve anayasal-yasal kayda geçirilmiş demokratik haklar

Yaşam, eğitim ve iş alanlarında Birleşik Direniş Komitelerine ve yaygın milis ağına dayanılarak geliştirilecek direniş çizgisi, kitle hareketinde bir nevi gerilla tarzını uygulayacaktır.

temelinde devrimci faaliyet sürdüren örgütlenmeler, örgütsel yapılanmış ve işleyiş ile çalışma tarzlarını elbette bu yasal olanakların alabildiğine budanmakta olduğu bir durumun gereklerine göre düzenlemek mecburiyetiyle yüz yüzedirler. Bu mecburiyetle beraber, devrimci kitle partisinin hem genel düzlemde bütün direnişin, hem de özellikle emekçi mahallelerinde yerel direnişlerin siyasi odağı haline getirilmesi, üstelik onun yerel örgütlerinin harekete çekilecek kitlelerin ileri bölüklerini toplayabilecek ve adres arayana adres olabilecek birer toplanma merkezi olarak işlevlendirilmesi bugün

belirleyici önemdedir. Bunu başarmanın yolu, başlıca örgütçü ve yönetici kadroların çok daha hareketli tarzda konumlanmalarından, bilhassa emekçi mahallelerindeki bütün örgütlenme işlerinin dolaysızca içine dalmalarından geçmektedir.

Bütünden bakıldığında görülecektir ki, HDK ve HDP'de ifadesini bulan *halkçı demokratik cephenin*, birleşik devrimci önderliğin ve kendi kulvarından devrimci kitle partisinin

Örgütlenme merkezleri biçimindeki mevzilerin dışı dış bir mücadeleyle savunulması ve her birinin işlevselliğinin sağlanmasında büyük bir devrimci kararlılık sergilenmesi, dönem taktiğinin başarısı için önemlidir. Bu, bir inançsal veya mesleki birlik, bir kadın kitle örgütü, bir sendika, fiili meşru mücadele zeminindeki bir yasal parti olabilir.

içerdiği tüm hazır direniş güçlerini aynı doğrultuya yönlendirmek, öncelikle direnişin büyüyüp genelleşmesinin önünü açıcı pratik örneklerin yaratılmasına elverişli emekçi mahallelerine odaklamak günün özgün görevidir. Kendilerine has biçimlerle var olan bu örgütlenmelerin, aynı çalışma sahasında birbirlerini tamamlayacak ve hareket birliği sağlayacak tarzda pozisyon almalarıdır

bu. Demektir ki, kadrolarını, güç ve olanaklarını bu politik-örgütsel mevzilerin ayrı ayrı hepsinde konumlandırmış olan komünist öncünün toplam hareketi de, bu farklı noktalardan aynı yöne doğru olmalıdır. Böylelikle enerji kaçakları da en aza indirilebilir, özgüce dayalı veya birleşik tipte örgütlere yayılmış kadro ve kuvvetlerin örgütsel koordinasyonu ve birliği, çalışma ve eylem alanı potansiyelinde sağlanarak, verimlilik en yüksek düzeye çekilebilir.

Liseli ve üniversiteli gençlik ile emekçi semt gençliği faşist politik islamcı saray cuntasına karşı direnişin birçok anda ve yerde öncü gücü, işaret fişegi olmaya adaydır. Gençlik kitlesinin direnişte bu sürükleyici potansiyel rolünü oynayabilmesi, genç komünist militanların bunu sağlayacak örgütlenme ve mücadele biçimlerini kullanmadaki ataklığına bağlı olacaktır. Tam da bu nedenle, örneğin bir dağınıklık ve daralma yaşayan, ama ciddi güç toplama imkanları barındıran genç kadınlara özgü esnek örgütlenme biçimlerini yenileyecek irade ve ısrarın önemini özellikle vurgulamalıyız. Tüm bunların ötesinde, boşalan nöbet yerlerini doldurmakta, yalnızca okullardaki direnişlerin değil, emekçi mahallelerindeki direnişlerin örgütlenmesi için de dolaysız görevler almakta genç komünistler birkaç adım öne çıkacaklardır. Dolayısıyla, direnişin pratikte öncü kadrolarının yatağı olan gençlik içinde yeni insanlara görev ve sorumluluk vermekte sergilenecek girişkenlik belki hiçbir zaman olmadığı kadar büyük bir önem taşımaktadır.

Döneme özgü örgütlenme görevleri, kuşkusuz ki, sosyalist basından hapishanelere kadar **mücadelenin tüm cepeleri için tanımlanmak zorundadır**. Sosyalist basın, bir yandan direnişin yayılıp genelleşmesini sağlamak amacıyla her küçük direnişi başka alanlar için örneğe dönüştürecek bir propagandif etkinliğin gereklerine göre yapılanma, diğer yandan da kendi kurumsal sürekliliğini koruyacak alternatifleri geliştirme göreviyle karşı karşıyadır. Keza komünist tutsaklar, hapishaneler cephesinde 19 Aralık rejimine dönüşün dayatıldığı bir durumda, hem bütün bir tutsak topluluğunun devrimci direniş ruhunu canlı tutacak ilişki sistemini, hem de birleşik ve güçlü bir direniş hattını meydana çıkaracak ittifak ve mücadele biçimlerini örgütlemeyi başaracaklardır.

Kuvvetleri Dönemin Politik İhtiyaçlarına Göre Mevzilendirmek Ve Seferber Etmek

Örgütsel önderlik, sadece eldeki kuvvetlere göre bir eylem hattı, dönem taktiği belirleyemez. Bu şekilde dönemin devrimci ihtiyaçlarını yanıtlamak mümkün olmadığı gibi, örgütsel bakımdan da istikrar ve süreklilik değil, daralma ve kesinti üretilir. Kendi kuvvetlerini, niceliği ne olursa olsun, dönemin ihtiyaçlarını yanıtlamaya göre mevzilendirmek içinse, bu dönem koşulları altında muhakkak uygulaması gereken kimi önlemler ve ölçüler vardır.

Birincisi, kendi kuvvetlerini mutlaka örgütlü hale getirmektir. Örgütlerinin karşıdevrimin gündelik saldırıları altında bozulmalara,

darbelere dünden daha açık olduğu bu dönemde komünist öncü tepeden tırnağa örgütlü olmalıdır. Kendi güçlerini örgütlemek ve örgütlü tutmak, değişen siyasi koşulların eski ihtiyaçlara ve biçimlere dayalı örgütlülük düzeyini bozması nedeniyle dağılmaya uğrayan, faaliyetin ve mücadelenin dışına düşmediği halde örgüt sistemlerinin dışına düşen bütün ilişkilere tek tek ulaşmak ve sistemli-örgütlü ilişki sürdürmek, velhasıl ana güçlerin bütününe organik biçimde hakim olmak, ilişkilerin korunmasını ve sürdürülmesini sağlamak, öncünün tüm kuvvetlerini aktif savunma çizgisinde mücadeleye seferber edebilmesi için zorunludur.

İkincisi, kuvvetlerin sürekli hareket halinde tutulmasıdır. Karşıdevrimin hem fiziki hem de psikolojik saldırganlığının yükseldiği bu koşullar altında, hareketsizlik ideolojik bakımdan çökertici, örgütsel bakımdan çözücü, örgütsüzleştirici sonuçlar doğurur. Hareketsizliğin olduğu her yerde hareketin imkansızlığı, eylemin boşunahığı görüş açısı kendini üretir. Öncünün güçleri sürekli hareket halinde olmalı, “küçük” bile olsa, somut başarılar kazanmayı hedeflemelidir.

Bütün güçlerin maksimum enerjisine, cesaretine ve kararlılığına ihtiyaç var. Ancak bu, bütün güçlerin aynı tarzda, aynı biçimlerde harekete geçmesi anlamına gelmediği gibi, aynı düzeyde kararlılık göstermesi, aynı riskleri alması anlamına da gelmez. Aksine, değişik düzey ve biçimlerde kendini ortaya koyacak tüm öncü kuvvetleri eylemde, hareket içerisinde birleştirmek, farklı

noktalardan ve farklı niceliklerde aynı hedefi dövmeye yöneltmek gereklidir.

Üçüncüsü, kuvvetlerin siyasi ve ideolojik hazırlığıdır. Yoğun siyasi çalışmalar, politik ve örgütsel görevlerin çokluğu, güçlerin darlığı gibi gerekçelerle kadro yetiştirme görevlerini ihmal etmek ya da bunlardan imtina etmek bu yeni durumda büyük bir örgütsel önderlik hatası olur. Bozulan örgütler, kopan ilişkiler ve

Birincisi, kendi kuvvetlerini mutlaka örgütlü hale getirmek gerekir. Örgütlerinin karşıdevrimin gündelik saldırıları altında bozulmalara, darbelere dünden daha açık olduğu bu dönemde komünist öncü tepeden tırnağa örgütlü olmalıdır.

bağlantılar tekrar tekrar yeniden kurulacaktır. Üstelik bunlar bilgi ve deneyimi sınırlı, hazırlığı daha az devrimcilere cesaretle görev vererek yapılacaktır. Demek ki, örgütsel önderlik çok daha yüksek bir dirençle, çok daha yüksek bir metanetle harekete edecektir. Bilgi ve deneyim kazandırıcı “yetiştirme” çalışmaları sıkı sıkıya, her imkan değerlendirilerek yürütülecektir. Eğitim ve yetiştirme faaliyetlerinin bu koşullar altında da sürdürülmesi, sadece faşist saldırganlığın açtığı boşlukları yeni ve deneyimsiz güçlerle doldurma ihtiyacından değil, kadroların değişen

koşullara adaptasyonu ve hazırlığını, siyasi-ideolojik yenilenmesini sağlama ihtiyacından da kaynaklanır. Yeni dönemin siyasi taktiklerinin ve örgütsel ihtiyaçlarının, bunların gerektirdiği teknik ve siyasi yetenekler kazanmanın, gözaltında direnişçi tutum, hapisanede ve mahkemede devrimci tavır gibi ideolojik ve siyasi çarpışmanın dönem koşullarındaki değişen ölçütlerinin kadrolara ve aktivistlere kavratılması aktif savunma hattının başarısı için hayati öneme sahiptir.

Dördüncüsü, kitle gerçekliği ve kitle örgütçülüğü seferberliğinin yeni dönem koşulları içerisinde kavranmasıdır. Eğer kitleyi değişen dinamik içeriğiyle değil de bir sabitlikle anlarsanız, durumun karşılığı olmayan beklentileri, söylemleri örgütleyip büyütürken kendi kuvvetlerinizin moralini bozarsınız. Örneğin, mevcut koşullarda düzenlenecek bir miting, “geniş kitleleri buluşturma” misyonuyla donatılır ve değerlendirilir; bu “kitle genişliği” ölçüsü ise 7 Haziranı hazırlayan dönemin ölçüleriyle belirlenirse, ortaya kendi başarısından olumsuz ruh hali üretmekten başka sonuç çıkmaz. Açıktır ki, böyle bir eylem dönemin koşullarında mücadelenin o kentteki demokratik, devrimci, yurtsever öncülerini bir araya getiren bir kitle mitingi olacaktır. Öncüleri bir araya getirme misyonu, nicelikle ilgili değil, nitelikle ilgilidir. Maksimum nicelik için seferber olmanın, geniş bir kitleye ulaşip bu öncü tavrı almalarını istemenin bir zararı yoktur, aksine, bunu en son sınırlarına zorlamak gerekir. Bileşen örgütlerin sıkı bir kitle

çalışmasına, hazırlığa dayanmaksızın, genel çağrılarla getirebildikleri kitleyi getirmeleri yoluyla, örneğin İstanbul'da, bütün öncülerini bir araya getirme hedefine ulaşamazsınız. Mitingin İstanbul'un en geniş emekçi ve ezilen yığınlarını değil, öncülerini bir araya getirmeye hizmet etmesinin, nicelik bakımından daha düşük, nitelik bakımından daha yüksek bir çitayı gerektirmesi, eylemin değerini azaltmaz ya da artırmaz. Aksine, tam da dönemin ihtiyacı ölçüsünden değerlendirme yaparak, bunun hayati değerinde bir görev olduğunu bilmelisiniz. Yine, kitle tarifini dinamik değil statik yaparsanız, örneğin 7 Haziran dönemini ölçü alırsanız, sadece o dönemin niceliğine değil, o dönemin eylem ve mücadele biçimlerine sapsanıp kalmaktan da kurtulamazsınız. **Direnış çizgisi, öncü eylem, zora dayalı eylem ve mücadele biçimleri,** daha geniş kitleleri mücadeleye seferber etmek açısından bugün **daha özel bir rol oynayacaktır.**

Beşincisi, siyasal bakımdan olduğu gibi günlük örgütsel çalışma bakımından da yüzünü en geniş kitlelere dönme hattının korunmasıdır. Yalana dayalı faşist psikolojik savaşın yoğunlaştırılmasının yanı sıra, demokratik ve devrimci propagandanın yayılma kanallarına, televizyonlara, radyolara, basına, sosyal medyaya ağır sansür ve yasaklama koşullarında, devrimci ajitasyon ve propagandanın kitlelere ulaştırılmasında "bilek kuvvetine" dayalı çalışmanın her kırıntısına ihtiyaç var. Dönem koşulları bire bir ajitasyon ve propaganda faaliyeti konusunda iki fikir üretebilir: birincisi, bunla-

rın işlevsiz olduğu, ikincisi bunların zorunlu olduğudur. Birinci fikrin etkisini en aza indirmek, ikinci fikri cesaretlendirmek, yaymak ve eyleme dönüştürmek gereklidir. 3-5, 8-10 kişilik ev toplantıları gibi esnek biçimler de, diktatörlüğe karşı mücadeleyi ve öncüyü örgütlemeye etkin tarzda kullanılabilir.

Altıncısı, kadro politikasında bu ölçülere uygun hareket etmektir. Nihayet, örgütsel önderlik, kadro

İkincisi, kuvvetlerin sürekli hareket halinde tutulmasıdır. Karşıdevrimin fiziki ve psikolojik saldırganlığının yükseldiği koşullar altında, hareketsizlik ideolojik bakımdan çökertici, örgütsel bakımdan çözücü, örgütsüzleştirici sonuçlar doğurur.

politikasında da dönemin ihtiyaçlarına kendini adapte etmeyi ölçü alacaktır. Kadrolar için genel geçer, her döneme uygun bir başarı ölçüsü, kriteri yoktur. Kendi özgün nitelikleri ve kapasitesine uygun biçimlerde, ancak her durumda, özetlenen siyasi çizgi ve örgütsel tarzın başarısına kendini adamayan, bunun için tüm enerjisini ve yeteneklerini harekete geçirmeyen kadro dönem ölçüleri içerisinde başarısız, dönemin devrimci ihtiyaçlarını yanıtlamaya odaklanan kadro ise, az ya da çok sonuç alsın, başarılıdır. Aktif savunma hattının örülmesine, direniş ko-

miteleri ve halk milisi eksenlerinde mücadelenin geliştirilmesine kendini adamayan temel yönetici kadroların yerine, pratik bakımdan daha az deneyimli, teorik bakımdan daha az donanımlı, ama çizginin başarısı için kendini ortaya koyacak kadrolar görevlendirilmezse nasıl ilerlenebilir?

Yedincisi, örgütsel sürekliliğin mümkün olan en yüksek ölçüde gü-

vencelenmesidir. Buna uygun örgüt biçimleri ve çalışma tarzının geliştirilmesi, örgütsel güvenlik önlem ve ölçülerinin yeni dönem koşullarına uyarlanması gerekir. Öncü siyasi duruşun gerektirdiği bütün risklerin alınmasından imtina etmeyi hiçbir biçimde içermeyen bu görev, en çok da kadro yetiştirme çalışmasının sürekliliği ile başarılabilir.

“Mutlaka Kazanacağız!”

Özgen Sadet

15 Kasım tarihli duruşmada, SGDF Eşbaşkanı Özgen Sadet'in SGDF adına savcılık iddianamesine verdiği cevabı yayınlıyoruz.

Bizler, yargılanmak istenen sosyalist gençler, Suruç katliamının üzerinden henüz 4 ay geçmişken şafak operasyonları ile gözaltına alındık. Suruç katliamından sağ olarak kurtulanlar, bu katliamın tanıkları ve katliamda kardeşlerini, ailelerinden birisini kaybedenler olarak, 4 Aralık 2015 günü gerçekleştirilen polis operasyonu ile evlerimiz basılarak gözaltına alındık ve şu an içerisinde bulunduğumuz süreç, hukuki ifade ile “yargılama” süreci başlamış bulundu.

Son söyleyeceğimizi ilk başta söylemek, hem de göğsümüzü gere gere, başımız dimdik yukarıda söylemek istiyoruz. Bizler devrimciyiz, sosyalist gençleriz. Bugüne kadar ne yapmışsak, ne söylemişsek sosyalist olduğumuz içindir. Eğer sosyalist olmanın, devrimci olmanın onuruna ve ağırlığına uygun hareket etmezsek, bizler kendi vicdanlarımızda kendimizi yargılarız. Bizler, kendi kişisel

çıkarlarının peşinde sürüklenenlerden, yalan ve hırsızlıkla ayakkabı kutularını doldurmaya çalışanlardan, gemicik ya da başka herhangi bir servet sahibi olan gençlerden değiliz. Kumar masalarında halkın değerlerini “babasının malı” gibi harcayanlardan da hiçbir zaman olmayacağız. Bugüne kadar girdiğimiz herhangi bir sınavda önümüze soruların cevaplarını getirenler de olmadı. Bizler, tecavüzcü vakıf ve derneklerin önünde el pençe divan duran gençlerden olmamayı tercih ettik.

Ancak yanlış anlaşılmasın, bizler de bir tercihte bulunduk. Bu tercihi, en şatafatlı fildişi kulelerde otururken değil, sokaklarda, atölyelerde, üniversite ve liselerin içerisinde yaptık. Çünkü, bu coğrafya ve halklar fildişi kulelerden, saraylardan bakınca başka, sokaklardan bakınca başka görünür. Biz de gördük ve devrimci olduk. Roboski'de, üzerine bombalar yağın bir halkın, cenazelerini ka-

tır sırtlarında nasıl taşıdığını gördük. Katliamın hemen ardından yolumuzu Roboski'ye çevirdik. Evladını kaybeden analar, babalarlaydık. Bizler Van depreminin ardından soluğu Van'da aldığımızda, henüz deprem çadırlarına ekmek girmezken, yıkılan evlerin TOKİ'lerle nasıl tekrar rant uğruna dikildiğini gördük.

Bizim gördüğümüz sokaklarda yoksulluk bir salgın gibi yayılıyor. Bir tarafta en mükellefinden padişah sofraları, bir tarafta her gün aç uyu-

Son söyleyeceğimizi ilk başta söylemek, hem de göğsümüzü gere gere, başımız dimdik yukarıda söylemek istiyoruz. Bizler devrimciyiz, sosyalist gençleriz. Bugüne kadar ne yapmışsak, ne söylemişsek sosyalist olduğumuz içindir.

yan çocuklar. Herkes biliyor ki, patronların bir öğünlük yemek masrafı ile yüzlerce çocuk tok yatar. Gözlerimizin önünde çocuklar ölüyor. Savaştan kaçan çocukların buz gibi kaldırımlarda sabahladığına şahit olmadık mı? Dilenmek zorunda kalan çocuklardan kaçabilen var mı? Peki, kim ses çıkartıyor?

Bizim gördüğümüz sokaklarda kadınlar her gün tacize, tecavüze ve şiddete mağruz kalıyorlar. Her gün 5 kadın, erkekler tarafından katlediliyor. Özgecan Arslan, yaşıttımız bir genç kadın göz göre göre katledildi. Şort ya da istediği başka bir

kıyafeti giydiği için şiddete uğrayan kadınların sayısını bile sayamayız. Çocuk tecavüzleri ve çocuk istismarı her geçen gün artıyor. Televizyon ekranlarında küçücük bebeklere tecavüz edenler konuşuruluyor. Tecavüzcüler, katiller mahkemelerden salıveriliyor. Peki, kim ses çıkartıyor? Bugün sanık sandalyesinde duran kadınlar, Taksim'de tacize karşı eylem gerçekleştirdikleri için yargılanmak isteniyor. Katıldığımız 8 Mart eylemleri birer ceza konusu olarak önümüze konulmak isteniyor. Ancak erkeğin kadına karşı tacizine, şiddetine, tecavüzüne karşı durmak, uluslararası kabul görmüş bir günde, 8 Mart'ta tüm kadınlarla alanlarda olmak yargılanma gerekçesi değildir ve olmamalıdır.

Bizim gördüğümüz sokaklarda ölüm kol geziyor, gencecik fidanlar sokak ortalarında katlediliyor. Suruç'ta 33, Ankara'da 100 insanımız hayatını kaybetti. Cizre'de buzdolabında bekletilen bebekler, sokak ortasında kalan bedenler aklımızdan çıkıyor. Uğur Kaymaz, Ceylan Önkol, Veysel, Berkin Elvan ve adını sayamadığımız nice körpeçik fidan. Çocuklarını kaybeden annelerimiz meydanlarda yuhalatıldı. Emel annemizin çığlıkları hala kulaklarımızda. Peki, kim ses çıkartıyor? Ancak Berkin'imizi anmak, katiller yargılsın demek ve bunun için açıklamalar yapmak yargılanmak isteniyor. Başta Berkin Elvan olmak üzere tüm Gezi şehitlerimizin katilleri yargılanana kadar biz bu davaların takipçisiyiz.

Milyonların adalet ve özgürlük şiarıyla günlerce alanları doldurduğu, yeni bir yaşam alternatifini kısacık

bir zaman diliminde tüm dünyaya gösterenlerin katıldığı Gezi ayaklanmasının ardından tutsak düşenlerin aileleriyle beraber her Cumartesi Galatasaray Meydanı'nda basın açıklaması yapmak, düzmece iddialarla tutuklananların serbest kalmasını istemek yargılanmak isteniyor. Ne komiktir ki, Gezi davasından gözaltına alınıp tutuklananların özgürlüğünü isteyen Gezi gazilerimiz hakkında dahi soruşturmalar açılıyor. Bu davada da olduğu gibi, valiliğin, emniyetin gözü önünde gerçekleştirilen en temel hakkımız olan basın açıklamalarımızı yargılanmak isteniyor.

Bizim gördüğümüz atölyelerde, madenlerde her gün işçiler, emekçiler can veriyor. Soma'da, Ermenek'te, Tuzla tersanelerinde, Ostim'de, Davutpaşa'da ve daha birçok yerde ölen emekçilerin sayısı bilinmiyor. Kaç işçi sakat kaldı, kaç emekçi felç oldu ve çalışamaz duruma geldi, hatırlayabilen yoktur. Ölüme giden madencilerin yerlerde tekmelenmesini unutan var mı? Peki, kim ses çıkartıyor? Göz göre göre ölüme gönderilen 301 maden işçisi için Taksim'de basın açıklaması yapmak, yeraltından günlerce cenazesini almak için bekleyen aileleri tekmeleyenlerin yargılanmasını istemek, iş kazası adı altında yüzlerce insanı bir anda ölüme mahkum edenlerin hesap vermesi için uğraşmak yargılanamaz. Gözaltında katledilen işçi önderi Süleyman Yeter'i mezarı başında anmak, gözaltında katledilenlerin, kaybedilenlerin akıbetini sormak, katillerin yargılanmasını istemek yargılanmak isteniyor.

Bizim gördüğümüz köylerde her gün ormanlar, dereler talan ediliyor. Çevrecinin daniskaları, uçan kuşun yuvasına, sudaki balığın yaşam alanına dahi göz koyuyor. Herkes baksın Karadeniz'e; dün yemyeşil olan ormanlar bugün çorak, dün çağlayan derelerden bugün su akmıyor. Bu talanın doğal sonucu olarak yaşanan erozyon ve sel felaketlerinde kaç insanımız hayatını kaybetti? Bir kese dolusu para için doğayı ve insanı talan etmekten çekinmiyorlar. Kırk haramiler bile bu kadarını yapmamıştı. Peki, kim ses çıkartıyor?

Bizim gördüğümüz üniversiteler, eğitim masraflarını karşılamak için inşaatlarda çalışırken hayatını kaybeden gençlerle dolu, intihar bir veba gibi yaygınlaşıyor. Geleceği elinden çalınan yürekler, hayata elveda demeyi kurtuluş olarak görüyorlar. Hiç ama hiçkimse önünü ne yazık ki göremiyor. Uyuşturucu, madde bağımlılığı dört bir yanı sarmış durumda. Peki, kim ses çıkartıyor? Ancak bir darbe ürünü olan YÖK'ü ve üniversiteler üzerindeki baskı ve kısıtlamalarını protesto etmek, valilik ve emniyetin haberi dahilinde düzenlenen mitinglere katılmak suç olarak gösterilmek isteniyor. Tutuklu öğrencilere özgürlük istemek, serbest kalmalarını talep ettiğimiz basın açıklamaları düzenlemek, harçların kaldırılmasını istemek, TMK mağduru çocukları bir gündem haline getirmek ve seslerini duyurmak istemek yargılanmak isteniyor. Ancak yıllar öncesinin açıklamalarından derlenen bu sözde suçlamalarda o dönemin tutsak öğrencilerinin serbest kaldığı, TMK mağduru çocuk-

ların devletin de bir gündemi haline geldiğini hatırlatmak isteriz.

Bizim gördüğümüz liselerde, eğitim sistemi liselileri hallaç pamuğuna çeviriyor. Her gün değişen sınav sistemi, sınav stresi derken, liseliler de yaşamlarına veda ediyorlar. Sınav sorularını çalanlar, şifreleyenler boyalı sınıflarda, emekçi çocukları kırık sıralarda oturuyorlar. Erkek ve kadın öğrencilerin arasına cetvel mesafeleri konuyor. Peki, kim ses çıkartıyor?

Bu söylediklerimizin yalnızca bu topraklarda yaşandığı düşünülmesin. Yedi iklim dört kıta, emekçilerin, ezilenlerin, yoksulların, gençlerin ve kadınların isyan ve öfke dolu çılgılığı ile inliyor. Peki, kim ses çıkartıyor?

Biz söyleyelim; yalnız ve yalnızca devrimciler, yurtseverler, sosyalistler ve özgürlük için mücadele edenlerin sesi yükseliyor. Bu yüzden gençlik dünyanın her yerinde tereddütsüz sosyalizmin bayrağı altında toplanıyor. Gençlik onur ve özgürlüğün ancak ve ancak devrimle müm-

kün olduğunu, bu kokuşmuş düzeni devirmeden onur ve özgürlüğün kazanılamayacağını biliyor. Bizler tüzüğümüzde de yazdığı gibi, adımızda olduğu gibi ve bunu söylemenin anayasal düzende de bir hak olduğunu bilerek diyoruz ki, bu yüzden sosyalizmin safındayız, sosyalizmin genç sesiyiz, bu yüzden SGDF'liyiz.

Şimdi karşımıza çıkartılan iddianamede görüyoruz ki, SGDF'nin bütün politik faaliyetleri, çalışmaları, eylem ve etkinlikleri savcılık makamınca suç olarak önümüze çıkarılmış durumda. Burada şunu özellikle belirtmek istiyoruz ki, burada yargılananlar asla ve asla bireyler değildir. Burada yargılanmak istenen bir bütün olarak SGDF ve onun çalışmalarıdır.

Katliamlardan sağ olarak kurtulmuş bizler, kampüslerde, sokaklarda eşit, adil bir dünyayı, bilimsel, anadilde bir eğitimi savunanlar olarak yargılanıyoruz. Tüm dünyanın gözleri önünde açık bir biçimde yürüttüğümüz eşitlik ve adalet mücadelemiz illegalize edilmek istenmektedir. Katıldığımız eylem, etkinlik, mitinglerden genel kurullarımıza her çalışmamız yüzlerce, binlerce insanla yana gerçekleşmiştir. Gizli tanık ifadeleri adı altında, en meşru eylemlere katılmak, kendi faaliyetlerimiz illegal gösterilmek istenmiştir. Ancak bizler olduğumuz yerleri, yaptığımız etkinlikleri zaten kabul ediyoruz. Burada üç dönemin de federasyon başkanları olarak bulunmamız bir tesadüf değildir.

Pek çok basında haberi çıkan, açık oy sistemi ile düzenlediğimiz genel kurulumuz illegal bir faaliyet ola-

rak gösterilmektedir. Her yılın 19 Ocak'ında vurulduğu yerde ailesi, arkadaşları ve bu katliama öfkelerini kusanlarla Hrant Dink'i anmak, anmalara katılmak yargılanmak istenendir. 6 Mayıs'ta üç fidanın katledilişinin yıldönümünde gerçekleştirilen yürüyüşe katılmak suç değildir. Bugün devlet Hrant Dink katliamında da, Deniz Gezmiş ve yoldaşlarında da ayıbını kapatmak için uğraş vermektedir. Adına açılan parklar, yollar olan devrimcileri anmak illegal bir faaliyet olarak gösterilmek istenmiştir. Burada yargılanmak istenilen tekrar ve tekrar '68 gençlik önderleridir. Milletvekili adaylarımızla, binlerce gençle katıldığımız bu yürüyüşler yasadışı gösterilmek istenmiştir. Tıpkı her Cumartesi gözaltında kaybedilen evladının naaşını arayan Cumartesi Anneleri'nin eylemine katılmamızda olduğu gibi. Gözaltında kaybedilişinin ve katledilişinin üzerinden 20 yıl geçen Hasan Ocak'ın adaleti bekleyen davası zamanışımında kaybolmasın diye Cumartesi insanlarıyla beraber düzenlenen açıklamalara katılmamızda olduğu gibi. Bir başka katliam olan Gazi katliamının her yıldönümünde mahallede düzenlenen ve binlerce insanın katıldığı, katliamları lanetlediği, adaleti haykırdığı yürüyüşe katılmamızda görüldüğü gibi.

Bugün yüreği adalet ve özgürlük ile çarpan gençlerin nerede olması daha doğrudur? 20 yıl önce evinin önünden bir beyaz Toros'la kaçırılıp gözaltında kaybedilen Hüseyin Toraman'ı her sene kaçırıldığı yerde, evinin önünde anmak, eşit yurttaşlık hakkını haykıran Alevilerle

omuz omuzla miting meydanlarında buluşmak, en kanlı cezaevi katliamlarından birisi olan 19 Aralık katliamlarını protesto edenlerin yanında olmaktır yerimiz.

Katıldığımız ve düzenlediğimiz tüm eylem ve etkinlikler, bizim vicdanımız ve yaşantımız bakımından meşru olmasının yanı sıra, anayasal düzende devlet nezlinde de meşrudur.

Burada inatla ve ısrarla bir gerçeğin altını çizmek istiyoruz. SGDF'yi

Katliamı yapanlar büyük kzafer kazandıklarını zannediyorlar, ama yanılıyorlar. 33 düş yolcusunu milyonlar sonsuzluğa uğurluyor. Onlar toprağa değil, halklarımızın vicdanına, umutlarına, gülüşlerine ve gözyaşlarına gömülüyorlar ve orada yaşıyorlar. Bizi öldürenler şaşkın, bizse yürek yürek çoğalmaya devam ediyoruz.

daha iyi anlamak isteyen herkes, dostlarımız da düşmanlarımız da, işaret edeceğimiz yere daha yakından bakabilirler. Dostlarımız bakınca umut ve inançla dolacak, düşmanlarımız ise kahırlarından büyük acılara tutulacaktır. Evet, Suruç'tan bahsediyoruz. Çeliğe su veren, güneşi kızılaştırıran 33 düş yolcusunu anlatıyoruz şimdi.

Tarih, asla ve asla unutamayacağımız bir gün: 19 Temmuz 2015. Bu coğrafyanın dört bir yanından SGDF

üyeleri, Kobanê'yi yeniden inşa etmek için yola çıkıyorlar. Çünkü SGDF'liler biliyor ki, Kobanê umudun kenti. Kobanê, IŞİD vahşetine direnen küçük ama baş eğmez bir onur simgesi. Kobanê, kadınların özgürlüğü ve kurtuluşunun eşsiz bir nişanesi. Kobanê, insanlık onurunun ayakları üzerine yeniden dikildiği yer. Ama Kobanê harap ve yıkılmış, yeniden inşa edilmeyi bekliyor.

SGDF'lilerin sırt çantası ise oyuncaklarla, ağaç fideleri ile dolu. Her kalkan otobüs, yardım malzemeleri, erzaklar, kuru gıdalar ve tıbbi ekipmanla dolup taşıyor. SGDF, Kobanê'yi inşa etmenin görev olduğunu biliyor. Herkes ama herkes Kobanê'nin hawar çığlına ses vermek için seferber oluyor. Sosyalist gençler bir hafta boyunca Kobanê'de kalcaklar. İnşaatlarda, hastanelerde çalışacak, kreş, okul, hatıra ormanı ve çocuk parkı inşa edecekler. Kimisi ise Kobanê'li çocuklarla tiyatro oynayacak, hep birlikte film çekecekler.

Ancak, 20 Temmuz 2015 günü Amara'da bir katliam gerçekleşiyor. IŞİD, barışa ve özgürlüğe sevdalı yürekleri vuruyor. Tam 33 düş yolcusu, Suruç'ta, Amara Kültür Merkezi'nin bahçesinde ölümsüzleşiyor. Bu toprakların en güzel çocuklarından 33 tanesi daha birer yıldız olarak omuzbaşlarımıza asılıyorlar. Yüzlerce insanımız, fiziki olarak yaralanıyor, sakat kalıyor. Ancak milyonların, halklarımızın gönlü öyle bir kanıyor ki, işte onu hiç kimse durduramıyor. 33 güzel yürek, 33 onurlu düş, daldan düşen meyvalar gibi gencecik düşüyorlar.

Katliamı yapanlar büyük zafer kazandıklarını zannediyorlar, ama yanılıyorlar. 33 düş yolcusunu milyonlar sonsuzluğa uğurluyor. Onlar toprağa değil, halklarımızın vicdanına, umutlarına, gülüşlerine ve gözyaşlarına gömülüyorlar ve orada yaşıyorlar. Bizi öldürenler şaşkın, bizse yürek yürek çoğalmaya devam ediyoruz.

Bugün karşınızda duranların büyük bir kısmı ya Suruç gazisidir ya da Suruç şehitlerinin akrabası, arkadaş veya yoldaşlarıdır. Bu yüzden, burada yargılanmak istenen bizler şahsında Suruç şehitleridir. Ve çok açık söylüyoruz ki, Suruç şehitleri demek bizler için SGDF demektir. Çünkü SGDF'ye ruhunu veren, can katan ve her şeyden önemlisi bizlerin hayatta kalmasını sağlayan 33 düş yolcusudur. Bir kez daha 33 karanfilimizi anıyor, anıları önünde saygı ile eğiliyoruz.

Bizler bu yüzden Suruç gazileri yargılanamaz, SGDF yargılanamaz dedik ve demeye devam ediyoruz. Çünkü, böylesi soylu ve onurlu bir davranışın sahibi olan Suruç gazisi ve SGDF'liler, halklarımızın nazârında, değil yargılanmak, baş üstünde tutulmaktadır. Bizler için de, Suruç şehitlerimiz için de önemli olan yalnız ve yalnızca budur.

Ancak bir şeyi daha vurgulamak isteriz. SGDF üyeleri ve Suruç gazileri, katliamın yaşandığı günden bugüne defalarca gözaltına alınmış, tutuklanmış, operasyona maruz kalmış olmasına rağmen, henüz Suruç katliam dosyasının üzerinde en ufak bir gelişme olmamıştır.

Suruç katliamı ile ilgili ortaya çıkan belgeler göstermektedir ki, Suruç katliamı AKP ve IŞİD işbirliği ile gerçekleştirilen bir katliamdır. Urfa valiliği, Urfa kaymakamlığı, Urfa emniyet müdürlüğü günler öncesinden katliamın gerçekleşeceğini bilmektedir. Ortaya çıkan resmi yazışmalar bunu kanıtlamaktadır. İstihbarat raporlarında katliamı gerçekleştirecek olan katilin adı bile yazmaktadır. Dönemin başbakanı ise katliamı gerçekleştiren katil için “Yakalayıp adalete teslim ettik” demiştir. Bu ne aymazlık ve yüz-süzlüktür!

Her şey bu kadar açık ve ortadayken, katliamın sorumluları gözler önündeyken, Suruç katliamı dosyası üzerinde gizlilik kararı devam etmektedir. Katliam sorumluları hakkında soruşturma bile açılmamışken, Suruç gazileri henüz hastanedeyken soruşturmalara, kovuşturmalara ve hatta tutuklamalara maruz kalmıştır. Ancak söylemek gerekir ki, yaşananlara şaşırıyoruz. Beyazıt, Sivas, Maraş, Roboski, Gazi katliamlarında çalışmayan adaletin sıra bize gelince çalışacağını hiçbir zaman düşünmedik. Adaletin verilmediğini ancak mücadele ile kazanıldığını da en iyi bizler biliyoruz.

Peki, Suruç Katliamı’ndan sonra ne oldu? Ankara’da patlayan bombalarla yüzlerce insanımız katledildi. Suruç katliamından bugüne her bir yandan oluk oluk kan akıyor. Suruç katliamı yeni bir savaşın başlangıcı oldu. Bu katliamı planlayanlar ve üzerini örtmeye çalışanlar yaşanan savaşın sorumlusu ve uygulayıcılarıdır. Bu yüzden katiller değil, bizler,

yani Suruç gazileri ve SGDF’liler sanık sandalyesinde oturmaktadır. Geçtiğimiz günlerde 10 Ekim gar katliamının davası başladı ve sanıklar açık bir biçimde katliamı nasıl planladıklarını anlattılar. IŞİD’e katılıp eğitim gördüklerini, bombaları Ankara’ya nasıl getirdiklerini ve katliamı nasıl planladıklarını... Kasım 2016’da başladı dava, yani katliamın üzerinden bir yıl bir ay geçmişken.

Bugün sanık sandalyesinde olması gerekenler bizler değiliz. Suruç’un planlayıcılarının, katliamların, cinayetlerin katillerinin olması gerekir sanık sandalyesinde.

Ancak bizler, Suruç katliamının aileleri, yaralıları, tanıkları, 33’lerin tanışları katliamın üzerinden 4 ay geçmemişken sanık sandalyesine oturtulduk. Binlerce insanın en meşru ve en haklı taleplerini savundukları onlarca eylem karşımıza suç olarak çıkartıldı. 10 yıldır faaliyetlerinde açıklık ve ilkelerine bağlılıkla hareket eden federasyonumuz büyük uğraşlarla illegalize edilmeye çalışıldı. Bizlerin bugün sanık sandalyesinde oturuyor oluşunun tek bir anlamı vardır. Bizler Suruç’tan, 10 Ekim’den sağ çıkanlarız ve ölmediğimiz için gözaltına alındık, yargılanmaya başladık.

Yazın çalışmasını yürüttüğümüz “Suruç için Adalet Herkes için Adalet” kampanyası kapsamında Gezi şehitlerinin yaşamlarını yitirdikleri

yerlerde, kadın cinayetlerinde, katledilen çocuklarda, işçilerde, halklarda adaleti tekrar ve tekrar haykırdık. Ancak ilk alındığımızda da söylediğimiz gibi, bugün sanık sandalyesinde olması gerekenler bizler değiliz. Suruç'un planlayıcılarının, katliamların, cinayetlerin katillerinin olması gerekir sanık sandalyesinde.

Ancak bugün maalesef ki, IŞİD'in hain saldırısında yaralananlar olarak, kardeşlerini kaybedenler olarak, 33'leri ve daha nicelerini tanıyanlar olarak sanık sandalyesindeyiz. Burada bulunmamıza bir gerekçe olarak da, IŞİD'e karşı savaşırken yaşamını yitirenlerin cenazelerine katılmak önümüze getiriliyor. Tüm dünyaya savaş açmış, kadınları köle pazarlarında satan, her yeni gün katliamlarını tüm dünyanın gözlerinin içine sokanlara karşı savaşanları anmak, bu katliamlardan sağ çıkmış bizler için birer suç unsuru değildir. Kimi devletler ki IŞİD'e karşı savaşırken yaşamını yitirenlere devlet töreni ile uğurlamalar düzenlerken, bizler bu cenazelere katıldığımız için yargılanmamalıyız. Ayrıca düzeltmek de gerekir ki, dosyada sadece IŞİD'e karşı savaşırken yaşamını yitiren MLKP savaşçıların cenazeleri yazılmıştır. Bizler sadece onların değil, cenazesi sınırda günlerce bekletilen Aziz Güler ve Eylem Ataş'ın, Mahir Arpaçay'ın, Bedrettin Akdeniz'in ve ismini saymadığımız nicesinin de cenazelerinde büyük bir gururla yer aldık.

7 Haziran seçimlerinin ardından iktidar koltuğunu kaybeden AKP ve Saray, kanlı bir savaş ile yeniden iktidar koltuğuna gelmeyi hedeflemişlerdir. Suruç katliamı bu savaşın başladığı yer olmuştur. Suruç katliamından bugüne koyu bir faşizm bizleri ve halkları esir almaya çalışmaktadır. Katliamlar, tutuklamalar, operasyonlar, OHAL ve KHK'lar faşizmin çaresiz saldırganlığının biçimleridir.

Faşizmi sokakta yeneceğimizi çok iyi biliyoruz. Bu yüzden sözü fazla uzatmayacağız. Ancak savunmamızı bitirirken direnenlere bu mahkeme salonundan selam yollamak istiyoruz.

Tutuklanan HDP'li vekillerimiz, belediye eşbaşkanlarımız, sizler, bizim irademizsiniz. Faşizm elbette kaybedecek. Mutlaka Kazanacağız.

Tutuklu özgür basın emekçileri. Gerçekler karanlıkta kalmayacak diyerek çıktığımız bu yolda daima sizinleyiz. Merak etmeyin, mutlaka kazanacağız.

Tutuklanan aydınlar, yazarlar. Faşizmin zindanlarında tutsak olsa da kalemlerinizi, yarın mutlaka özgürlüğü birlikte yazacağız. Mutlaka kazanacağız.

Bugün cezaevini dolduran onlarca tutsak öğrenci, sıra arkadaşlarımız, dostlarımız, yoldaşlarımız. İçeride, dışarıda birlikte mücedele ederek, mutlaka kazanacağız.

Ağır Ve Sancılı Bir Kuruluş Süreci: HDK-Avrupa Geliyor

Deniz Reyhan

İçerisinde yer alan yapıların HDK'yi kendi varlıkları için küçük de olsa bir tehlike olarak görmeleri kadar saçma bir şey olamaz. Kuşkusuz yapılar, kadrolar, çalışmalara katılan bütün bireyler birbirlerinden etkileneceklerdir, kesinlikle etkileşime girmeli ve birbirlerinden öğrenmeli, etkilenmelidirler de. Bundan daha doğal ne olabilir ki! Bu etkileşimlerin, kadroların deneyim ve bilgilerini birleştirmesine ve sentezlemesine, "hepsini aşan görüş açılarının" oluşumuna katkı sağlayacağını, kadroların ufkunu, iddia ve özgüvenini büyüteceğini Türkiye'deki HDK deneyiminden iyi biliyoruz.

Kısa Tarihçe

HDK-Avrupa'nın kuruluşuna götürecek siyasetin inşası ve örgütlenmesi çalışmaları ancak 2016 yılının girişinde belirginleşebildi. Oysa bilindiği gibi, HDK Türkiye'de 2011 Ekim'inde kuruldu. Orası Türkiye ve Kuzey Kürdistan, burası Avrupa denebilir tabii! Öyle ya, somut koşulların somut tahlili diyen bir marksist siyaset diyalektiği de var zaten! Ama Avrupa'daki yapıların ve etkinliklerinin yelkenlerini Türkiye ve Kürdistan'dan esen rüzgarların şişirdiği gerçekliğini bilenler için tuhaf bir seyircilik durumudur bu. Kurucu örgütsel öznelerinin Avrupa'daki izdüşümleri bağlamında HDK'nin doğal olarak yankısını bulması bekle-nirdi. Neden öyle olmadığı üzerinde ayrıca durulmalıdır.

Kürt ulusal özgürlük hareketi ile devrimci sosyalistlerin ikili ilişkilerinde, HDK'nin Avrupa'da kuruluş ihtiyacı ve sorunu birçok kez tartışma, görüş alışverişi ve eleştiri konusu olur. Fakat ulusal özgürlük hareketinin ilgisiz tutumunda kayda değer bir değişim sağlanamaz. HDK ve HDP'ye karşı Avrupa sahasında 2015'e kadar süren ve vurdumduymazlığa varan ilgisizlik, 2014 cumhurbaşkanlığı seçim sonuçlarında açığa çıkan fiyaskoda kendini oldukça olumsuz biçimde gösterir. Bu seçim mücadelesinde dikkate değer bir örgütlenme ve siyasal etkinlik ortaya konulamaz.

Avrupa'da 2015 Haziran seçimlerine öngelen 3-4 aylık döneme yayılan seçim mücadelesi temelinde oluşan birleşik örgütlenme ve birlik-

te çalışma biçimleri büyük bir coşku ve enerji açığa çıkartır. Emekçi sol hareketin saflarında yer alan “örgütsüz kadrolar” seçim inisiyatiflerine, komisyonlarına yaygın ve etkin bir şekilde katılırlar. Seçim mücadelesine güç ve enerji kattıkları kadar kendileri de güç ve enerji alırlar. İçerisinde yer alan ya da dokunan herkesi etkileyen, özlemi duyulan coşkulu bir siyasi mücadele ve orada mayalanıp uç veren, siyaset ve ilişki tarzında değişim ve yenilenme eğilimidir. Kent kent, ülke ülke örgütlenen seçim komisyonları veya seçim

HDK-Avrupa kendini siyasi eylem ve etkinlikleriyle var edecektir. HDK girişimleri ve meclislerinin siyaset üretimleri ve siyasal inisiyatif üstlenmeleri kuruluş çalışmasının temel bir yönüdür.

mücadelesi inisiyatifleri, bileşimleri ve çalışma tarzları itibarıyla, HDK örgütlenmesinin benzeridirler. Buradan bakıldığında, Avrupa’da HDK kuruluş çalışmalarının 2015 Haziran seçim mücadelesinde başladığını kaydetmek yanlış olmaz.

Devrimci sosyalistler, seçim mücadelesinde oluşan örgütlenmelerin HDK kuruluş girişimlerine dönüştürülmesini ve HDK kuruluş çalışmasının dayanakları haline getirilmesini önermişlerse de, bu kabul görmemiş, ne yazık ki kendileri de önerileri yönünde zorlayıcı ve sü-

rükleyici bir pratik, irade ve inisiyatif geliştirememişlerdir.

Seçim mücadelesi döneminin yarattığı “yeni tip” örgütlenmeler, yön-süzlük ve belirsizlik içerisinde çözümlenip sönümlenirler. Yalnızca Berlin ve Paris seçim mücadelesi örgütlenmeleri HDK girişimlerine dönüşerek varlıklarını sürdürür, alanlarında HDK kent meclislerini kurarlar.

2015 Haziran seçim mücadelesinin yarattığı ilgi, etki ve enerji, ortaya çıkardığı sonuçlar, ulusal özgürlük hareketini HDK’nin Avrupa’da bir ihtiyaç olduğuna ve kurulması gerektiğine ikna eder, bu yönde bir siyasi irade oluşturmasını getirir.

NAV-DEM’in, AvEG-Kon ve SYKP’nin Avrupa’da HDK’nin kuruluşuna dair düşünce ve planlarını yayınlamalarıyla, kuruluş çalışmaları böylece “resmen” ancak 2016 Ocak’ında başlar. Esasen HDK-Avrupa’nın kuruluşuna yönelik en ciddi adım, krizli biçimde 2016 Mart’ında atılır. Almanya’da seçim mücadelesinin sonuçlarını değerlendirme temelinde bir HDK girişim toplantısı gerçekleştirilir ve bir yürütme kurulu seçilir. Taraflar düşünce ve irade birliğine ulaşamamışlardır. NAV-DEM dayatmacı duruşuyla, oluşturulmuş Yürütme Kurulu’nun işletilmesini önler.

HDK eşsözcülerinin de katıldıkları 8 Mayıs Brüksel toplantısı, HDK-Avrupa’nın örgütlenmesi bakımından ciddi bir ilerlemeyi ifade eder. 8 Mayıs toplantısı, Almanya toplantısından sonra geçen 2 aylık sürecin özeleştirisini yapar. Özetle, ülkeler ve olabilecek kentlerde HDK kuruluş çalışmasını yürüte-

cek, öncü inisiyatif üstlenecek ülke ve kent girişimleri yürütmeleri ağı yaratılamamıştır. Ulusal özgürlük hareketinin taşıdığı sorumluluk eleştirilir. HDK-Avrupa'nın kuruluş çalışmasını yürütecek olan, oluşturulamayan bu "birleşik öncü örgüt" ağıdır. HDK-Avrupa girişiminin koordinasyon ve yürütmesi yeniden yapılandırılır. Daha sonraki aylarda HDK-Avrupa'yı kurma girişimleri ülkelerde ve kentlerde örgütlenir. Kent meclisleri kurulmakta ve ülke meclislerinin kuruluşu için hazırlık çalışmaları yürütülmektedir.

Ülkeler ve kentlerde HDK'nin örgütlenmesi çalışmaları eşitsiz bir şekilde sürer. Yaygın biçimde sahiplenme ve seferber olma sorunları yaşanır, taahhütlerin yerine getirilmesinde, kararların uygulanmasında ciddi sorunlarla karşılaşılır. Program ve tüzük taslaklarının hazırlık süreci bunun çarpıcı örneğidir. NAV-DEM, kararlaştırılan süreçlerde görüş, öneri ve eleştirilerini bildirmez, sonra da süreci başa döndüren kaba ve dayatmacı tarzda bir tutum takınır.

22 Ekim Brüksel toplantısı sürecin eleştirel bir analizini yapar, sorunların çözümüne dair özeleştirel yaklaşımlar temelinde dersler çıkarır. 4-5 Şubat 2017'de Avrupa Kongresi'nin toplanmasında anlaşılır ve kuruluş sürecinin görevleri ana çizgileriyle belirlenir. OHAL'e karşı önümüzdeki aylara yayılacak siyasal bir kampanyanın yürütülmesi karar altına alınır.

Tabloyu tamamlamak için, 8 Mayıs toplantısında, HDK girişimlerinin kuruldukları andan itibaren alanlarında siyasal inisiyatif ve sorumluluk

üstlenmelerinin, siyasal rollerini oynamaya yönelmelerinin karar altına alındığını da kaydedelim. Kuşkusuz HDK-Avrupa kendini siyasal eylem ve etkinlikleriyle var edecektir. HDK girişimleri ve meclislerinin siyaset üretimleri ve siyasal inisiyatif üstlenmeleri kuruluş çalışmasının temel bir yönüdür. Özellikle kurucu özne örgütlerin siyasal mücadeleyi HDK yapılanması üzerinden yürütmeye yönelmeleri, HDK yapılanması üzerinden siyasal gündemlerini birleştirmeleri hayati önemdedir. Siyasal mücadelenin HDK üzerinden yürütülmesi, özgüçlerine dayalı faaliyet yürütme imkanlarını ortadan kaldırmadığı gibi, bağımsız siyasal eylem gücü ve yeteneğinin kaybedilmesi anlamına gelmez, aksine, bu bağımsız çizgiyi daha büyük kuvvetlerle yürütme yeteneği ve imkanı kazanmayı sağlar. Bağımsız siyasal çizgi, özgüçleriyle hareket etme çerçevesine darlaştırıldığında, kendi başına amaçlaşarak anlam yitimine uğrar.

Birleşik Mücadele Bakımından HDK Öncesi Durum Ve Düzey

Ocak 2013'te "Almanya Demokratik Güçbirliği Platformu" kurulur, sonra da diğer ülkelerde izdüşümü platformlar oluşur. 2013 Eylül'ünde de "Avrupa Barış ve Demokrasi Meclisi" (ABDEM) kurulur. Bu iki örgütlenme, yapıları ve işleyişleri farklı olmasına karşın, Avrupa sahasında Türkiyeli ve Kuzey Kürdistanlı değişik örgütlenmeler arasındaki "güçbirliği", "eylem birliği" ilişkilerinde varılan düzeyi yansıtır. "Platform" ve "Meclis" yapılanmaları, birleşenleri bakımından oldukça benzer

oluşumlardır. İşleyişleri de esasen benzerdir, çünkü ABDEM, platform tarzı işleyişi çok da aşamaz.

Ulaşılan düzeyi yansıtan bu iki yapılanma, gerçekleştirdikleri eylem birliklerinin yanı sıra, özellikle ulusal demokratik hareketin, demokratik Alevi hareketinin ve emekçi sol hareketin kitle tabanlarını bir araya getirebildikleri, bu üç eğilimin kitleleri arasındaki mesafeyi daraltabildikleri, temas ve etkileşime sokabildikleri ölçüde değerli ve anlamlı bir rol oynamışlardır.

Ulusal özgürlük hareketinin dönemselsel bir yapılanma olarak ele aldığı ABDEM'in birleşik mücadelesinin gelişimi bakımından özel itici bir güç olmaya yönelmesi beklenemezdi. "Meclis", esasen konferans birleşenlerinin çoğunluğunun, örneğin "güçbirliğine" göre daha geniş katılımlı bir platformdur. Ülkeler ve kentler bazında yapılanma yönelimine sahip değildir. Ülkeler ve kentlerde kitle katılımı zemininde bir cepheleşme yaratma iddia ve yönelimi yoktur. Zaten böyle olması gerektiği de söylenemez. Dönemselsel özgün bir birleşik mücadele örgütlenmesi olarak ABDEM bugün sönümlenmiş bulunuyor. Herhalde ilgili tarafların bu gerçekliği resmileştirmeleri de gerekir.

Avrupa sahasında bir gelenektir: Ciddi bir eylem ve güçbirliği, birleşik mücadele örgütlenmesi karar ve iradesi oluşturulduğu hemen her zaman, onun ilk eylemi, "tanıtılması ve kavratılması" için seminer, panel vb. etkinliklerin düzenlenmesi olur. Bunun olumlanması ya da olumsuzlanmasıyla ilgili değiliz. Fakat bu

önemli bir göstergedir. Güç ve eylem birlikleri, bırakınız örgütlerin kitle tabanını, kadro ve bağlı örgütlerinin de dışında oluşturulduğu içindir ki, öncelikli görev tanıtım olmaktadır! Platform tarzı yapılanma ve işleyiş, kadro ve örgütleri, kitleyi özneleştirmeyen bu siyaset, ilişkilendirme ve örgütlenme tarzı, cepheleşme/cepheleştirme ufuk ve yöneliminden yoksundur.

Eylem ve etkinliklerle ilgili kararlar, güç ve eylem birliğine katılan yapıların temsilcilerinin oluşturduğu güçbirliği platformunda sunulan önerilerin belli biçimlerde birleştirilmesi ve ortaklaştırılmasıyla alınır. Kitlelere, tarafların kadro ve örgütlerine çağrı yapılır. Platformun işleyişi, yer alan yapıların güç ve etkinlikleriyle de bağlı önemli keyfilikler, dayatmalar, oldu bittiler içerir. Anım, günün kurtarılması esastır. Güç ve eylem birliğinin başladığı yerden itibaren şu yönde ve şu tarzda ilerleme gibi bir yönelim, perspektif, iddia ve ufku yoktur. Bir nevi, gelişen durumlar, olaylar, sorunlar somutunda kendini tekrar eden bir ilişki biçimi ve siyaset tarzıdır bu.

2015'e damgasını vuran iki seçim mücadelesi sürecinde taban inisiyatif niteliği de gösteren seçim mücadelesi örgütlenmeleri nedeniyle, değişik vesilelerle bu çalışmalarda ismi telaffuz edilse de, Demokratik Güçbirliği büyük ölçüde işlevsizleşmiş, tavsamış ve halihazırda önemli ölçüde işlemez hale gelmiştir.

Bugün Avrupa sahasında birleşik mücadele yönelimleri bakımından mevcut duruma HDK-Avrupa'nın kuruluş çalışmaları ve HBDH eklen-

miş, daha karmaşık bir durum oluşmuş bulunuyor.

Avrupa'da HDK İhtiyacı

Demokratik Güçbirliği ve ABDEM varken bu HDK da nereden çıktı, HDK'ye da ne gerek var!

Avrupa'da HDK'ye ihtiyaç var mı? Evet bu gerçekten önemli bir soru.

Demokratik Güçbirliği, ABDEM gibi yapılanmalardan ve eylem birliği, güçbirliği vb. ilişki biçimlerinden farklı olarak, HDK cepheleşme eğilimini, daha yüksek bir ilişkileniş ve birleşik mücadele düzlemini ifade ediyor. Program ve tüzüğünün, bir örgütlenme modeli ve işleyiş tarzının olması da bunu yansıtıyor. Daha tam ifade etmek gerekirse, Türkiyeli ve Kürdistanlı göçmenlerle bağları olan, Türkiye ya da Kuzey Kürdistan'da mücadele eden yapıların Avrupa'daki izdüşümleri bakımından cepheleşme, günümüzde siyasal mücadelenin yakıcı bir ihtiyacı mı, değil mi?

Eğer Türkiye-Kürdistan ayrısı, Avrupa ayrısı denilmeyecekse tabii, öncelikle Türkiye ve Kürdistan için antifaşist güçlerin cepheleşmesi günün en acil ve en yakıcı ihtiyacı değil mi? Öyle ise bunun Avrupa sahasına izdüşümünün olması gerekmez mi? Hatta lokal olarak ele alındığında, Türkiyeli ve Kuzey Kürdistanlı göçmen emekçilerin devrimci, sosyalist, demokrat, yurtsever kesimleri için cepheleşme günün yakıcı bir ihtiyacı değil mi? Aynı sorun başka şekilde de formüle edilebilir: faşist diktatörlükle mücadele eden Türkiyeli ve Kuzey Kürdistanlı yapıların Avrupa'daki izdüşümleri, Avrupa'da hem

ayrı ayrı kendi ideolojik, örgütsel ve politik düzeylerinin ve hem de birleşik mücadelenin geliştirilmesi bakımından, hakeza geniş göçmen kitleslerine gitmek, onlarla ilişkilenmek bağlamında kendi verili durumlarından memnunlar mı? Yerli işçi sınıfları ve mücadelecilerle ilişkiler, Avrupa işçi ve emekçilerinin, enternasyonalistlerin desteğini almak bakımından durumun memnuniyet verici olup olmadığını da sormalıyız.

Dönemsel özgün bir birleşik mücadele örgütlenmesi olarak ABDEM bugün sönmüş bulunuyor. Herhalde ilgili tarafların bu gerçekliği resmileştirmeleri de gerekir.

Öyle ya, Demokratik Güçbirliği vardı, hiç yoktan iyidir, durumu idare edip gidiyorduk, çok değerli bazı katkılarının olduğunu, bazı önemli mücadeleleri örgütlediğini siz de söylüyorsunuz, o zaman şimdi bu HDK'yi örgütlenme ısrarı oyun bozanlık olmuyor mu? Mantık yürütmüyoruz; gerçekten de HDK-Avrupa'nın kuruluş çalışması, bazı yapılara ve kadrolara oyun bozanlık gibi görünüyor.

Cepheleşme ihtiyacı kuşkusuz yeni gündeme gelmiş değil. Cepheleşme sorunu uzun süredir Türkiye'de emekçi sol hareketin, ulusal demokratik hareketin, sendikal hareketin, demokratik Alevi hareketinin, de-

mokratik kadın hareketinin, gençlik ve çevre hareketlerinin gündeminde bulunuyor. HDK bu ihtiyacın bilincini, yanıtlanması yönelim ve çabasını, plan ve perspektifini yansıtır. Ama bugün politik islamcı, inkarcı, faşist saray diktatörlüğüne karşı cepheleşmeyi dert edinmeyenlerin, bakış açısının tam merkezine cepheleşme sorununu çözmeyi koymayı başaramayanların, yani diktatörlüğü yenilgiye uğratmak gibi stratejik bakış ve yönelimi olmayanların siyasal faaliyetleri de, varlıkları da devrimci

Güçbirliği platformu, egemen siyaset ve ilişki tarzını, örgütlenme ve çalışma tarzını dönüştürücü, devrimcileştirici etkide bulunmadığı gibi, bilakis zaten oluşturucu yapıların statükolarının dokunulmazlığına dayanmaktadır.

bakımdan nasıl anlamlı olabilir ki? Tabii ki, statükolarına tapınabilirler, kendilerini istedikleri kadar idealize edebilirler, kendilerini amaçlaştırarak olabildiği kadar varlıklarını sürdürmeye kilitlenebilirler. Bu yoldan ne kadar yaşarlar, varlıklarını sürdürmeleri, sürüne sürene, şairin dediği gibi bir çeşit “ağır ölüm” mü olur, bilinmez. Mümkün olmasına mümkündür, ama bundan devrimci olan herhangi bir şey çıkar mı, o da ayrı!

Kuşkusuz Türkiye ve Kuzey Kürdistanlı göçmen emekçilerin siyasal bakımdan ileri bölükleri için cepheleşmek çok acil bir ihtiyaç. Yani her şeyden önce kendileri için bir ihtiyaç. Mevcut durumda göçmenlikten kaynaklanan talepler ve sorunlarını güçlü bir tarzda dile getiremiyor, göçmen hakları ve sorunları bağlamında eşit haklar mücadelesini güçlü tarzda yürütemiyorlar. Göçmen emekçilerin ileri bölüklerinin ayrı ayrı örgütlenmeleri, milyonlarla sayılan Türkiye ve Kürdistanlı göçmen emekçiler arasında etkili olamıyorlar. Keza yerli sınıf örgütleri, hak örgütleri ve temsili kurumlar nezdinde etkili olamadıkları da açık bir gerçektir. Mevcut yapılanış ve ilişkileniş tarzı, yerli işçi ve emekçilerin, enternasyonalistlerin dayanışmasını örgütlemek ve desteğini almak bakımından vasatın bile altında değil mi?

Bugünkü durumda, Türkiye’deki ırkçı ve inkarcı, sömürgeci-faşist politik islamcı saray diktatörlüğüne destek veren hükümetler ve uluslararası kurumlar üzerinde ne kadar etkili olabiliyor, desteklemekten caydırarak tarzda ne kadar politik baskı yapabiliyoruz? Cepheleşme ihtiyacını gösteren, bize Avrupa’da HDK’nin gerekliliğini anlatan başka bir temel gerçekliktir bu.

Verili duruma biraz daha yakından ama soyutlayarak bakmakta yarar var. Verili durum dediğimiz mevcut durum nasıl oluşmuştur? Hiç değilse herkesin üzerinde birleşebileceği genel bir tanı koyalım: mevcut durum ve düzey siyasal yapıların, mücadelelerini ve örgütlenmelerini geliştirerek, yayararak, büyüterek, ilerleterek

ulaştıkları, elde ettikleri, tırmandıkları bir yükseklik değildir! Bilakis daralarak, küçülerek, sınırlanarak ve maalesef geriye düşerek oluşan, bu zemin gerçekliğinde gelişme ve büyüme iddia ve perspektifinin silikleşip kaybedildiği, var olanı koruma ve sürdürmenin temel amaç haline geldiği bir düşünüş tarzı ve pratiğin eseridir mevcut durum. Bürokratism ve statükoculuk mevcut duruma damgasını vurmaktadır, ama bizzat onu üreten de bu zemindir. Daha kötüsü, bu durumun kabullenilmiş, kanıksanmış ve kireçlenmiş olmasının yarattığı derin konformizmdir.

Her bir örgüt bazında sağlaması yapılabilecek bu analiz, özsel bakımdan güç ve eylem birliği ilişkileri için de geçerlidir. Avrupa sahasında birleşik mücadele yönelimi yukarıdaki siyasi ve örgütsel gerçekliğe dayanmakta ve onun tarafından koşullandırılıp sınırlandırılmaktadır. Avrupa sahasında güç ve eylem birliklerinin ötesini göremeyen, arayamayan konformist ve statükocu yaklaşımlar böylece anlaşılır olmaktadır. Fakat bunun yalnızca Avrupa sahasındaki yapıların kendilerinden kay-

naklandığı da iddia edilemez. Onların her birinin, bir bütünün “parçaları”, daha doğrusu izdüşümleri olduğunu da gözden kaçırmayalım.

Özetle, güçbirliği platformu, egemen siyaset ve ilişki tarzını, örgütlenme ve çalışma tarzını dönüştürücü, devrimcileştirici etkide bulunamadığı gibi, bilakis zaten oluşturucu yapıların statükolarının dokunulmazlığına dayanmaktadır.

Ağır İlerleyen Sancılı Bir Süreç

Yukarıdaki özetten de görülebileceği gibi, Avrupa’da HDK’nin kuruluş çalışmaları ağır ve sancılı biçimde ilerledi. Sorumluluğu AvEG-Kon’a, NAV-DEM’e ya da SYKP’ye yüklemenin veya her birine eşit taksim etmenin bir yararı yok. Sürecin ağır ve sancılı ilerlemesi, HDK-Avrupa’yı kurma çalışmasında yer alan yapıların, çalışmaya katılan örgütlü-örgütsüz tek tek bireylerin, kadroların eksiklik ve hatalarının ötesinde bir gerçeklik. Bu gerçeklik kavranırsa, çıkabilecek zorlukları ve sorunları öngörebilmek, daha dirayetli, sabırlı ve iradi tarzda yürümek mümkün olur.

Öylesine güçlü bir statükoculuk ve konformizm var ki, insan kendini HDK çalışmalarına katılan kimi kadrolar ve yapılar bir fırsatını bulsalar HDK'yi de Demokratik Güçbirliği'ne kurdurabilirler demekten alamıyor! HDK Türkiye'de 2011'de kuruldu, 2012'de kongre ikinci kez toplandı. Ve HDK 2013 Eylül'ünde de HDP'yi kurdu. HDK-Avrupa'nın kuruluşu ise ancak 2015 yılının girişinde bir sorun haline gelebildi.

Bu uzun süreli seyredicilik, adeta, HDK gerçekliğine karşı uzun süreli bir pasif direniş halidir. HDK içerisinde yer alan yapıların kadro ve örgütlerini, kitle tabanlarını bilgilendirme, bilinçlendirme, HDK gerçekliğini kavratma görevlerinin ihmali de beraberinde getirmiştir. Bu nedenledir ki, örgütlenmiş bir kendiliğindencilikten, örgütlenmiş bilinçli veya yarı-bilinçli pasif bir direnişten söz etmek de yanlış olmaz. Ağır ve sancılı ilerleyiş, her şeyden önce, "bir önceki sürecin" tortusudur, sürecin temel bir yüzüdür. HDK çalışmalarına içtenlikle katılanlar, HDK'nin ne olduğunu, HDP'yi neden kurduğunu, HDK'nin HDP'den farkının ne olduğunu, komisyonlar, meclisler, kongre tarzı "halk inisiyatifi" biçiminde örgütlenmenin ve keza karar verme-uygulama süreçlerinin demokratik işleyiş tarzını bilmiyorlar. Bilgi ve kavrayış yetersizliği eski düşünüş tarzıyla da birleşiyor.

Güçbirliği platformları yetkili örgütlerin ve alan için görevlendirilmiş kadroların inisiyatifi gerektiriyor. Genel olarak, güçbirliğinin çağırılmasına ne kadar uyarsa, örgüt ve kadrolar da o kadar uyarlar ve güçbirliği

eylem sahasında gerçekleşmiş olur. Yani güçbirliği eylemden eylemdir!

Güçbirliğini oluşturan yapıların kadro ve aktivistlerini, kitlelerini her alanda biraraya getiren ve bunların her somut durumda kendi inisiyatifleriyle kararlar verip uygulayabildikleri, bileşenlerden birinin ya da birkaçının bulunduğu bütün alanlara yayılan ortak örgütlenme biçimleri söz konusu değildir. Platformla, onun bileşenlerinden daha yüksek birleşik siyasi bir otorite inşa edilmiş olmaz. Cephe ve cepheleşme yönelimli yapılanmalar, bileşenlerinden daha yüksek bir siyasi otoritenin inşa edilmesi demektir.

Karar alma biçimleri, esasen, bileşenlerin önerilerini birleştirmek, ortaklaştırmak, uyumlulaştırmak biçimindedir. Oysa HDK'vari cephesel yapılar, içerisinde yer alanlar için birleşik organik yapılardır ve bileşenleri bir kez kuruluşuna karar verip de inşasına başladıkları andan itibaren, bireyler dahil bütün katılımcılarının inisiyatif ve katkılarına dayalı olarak, cephesel birleşik örgütlenmenin bütün düzeyleri siyasal inisiyatif sahibidir.

Cephesel yapılanmalarda taraflar yalnızca tercihen bir araya gelmiş değillerdir, siyasal süreçler onları birlikte yürümeye itmekte ve hatta zorunlu kılmaktadır. Sorunun çözümü gündeme girdiğinde, bütün diğer durumlarda olduğu gibi, tarihin hükmünü icra eden tekil özneler ortaya çıkarlar, birleşik öznenin kazanılması yönünde hamleler yaparlar. Cephe sorunu esasen, sorunun bütün muhataplarının durum ve düşünüşünde, hareket tarzında değişim ve

dönüşümü gündeme getirir. Cepheleşme çaba ve yönelimi değişme ve değiştirme pratiğidir.

HDK, denebilir ki, ‘70’lerden günümüze, yani aşağı yukarı yarım yüzyıllık tarihimizde, emekçi sol hareketin en ciddi cepheleşme yönelim ve pratiğidir. Türkiye ve Kuzey Kürdistan’da devrimci gelişmenin özgün gelişim çizgisiyle temas etmiş, HDP gibi bir kazanımın itici gücü de olabilmıştır.

HDK-Avrupa’nın kuruluşu, en başta kuruluş çalışmasının özne örgütleri, kadro ve katılımcı tek tek bireyleri için, politika ve ilişki tarzında, keza örgütlenme ve çalışma tarzında radikal bir değişimi gerektiriyor. HDK-Avrupa’nın kurulmasının gerekli olduğunu düşünen ve kuruluş çalışmasının öznesi olan yapılar, kadro ve örgütler değişim ihtiyacı ve gerekliliğinin farkındalar mı? Değişime hazırlar mı? Ondan da önce, değişimi istiyorlar mı?

HDK iradesi olan yapılar ve HDK kuruluş çalışmasına katılan bireyler, bu karar ve eylemleriyle kesinkes değişmek istediklerini, durumlarını değiştirmek istediklerini ortaya koyuyorlar. Niyet beyanının ötesinde, eylemden okuduğumuz gerçekliktir değişim isteği. O halde **başlangıç halinde** “değişime hazır” olduklarını da söyleyebiliriz. HDK-Avrupa’nın kuruluş çalışmalarıyla birlikte, bir nesnellik olarak, çalışmaya katılan yapılar ve bireyler “değişime başlamış” bulunuyorlar.

Diğer yandan, HDK-Avrupa’nın kuruluş sürecinin “ağır ve sancılı” yürümekte oluşu gerçekliği de, bize, değişim hızının düşüklüğünü, taraf-

ların değişmekte zorlandıklarını, var olan durumu ve statükoyu savunmak anlamına gelen büyük bir direncin bulunduğunu gösteriyor. Burada soyut olarak değişim hızının düşüklüğünün altını çiziyoruz; öte taraftan, somut olarak da, kuruluş çalışmalarını içerisinde eski yaklaşım ve ilişki biçimlerinin, politika ve örgütlenme tarzının her yerde kendini dayatan yansımalarının yarattığı sorunlarla zaten pratik olarak yüzleşiliyor.

HDK’vari cephesel yapılar, içerisinde yer alanlar için birleşik organik yapılardır ve bileşenleri bir kez kuruluşuna karar verip de inşasına başladıkları andan itibaren, bireyler dahil bütün katılımcılarının inisiyatif ve katkılarına dayalı olarak, cephesel birleşik örgütlenmenin bütün düzeyleri siyasal inisiyatif sahibidir.

HDK kuruluş çalışmaları dolayısıyla ve çok genel hatlarıyla çözümlendiğimiz Avrupa sahasında, “bizim mahalle”nin gerçekliğinin kavranmasından uzak ve statükocu yaklaşımlar, kendisini çarpıcı yüzey-sellikler biçiminde gösteriyor. Örneğin, 2014 Aralık’ının son günlerinden geleceğe bakıp 2015 Mayıs’ına kadar HDK-Avrupa’nın kuruluşunu tamamlamayı öngören bakış açısı ve planlama önerisinin oldukça yüzey-sel ve subjektif olduğu her yönüyle

açığa çıktı. Ne yazık ki, şimdi yaklaşım tersine dönmüş görünüyor. HDK-Avrupa'nın kuruluş çalışmalarının yeterince geniş aydın çevrelere ulaştırılmadığından vb. hareketle, daha geniş katılım için süreci uzatma görüşü dillendiriliyor. Fakat daha geniş çevrelere ulaşmak için, bizzat öneri sahipleri başta gelmek üzere, çok çaba harcanmadığı da bir gerçek. Hatta ondan da önce, bizzat yakın çevrelerin neden seferber edilmediği sorunu var.

HDK politik mücadele anlayış ve tarzında değişim demektir. HDK, en başta zihniyet değişimi, politik mücadelede birleşik çalışma tarzının değişimi demektir. Tepeden inmecilikle, oldu bitticilikle HDK kuramazsınız.

Geride kalan 8-10 aylık kurucu süreç, tarafların güçlerini seferber etmede oldukça tutuk, ketum ve cimri davrandıklarını açığa çıkartmıştır. Bunun çok önemli bir sorun olduğu vurgulanmalıdır. Kadrolarınızı, aktivistlerinizi ve kitlelerinizi cephesel HDK yapıları içerisinde bir araya getirmeyecekseniz, HDK'yi "daha geniş bir kitleye" kim götürecektir! Eğer güçlerinizi bu yolda seferber etmezseniz, daha geniş kitlelere gitmeye dair açıklamalarınızın inandırıcılığı olmaz. Güçlerin seferber edilmemesi, HDK-Avrupa kuruluş

çalışmasının belirleyici bir sorunudur. HDK'nin kuruluşu için harcanan bunca emek ve çabayı boşa düşürmekte, canla başla HDK'nin kuruluş çalışmalarını yürüten insanlarımızda güven yitimine ve karamsarlığa yol açmakta, yer yer niyet sorgulamalarını getirmektedir.

İçerisinde yer alan yapıların HDK'yi kendi varlıkları için küçük de olsa bir tehlike olarak görmeleri kadar saçma bir şey olamaz. Kuşkusuz yapılar, kadrolar, çalışmalara katılan bütün bireyler birbirlerinden etkileneceklerdir, kesinlikle etkileşime girmeli ve birbirlerinden öğrenmeli, etkilenmelidirler de. Bundan daha doğal ne olabilir ki! Bu etkileşimlerin, kadroların deneyim ve bilgilerini birleştirmesine ve sentezlemesine, "hepsini aşan görüş açılarının" oluşumuna katkı sağlayacağını, kadroların ufkunu, iddia ve özgüvenini büyüteceğini Türkiye'deki HDK deneyiminden iyi biliyoruz. Belki de, burada bir kez daha, HDK'nin kendisini oluşturuca "bileşenlerini" dağıtmak, çözmek, kendini onların yerine ikame etmek gibi bir amacının, iddia ve yöneliminin olmadığına altını kalınca çizmek gerekiyor. Ayrıca "birleşik özne", "birleşik önderlik" örgütlenmeleri olarak cephesel yapılanmalar, mücadeleyi yeni düzeylere taşımaya, sıçratmaya, uygun bir deyimle yangını büyütmeyle kilitlenmiş "birleşme ve mücadele araçları" oldukları içindir ki, büyüyen yangın kuşkusuz birleşik öznenin bütün oluşturuca yapılarını besleyecektir, oluşturuca yapılarını daha geniş kitlelere götürecektir, ilişkilendirecek ve büyütecektir.

Siyasi mücadele tarihinde kendisini gösterdiği her durumda, cepheleşme yönelimi, çarpışan sınıf güçleri arasındaki temel kuvvet ilişkilerini değiştirme ihtiyaç ve zorunluluğuyla birlikte gelir. Zaten başarılı olması da, “başarılı olabilmesi için gerekli değişimin” bütün muhataplarında gerçekleşmesi sürecinin belirginleşmesiyle mümkün olur. Avrupa sahasında HDK’ye karşı uzun süreli seyircilik ve yarı-bilinçli pasif direniş hali, statükocu ve bürokratik merkezîyetçi yapı ve tarzın HDK’yi kendi varlığı için tehdit sayan güçlü sezgisinden kaynaklanır. Tabii aynı zamanda, durumun bir direnci, kendi varlığını savunmasıdır, “değişme isteksizliği”dir.

HDK politik mücadele anlayış ve tarzında değişim demektir. En özet ifadeyle, emekçi sol hareketimizde cepheleşme yeteneksizliğinden cepheleşme yeteneği kazanmaya geçişin halidir. Demek ki HDK, en başta zihniyet değişimi, politik mücadelede birleşik çalışma tarzının değişimi demektir. Tepeden inmecilikle, oldu bitticilikle HDK kuramazsınız. Bireysel ya da kolektif bütün öznelerin, birbirinin varlığını ve haklarını, hukukunu kabul etmeleri, gözetmeleri gerekir. Özne yapılar arası karşılıklı ilişkilerde, özne yapıların yaygın kadro, aktivist ve kitle ilişkilerinde demokratlaşma demektir. Dilinizin de, zihniyetinizin de değişmesi gerekir.

**İnisiyatif Alma, Karar Verme,
Sorumluluk Üstlenme, Uygulama
Güç Ve Yeteneği**

HDK tarzı bir cepheleşme inşası, her düzeyin politik inisiyatif sahi-

bi olmasını gerektiriyor. HDK’yi inşa ederken ülke ve kent girişim komisyonları kuruluyor ve bunların inisiyatif alması gerekiyor. Kent meclisleri ve yürütmelerinin kuruluşuyla siyasi inisiyatif onlara geçiyor. HDK-Avrupa’nın stratejik ve programatik yönelimini şu dört başlık altında özetleyebiliriz:

1) Göçmen emekçilerin eşit haklar mücadelesinin genel veya ülke ve alanlara özgü sorun ve talepleri,

2) Yerli işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesine katılım,

3) Türkiye ve Kuzey Kürdistan’daki mücadelenin etkin tarzda desteklenmesi, yerli işçi sınıfı ve emekçilerin, enternasyonalist güçlerin ve halkların enternasyonal desteğinin örgütlenmesi, politik islamcı faşist saray diktatörlüğüyle işbirliği yapan, onu destekleyen emperyalist burjuva hükümetlere politik baskı yapılması,

4) Nerede patlak verirse versin, dünyanın egemenleriyle mücadele, dünyanın ezilenleriyle, baskı ve zulme karşı direnenleriyle birlik ve dayanışma içerisinde olmak.

Bu alanların hepsinde anın önceliklerinin gereklerine uygun tarzda HDK yapılarının güncel-pratik tutumlar alması, politikalar geliştirmesi, siyasi bir güç olarak kendini eylemleriyle ortaya koyması gerekiyor. Tek tek ülkelerde ve hatta kentlerde Türkiyeli ve Kürdistanlı göçmen emekçilerin koşulları farklılıklar gösteriyor, öncelikler değişebiliyor. Dolayısıyla, HDK meclisleri ve komisyonları ancak ve ancak inisiyatif sahibi olurlarsa işlevli olabilirler.

Burada da gerçek bir sorunumuz var. Sahada bütün yapılanmalara

egemen olan statükoculukla birleşmiş katı bürokratik merkezîyetçiliğin taban örgütlerinde ve kadrolarda yarattığı politikaya ilgisizlik, inisiyatif ve özgüven yoksunluğu, yukarıdan bekleme hali, HDK kuruluşunun ağır ve sancılı ilerlemesine yol açan temel sebepler arasında yer alan çok ciddi bir sorun. Emir ve talimatla yönetilmeye ve çalışmaya alışmış hazır kadro ve örgütler, inisiyatif almaları gereken yerde inisiyatif alamıyorlar. Yerel kadro ve örgütlerin inisiyatif üstlenmeye yöneltilmesi, alıştıkları tarzın dönüşümüyle, yenilenmeyle el ele gidecek bir değişimin örgütlenmesini gerektiriyor, hatta eğer gerçekten ilerlenecekse, dayatıyor. Gerilim ve sancı, HDK yöneliminin, çözümü gündemde bir sorun haline getirdiği politika ve çalışma tarzında acil dönüşüm ihtiyacı ile dönüşmekte zorlanma hali arasındaki çelişkinin keskinleşmesinden kaynaklanıyor.

Ne HDK ne de örgüt merkezlerinden talimat ve çağrı beklemeden, sorumluluğun yukarıya ait olmasının konforuna sığınmadan, “durumlarından görev çıkartarak kendi dinamizmiyle harekete geçen”, inisiyatif alan ve sorumluluk üstlenen yerel kadro ve örgüt gerçeğine ulaşmanın kolay olmayacağı ortadadır. Kuşkusuz bunun için mücadele etmeye değer. Zaten hareketin kendisini yenilenen ve gelişen bir rotada üretebilmesinin başka bir yolu da görünmüyor.

Birleşik İradeyi, Birleşik Sesi Netleştirme İhtiyacı

Demokratik Güçbirliği, ABDEM, HDK, HDP, Halkların Birleşik Devrim Hareketi... Emek ve Demokrasi

İçin Güçbirliği’ni Avrupa’ya taşıma çabalarını da ekleyelim bunlara. Türkiye, Kuzey Kürdistan ve bir bütün olarak Kürdistan ve Ortadoğu’daki siyasal koşulların şiddetli biçimde dayattığı, politik islamcı faşist saray diktatörlüğüne karşı “birleşik direniş önderliği”nin yaratılması ve halklarımızın, işçilerin ve ezilenlerin özgürlük, adalet ve halklara eşitlik isteyen cephesinin örgütlenmesinin başarılması gibi muazzam bir görevle karşı karşıyayız. Avrupa sahasından bakıldığında, deneyimlerin ve devrimci teorinin yol göstericiliğinde, gerek Avrupa’da gerekse Türkiye ve Kuzey Kürdistan’da birleşik cepheyi yaratacak hatta yoğunlaşmak gerekiyor. Birleşik direniş cephesinin bileşenleri olması gereken özneler arasında var olan ilişki biçimlerinin tablosu, bir dağınıklığı, bir savrukluğu ve yön sorununu yansıtan kuvvetli belirsizlikler taşıyor.

Birleşik iradeyi, birleşik sesi netleştirmek, belli bir hatta, araç ve yöntemlere yoğunlaşmak bir ihtiyaç. Ama özellikle belli yapıların yönelimlerini netleştirmeleri, kararsızlık, dağınıklık görüntüsüne son vermeleri kaçınılmaz. Hem Demokratik Güçbirliği’nde, hem ABDEM’de, hem HDK’de ve hem de HBDH’de yer alan güçler için, birleşik mücadelenin hangi araçla yürütüleceği konusunda belli tercihler yapmak, gerekli olmaktan da öte, kaçınılmaz. Evet, bu sürdürülemez bir durum.

Diğer yandan, Demokratik Güçbirliği, ABDEM ve HBDH’de yer alan, HDP’yle ittifak halinde olan, ama HDK’yi beğenmeyen ve ona tepeden bakan yapıların da bir kez daha dü-

şünmeleri ve zamanın ruhuna uygun devrimci bir duruşu geliştirebilmeleri gerekir. Seçimlere katılmaları, HDP'yle ittifak kurmaları, HDK'de gözlemci olmaları herhalde bu yapıları reformizme sürükledi. Bilakis kendilerinin gelişimine de, mücadelenin gelişimine de katkı sağladı. Devrimcilerin kendi pozisyonlarına saplanıp kalmasının, mücadeleyle, emek ve çabayla elde edilmiş kazanımları görmezden gelmesinin, inkar etmesinin meşruiyeti yoktur.

ATİK, ADHK gibi yapılanmalar HDK'nin dışında kalarak, yalnızca cepheleşme çalışmasının seyircisi konumuna düşüyorlar, yalnızca kendilerini böyle bir deneyimden yoksun bırakmıyorlar, aynı zamanda devrimci-demokratik bir gelişmenin itici gücü olmaktan imtina etmek gibi bir konuma da düşürüyorlar kendilerini. Bu, yalnızca cepheleşmenin gelişimini frenleyici olmuyor, siyasi inisiyatif üstlenmelerini, kitlelere yönelimlerini ve bir bütün olarak kendi gelişimlerini de olumsuz etkileyip köstekliyor. Biriktirdiği devrimci-demokratik, sosyalist potansiyeli, olanakları realize edemeyen bir yapı, kendi gelişimini ilerletemez, kendi gelişiminin itici güçlerini bağlar, boğar, çürütür! Kendi gelişimini devrimci gelişmenin ihtiyaçlarına bağlayamayan yapılar kendilerini amaçlaştırırlar. Kendini amaçlaştırmanın, apolitikliğin, gelişim imkanlarını kendi eliyle tahrip etmenin, politik iddiasızlığın, bürokratzmin, devrimcilik üretmeyen iç mücadelelerin toprağı olduğu ise sayısız deneyde verilidir.

HDK-Avrupa'nın Kuruluşu

Tüm yetersizliklere, ağır ve sancılı geliyor olmasına karşın, HDK'nin Avrupa'da kuruluş çalışmaları ilerledi, gelişip belli bir düzeye ulaştı. Eleştirilerin devrimci ve yerinde olabilmesi için kuruluş çalışmasını ilerletme, geliştirme bakış açısına sahip olması gerekir. İçeriğiyle olduğu kadar, dili ve tarzıyla da böyle olmalıdır.

Yalnızca bu alan için görevlendirilmiş yoldaşların değil, hemen tüm yoldaşların HDK çalışmalarıyla değişen biçim ve düzeylerde ilişkili olmasını, destek ve katkı vermesini sağlamalı, geniş çeperimizi her alanda HDK kurucu çalışmalarına seferber etmeli, komisyonlarda ve meclislerde öne çıkıp sorumluluk almalarını sağlamalıyız.

HDK-Avrupa'nın kuruluş çalışmasında geriye dönüşü güç bir noktaya gelindiği saptanabilir. Evet, geriye dönülmesi zor, ama yine de halen geriye düşme tehlikesi var. Eskiye egemen statükocu, katı bürokratik merkezîyetçi tarzın, tepeden inme politik mücadele ve önderlik anlayışının, örgütlenme, ilişki ve çalışma tarzınının HDK yapıları içerisinde kendini dayatarak tüm çaba ve ka-

zanımları boşa düşürmesi tehlikesini görmezden gelmek siyasi körlük olur. Bu tehlikenin bütün pratik yansıma biçimleriyle duraksamadan mücadele etmek, ihmal edilemez devrimci bir görevdir, HDK-Avrupa'nın gelişimini ve geleceğini de belirleyecektir.

HDK-Avrupa'nın gelişimi bakımından diğer bir yakın tehlike, öznelirinin birleşik iradeyi, birleşik sesi netleştirmek kararlılığı gösterememesinin, yani cepheleşme politikasında daha kesin ve net bir pozisyon alamamasının, var olan her şeyi idare etmeye çalışmanın HDK-Avrupa'yı biçimsel, işlevsiz bir hale getirerek yürütme tehlikesidir.

Devrimci sosyalistler kendilerini HDK kuruluş sürecinin en temel sorumlusu görüyorlar. Büyük bir dirayetle, kesin bir kararlılık ve devrimci iradeyle, HDK-Avrupa'nın yaşam bulması için çalışmalı, engelleri aşma öncü sorumluluğuyla hareket etmelidirler. Bu kendi yapılarımızı yenilemenin, kendi dar kabuğumuzdan çıkmanın, yüzümüzü daha güçlü tarzda dışa, büyük göçmen kitlelerine dönmenin, siyasal iddialarımızı büyütmenin yoludur.

Cepheleşme, devrimci stratejinin günümüzde en hayati ve öncelikli sorunudur. HDK-Avrupa'nın inşasına verilen emek ve zaman parti çalışmalarından kaybedilmiş, "dışa", "başkalarına" harcanmış "boşa giden emek" gibi algılanamaz. HDK çalışmalarını muhataplarımızın hatırı için

yürütmüyoruz, bağımsız parti çizgimizin gereklerini yerine getiriyoruz. Tabii ki, kendimizi kararlılıkla, "işin gerçek sahibi" olarak ortaya koyacağız. Kendimizi ortaya koyarken muhataplarımızın ne yaptığını, ne kadar yaptığını ölçü almayacağız. Parti stratejisi ve taktiğinin gereği neyse onu yapacağız. Muhataplarımız şu veya bu nedenle az yapar, şöyle yapar, böyle yapar. Sorumluluğu onlara aittir. Eleştirir, devrimci tarzda hesap sorarız. Ama o nedenle kendimizi sınırlandırmayız.

Dar görüşlülüğe gerek yok, küçük çıkar hesapları yapmak bizden uzak olsun. Yalnızca bu alan için görevlendirilmiş yoldaşların değil, hemen tüm yoldaşların HDK çalışmalarıyla *değişen biçim ve düzeylerde* ilişkili olmasını, destek ve katkısını sağlamalı, geniş çeperimizi her alanda HDK kurucu çalışmalarına seferber etmeli, komisyonlarda ve meclislerde öne çıkıp sorumluluk almalarını sağlamalıyız.

Kuruluş çalışmaları ilerlediği ölçüde, HDK'nin gerçek bir politik özne haline gelmesi sorunu ön plana çıkmaktadır, iradi biçimde çıkartılmalıdır da. Güncel politik mücadele görevlerini bütün çalışma alanlarımızda HDK örgütlenmeleri üzerinden yürütmeyi esas alan bir hareket tarzı geliştirilmelidir. Başkalarından beklemek, seyretmek, inisiyatif almamak yalnızca kendiliğindencilik olmaz, çizgi bağımsızlığının korunmaması olur.

Kolombiya'daki Barış Anlaşmasının İçeriği Ve Muhtemel Sonuçları

Ziya Ulusoy

Faşist yasak, baskı ve terörle kitle hareketinin büyümesi engellendiğinde, FARC-EP'in silahsızlanma evresini geride bıraktıktan sonra yeniden silahlı devrimci savaşıma sarılma koşulları çok zayıflayacaktır. Dolayısıyla bu barış politikasının, FARC-EP'in kitle temelini genişletmesine ve daha geri yığınların, savaşın nedeninin bizzat faşist-oligarşik diktatörlük olduğunu özdeneylemleriyle öğrenmelerine yardımcı olarak devrim amacına yürütmesine hizmet etmek gibi bir rol oynamaktansa, FARC-EP'in silahlı devrim çizgisinden siyasal-toplumsal reform çizgisine gerilemesiyle sonuçlanması muhtemeldir.

Devlet başkanı Juan Manuel Santos ile FARC-EP temsilcileri arasında 2012'de başlayan barış görüşmeleri, 26 Eylül 2016'da imzalanan anlaşmayla sonuçlandı.

Anlaşma metni 279 sayfa. Fakat müzakereler 6 ana başlık üzerine odaklandı:

“1) Kırsal kalkınma ve toprak politikası 2) FARC-EP'in siyasal katılımı 3) Çatışmalara son verilerek isyancı güçlerin toplumsal yaşama katılması 4) Yasadışı koka ekimi ve uyuşturucu kaçakçılığı 5) Kurbanların tazmin edilmesi 6) Nihai anlaşmanın yürürlük mekanizmalarının güvence altına alınması.”^[1]

2012'de taraflar arasında mutabık kalınan bu 6 nokta üzerine or-

tak taslak 29 Ağustos 2016'da nihai olarak kabul edildi ve 26 Eylül'de Cartagena'da yapılan törenle resmi hale getirildi.

Müzakereler Santos Döneminde 2012'de Başladı

Santos, “şahin” olarak nitelenen Uribe'nin savunma bakanıydı. Bakan olduğu dönemde yaklaşık 20 bin sivil köylü, sendikacı ve gerillanın katledilmesinden sorumluydu.

2010'da başkanlığı, Yeşiller Partisi adayına karşı kazandı. Başkanlığının ilk yılında sert saldırılarla FARC-EP'e ağır darbeler indirmeye çalıştı. 4 Kasım 2011'de, FARC-EP'in önderlerinden Alfonso Cano'yu katletti. 2000'de FARC-EP tarafından

[1] Sibel Özbudun, Latin Amerika'da Barış Süreçleri, 03.05.15, www.Direnisteyiz3.org

kurulan Gizli Kolombiya Komünist Partisi'nin (PCCC) kurucu lideri olan Alfonso Cano (León Sáenz Vargas), Marulanda'nın ölümsüzleşmesinden sonra FARC-EP'in önderliğini üstlendi.

Pek fazla beklenmediği halde, Santos bu saldırılardan sonra barış için müzakereleri kabul etti.

ABD ve Kolombiya oligarşileri açısından, askeri anlaşmaları koruyarak iç savaşa son vermek, bu ekonomik politikaları uygulamak ve sermaye birikimini hızlandırmak için elverişli koşulları yaratmak anlamına geliyor.

Müzakere süreci boyunca tek taraflı ateşkes ilan eden FARC-EP oldu. Santos ancak barış görüşmelerinin sonuna doğru, Temmuz 2016'da ateşkes ilan ettiği halde, bunu kısa süreli tutacağını söyleyerek FARC-EP ve demokratik güçler üzerinde baskı aracı olarak kullandı. FARC-EP'in tek taraflı ateşkesi koşullarında Santos yönetimi, düzeyini düşürerek de olsa karşıdevrimci savaşı sürdürdü.

Santos, tek taraflı ateşkes yoluyla yalnızca FARC-EP gerillalarına darbe indirmekle kalmadı, özellikle süreç başladıktan sonra onbinlerin katıldığı kitle gösterilerine, sendikal mücadelelere ve "yakılmış topraklar"a geri dönmek için mücadele eden köylülere karşı merkezi ve

yerel düzeyde faşist şiddeti sürdürerek, kitle hareketini de bastırdı. Barış görüşmelerinin başladığı sürecin ilk altı ayında onlarca sendikacı ve yüzlerce köylü aktivisti katletti. Barış için görüşmelerin daha ilk yılında, kitle örgütlerinin barışı tartıştığı meclisler ve demokratik barış talebini dile getirdiği mitingler yoluyla başlayıp büyümekte olan kitle hareketini, aktivistleri katlederek ezdi.

Böylece Santos yönetimi ve ABD'li danışmanları, FARC-EP yönetici ve militanlarına, Kolombiya halkının demokratik ve devrimci kitlelerine, barış için devletin daha az taviz vermesini ve FARC'ın silahsızlandırılmasını kabullenmeyi dayattı. Oligarşinin barış karşıtı kesimine ve Uribe gibi burjuva rakiplerine ise karşıdevrim yararına bir anlaşma yapacağını kanıtlamak istedi.

Daha önce Kolombiya oligarşisinin Pastrana ve Betancourt gibi temsilcileri müzakereleri başlatmış, süreç kimi zaman ilerlemesine rağmen ya ağır sivil katliamları için bir tuzak haline dönüştürülmüş veya ilerleyen aşamasında kesintiye uğratılmıştı.

Santos'un beklenenin aksine müzakereleri kabullenmesi ve sürecin barış anlaşmasıyla sonlanmasına evet demesinin kuvvetli nedenleri vardı.

Oligarşi metropollerde faşist şiddetle geniş demokratik kitleyi sindirmiş ve FARC-EP'in devrimi zafere ulaştırmasının önünü kesebilmişti, ama askeri olarak FARC-EP'i yenemeyeceği de kanıtlanmıştı. Oligarşinin görece daha avantajlı olduğu bir zamanda FARC-EP'i silahsızlandırma imkanını kullanmak, zafer elde

edemeyeceği savaşı sürdürmekten çok daha avantajlıydı.

FARC-EP'in egemen ve etkin olduğu alanlar, zengin yeraltı enerji kaynakları ve maden alanlarına sahipti. Uluslararası ve yerli tekeller, sermaye birikimini hızlandırmak için bu kaynaklara yatırım yapmak istiyorlardı. İç savaş, Kolombiya'nın diğer kırsal bölgelerindeki kaynaklara sermayenin yoğun yatırım yapılmasına ve yatırımlarının güvenlik içinde olmasına da engeldi.

Kolombiya ile ABD, askeri anlaşmaların yanı sıra serbest ticaret anlaşması da imzaladılar. ABD'nin uluslararası tekelleri ve mali sermayesi, Kolombiya'ya doğrudan sermaye yatırımlarını, özellikle enerji ve maden alanlarına yatırımı yoğunlaştırmak istiyordu. ABD, bunun da bileşeni veya eklentisi olacağı, Latin Amerika ve Asya'da uygulamaya çalıştığı alternatif "entegrasyon planı"na sahip: Transpasifik Ortaklığı (TPP). TPP'nin Latin Amerika tarafında, neoliberal ekonomi politikalarına angaje ve enerji-maden rezervleri yüksek Meksika, Kolombiya, Peru ve Şili yer alıyor. Kolombiya yeraltı kaynaklarıyla bu devletler içinde ön sıralarda.

ABD ve Kolombiya oligarşileri açısından, askeri anlaşmaları koruyarak iç savaşa son vermek, bu ekonomik politikaları uygulamak ve sermaye birikimini hızlandırmak için elverişli koşulları yaratmak anlamına geliyor. Yani ABD mali sermayesinin ekonomik politikası da, Kolombiya'da iç savaşa son veril-

mesini getiren başlıca etkenlerden biri oldu.

FARC-EP Ve Barış Politikası

1966'da resmen kuruluşunu ilan eden FARC (Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri) günümüze değin değişik zamanlarda müzakere masasına oturdu, ateşkes ilan etti, barış politikası izledi. İlk önemli barış girişimi, 28 Mart 1984'te Belisario Betancourt hükümetiyle "La Uribe" adı verilen ateşkes anlaşmasında somutlandı.

Anlaşmayla birlikte işçi sendikaları, demokratik kitle örgütleri ve güçleriyle ortaklaşa, yasal Yurtsever Birlik'i (UP) parti/cephe olarak örgütledi. Antlaşmaya göre silahlı saldırılara hedef olmayacak, demokratik koşullarda seçime katılacaktı. Ancak varılan ateşkes antlaşmasına rağmen oligarşinin ordu, polis ve paramiliter güçleri, 1990 yılına kadar, yasal düzlemde faaliyet yürüten tahminen 4-6 bin arasında demokrat ve devrimci insanı katletti. [2] Katledilenler arasında UP'nin 1987'deki devlet başkanı adayı Jaime Pardo Leal, 1990'daki devlet başkanı adayı Bernardo Jaramillo Ossa ile parlamentoya seçilen 9 halk temsilcisi de vardı. [3]

1991'de M-19 gerilla örgütü ile, modern revizyonizme karşı mücadele içinde kurulan Kolombiya Komünist Partisi-ML'ye bağlı ELP'nin (Halk Kurtuluş Ordusu) çoğunluğu, burjuva anayasasında değişiklikler yapılması sürecine katılarak, yasal-cı-reformist çizgiyi benimsediler.

[2] S. Özbudun, agy.

[3] Büyük Baba Öldü Yaşasın FARC, www.osmansoysal.com

Fakat FARC-EP ile ELN (Ulusal Kurtuluş Ordusu) silahsızlanmayı reddettiler. 1991'den başlayarak, FARC-EP silahlı mücadeleyi yeniden yoğunlaştırdı. 1993'teki XI. Ulusal Kongresi'nde kentleri kuşatarak iktidarı almayı hedefleyen stratejiyi benimsedi. 1994-98 arası dönemde gerillanın etkinlik alanlarını genişletti ve kent merkezlerini kuşatacak kadar ilerleme sağladı. Kent merkezlerindeki kışlalara hücumlar düzenleyebildi. Meta kentini 24 saat egemenliği altında tutmak ve askerleri rehin alıp çekilmek düzeyine varan etkili eylemler gerçekleştirebildi.

Kolombiya oligarşisi ve ABD, FARC-EP'in büyüttüğü silahlı sa-

vaşıma, paramiliter güçleri artırıp AUC^[4] adıyla merkezileştirerek, sivil köylü kitlelerini bunlara kattirerek ve topraklarından sürerek cevap verdi.

1998-2001 yılları arasında "Caguàn barış süreci" adı verilen, ateşkes içermeyen yeni bir barış süreci başlatıldı. Devlet başkanı Andrés Pastrana'yla, Meta, Caquetà, San Vicente Del Caguàn ve La Uribe kentlerinin içinde bulunduğu dört merkezi kapsayan 42 bin km²'lik, "barış bölgesi" adı verilen, silahtan arındırılmış bir bölge oluşturulması üzerinde sağlanan anlaşma, bu sürecin özgün yanıydı. FARC-EP silahtan arındırılmış bölgeyi iyi değerlendirdi, örgütsel gelişmesinin aracı yaptı. 2000'de FARC-EP'in gücü yaklaşık 17 bin gerillaya vardı. Eylemleri başkent Bogota ve Medellin'in varoşlarına kadar ulaştı.

Kolombiya oligarşisi ve ABD, 2001'de sürece son verdi. Ardından kontrgerilla saldırıları yoğunlaşmakla kalmadı, ABD ve CIA'nin Clinton döneminde Latin Amerika'daki sol hareketlerin kitlesel yükselişine karşı oluşturduğu "Plan Kolombiya" kapsamında, Kolombiya'daki Amerikan askeri üsleri çoğaltıldı. Bu plan, G.W. Bush döneminde "Plan Patriota"ya (Vatansever Plan) dönüştürüldü. ABD özel kuvvetlerinin

[4] AUC (Kolombiya Birleşik Özsavunma Güçleri), Kolombiya kontrgerilla güçlerinin 1997'de ülke çapında birleştirilmesiyle oluşturulan ve sayısı onbinleri bulan katliamcı paramiliter örgüttür. AUC'u oluşturan yerel kontrgerilla örgütleri 70'li yıllarda toprak oligarşisinin köylülere ve gerillalara karşı paralı askeri güçleri olarak ortaya çıktı. Sonra, Medellin ve Cali başta olmak üzere Kolombiya'nın uluslararası uyuşturucu kartelleri tarafından da, çıkarlarını korumaları için köylülere ve gerillaya karşı satın alınmaya başladılar. Ardından 90'lı yıllarda, ABD ve Kolombiya ordusu tarafından eğitilerek, ABD ve İngiltere'nin önerisiyle merkezi bir örgüt içinde birleştirilip, Kolombiya ordusuyla birlikte, gerilla hareketlerine, köylülere, sendikacılara, aydınlara ve insan hakları savunucularına karşı özel savaş için kullanıldılar.

sayısı da artırıldı, saldırganlığı daha da şiddetlendirildi.

Uribe'nin devlet başkanlığını yürüttüğü bu dönemde, doğrudan ABD özel birliklerinin başında olduğu 20 bin kişilik Kolombiya ordusu gücü, Kolombiya köylülerine ve gerillalara karşı en vahşi saldırıları gerçekleştirdi. FARC-EP'nin kitle desteğini ezmeyi amaçlayan bu saldırıların yöntemlerinden biri de köylülerin ürünlerini ve tarım araçlarını tümüyle yakmaktı. Uribe döneminde yaklaşık 3 milyon köylü, toprakların bir dönem ürün vermez hale geldiği "yakılmış toprak" saldırılarıyla topraklarından sürüldü.

Bu saldırılara rağmen, 2005 yılına değin FARC-EP gerillaları Kolombiya ordusuna karşı eylemlerini yükseltbildiler. ABD ise, Kolombiya ordusunun hava kuvvetlerini en gelişkin uçak, elektronik gözetleme aygıtları ve silahlarla donatarak, hava akınlarıyla FARC-EP'yi imha saldırılarına devam etti.

Şiddetlenen iç savaşta, 2002-2006 arası dönemde insan kaybı yılda yaklaşık 20 bin oldu. Kolombiya devleti, 1 Mart 2008'de FARC-EP'in ünlü önderlerinden Raul Reyes ve 23 yoldaşını Ekvator topraklarındaki bir FARC-EP kampını savaş uçaklarıyla bombalayarak katletti. Bu saldırı Uribe'nin savunma bakanı Santos (bugün devlet başkanı olarak anlaşmayı gerçekleştiren) tarafından yönetildi. Birkaç hafta sonra diğer bir önder kadro, İvan Rios (Manuel Jesus Munoz Ortiz) çatışmada ölümsüzleşti. FARC-EP'in kurucularından ve 1990'dan itibaren önderi konumundaki Manuel Marulanda da bu

dönemde -26 Mart 2008'de- hayatını kaybetti. Askeri önderlerinden Jorge Briceno Suarez ise 2010'da katledildi. Aynı yıllardaki savaşım içinde binlerce FARC-EP gerillası (kimi kaynaklara göre 8 bin) ölümsüzleşti.

FARC-EP, söz konusu dönemde yaşadığı savaş kayıplarının yanısıra, teslim olan bir askeri bölge komutanıyla, birkaç bin gerillasının Kolombiya burjuvazisinin bazı karşıdevrimci katilleri kurtarmak ve gerillayı çözmek amacıyla uygulamaya koyduğu af hamlesinden yararlanarak mücadele saflarını terk ettiği kısmi bir güç çözülmesi de yaşadı.

FARC-EP, Uribe'nin kanlı saldırı koşulları altında dahi, 2007-2008 yıllarında, tuttuğu rehinelere serbest bırakılmasıyla karakterize olan sınırlı bir barış girişiminde bulundu. FARC-EP, rehinelere ve hapisanelerdeki devrimcilerin karşılıklı serbest bırakılmalarını öngören bir barış görüşmesi önerdi. Uribe ret yanıtı verince, bu öneri, Chavez'in ve diğer bazı halkçı-ilerici iktidarların baskısıyla FARC'ın rehinelere tek taraflı bırakılmasına dönüştü. Uribe, rehinelere serbest bırakılırken de saldırılarını sürdürdü, bunlardan biri Raul Reyes'in de içinde yer aldığı 20'yi aşkın gerillanın ve ziyaretçilerinin katliamıyla sonuçlandı.

Bu sınır tanımaz saldırılar Santos'un devlet başkanlığının ilk yılında da devam etti. Santos başkan olduktan yaklaşık bir yıl sonra, 2012'de barış görüşmelerini kabul etti. FARC-EP, yükselen ve düşen eğrideki silahlı mücadelesi ve değişik dönemlerde izlediği barış politikasından sonra, bu kez, sonucu ge-

rilla kuvvetlerinin silah bırakmasına bağlanan bir barış anlaşması imzaladı.

FARC-EP'i Anlaşmaya Zorlayan Koşullar

Yukarıda değinilen, Kolombiya oligarşisi ve ABD emperyalizminin sınır tanımayan faşist kontrgerillacı terörü iki sonuca yol açtı.

Birincisi, oligarşinin egemenliğindeki bölgeler ve kentlerde halk kitleleri ve demokratik güçler sindirildi. 2000'li yılların yalnızca 5 yıllık döneminde katledilen sendikacı ve insan hakları aktivisti sayısının yaklaşık 2 bin olduğu dikkate alınırsa, şiddetin boyutu ile kitleleri ve kadroları yıldırıcı etkisi daha net anlaşılır. Kırsal alanlarda katledilenlerin sayısı ise bunun onlarca misline ulaşmıştır.

İkincisi, özellikle 2000'den başlayarak ABD'nin Kolombiya hava kuvvetlerini gelişkin silah ve gözetleme aygıtlarıyla donatarak sağladığı vuruş gücü FARC-EP'in kayıplarını büyüttü. Sözü ettiğimiz kısmi çözümler de bu ortamda gerçekleşti.

FARC-EP'in yeni taktikleri, karşıdevrimin yönetici ögelerini, asker ve polislerini rehin alma, köylüler arasından yüksek dağlara çekilerek saldırıların bahanesini faşist şeflerin elinden alma, 2005'e değin kırsal alanlara saldırıları yoğunlaştırma biçimlerinde oldu. Ama bunlar, oligarşi ve ABD'nin yönettiği saldırılar karşısında, önemli kayıplar vermenin, köylülere ve demokratik güçlere dönük katliamcılığın tırmanmasının, önder kadrolarının kaybının önüne geçmeye yetmedi. Rehin alma taktiği ise özellikle FARC-EP'i resmen

silahlı mücadele gücü olarak tanıyan ama kendi devlet çıkarlarını da önde tutan Chavez yönetiminin itirazı ve baskısıyla karşılaştı. Bu dönemde Chavez iktidarının siyasi, diplomatik ve kısmi lojistik desteğine ihtiyacı süren ve aynı zamanda kıtasal çapta ilerici, halkçı, demokratik ittifakların gelişimini önemseyen FARC-EP ise bu yaklaşım karşısında bu taktikte ısrar etmedi. Nihayetinde, ABD emperyalizminin ve işbirlikçi Kolombiya devletinin dizginsiz saldırganlığını boşa çıkaracak yeni taktikler geliştirmekte yaşadığı ciddi zorlanma, FARC-EP'i sonu silahsızlanmaya varacak barış görüşmelerini geliştirmeye götüren zemin oldu.

Üçüncüsü, Latin Amerika'da 2000'li yıllar boyunca yükselen işçi ve ezilenlerin büyük çaplı kitle hareketleri temelinde ilerici, reformcu, halkçı hükümetlerin ortaya çıkmasının politik çekiciliği idi. Faşist terörün kitleleri yıldırıcı etkisini buna benzer bir politik yolu açarak giderme arayışının FARC-EP'te de geliştiği değerlendirilebilir. Nitekim FARC-EP, 2008 başkanlık seçimi öncesi boykot taktiğini terk edip anti-faşist-yurtsever aday destekleme politikasını açıklamıştı. Bunun seçimde etkisi de olmuş, Santos'a karşı Yeşiller Partisi'nin aday yaklaşık yüzde 28 oy almıştı.

2012'de henüz müzakerelerin başlangıcındayken, FARC-EP'in silahsızlanmaya varacak bir görüş açısına sahip olup olmadığı yeterince açık değil. Ama nihai anlaşmanın imzalanmasını ele alan son ulusal konferansta FARC-EP önderlerinin konuşmaları, legal demokratik çalışma

koşullarının varlığında bu kez şiddetle dayanmayan mücadele araç ve biçimleriyle kitle mücadelesini büyütebilecekleri görüşüne vardıklarının işaretlerini taşıyor: “*FARC-EP'nin en üst komutanı Timo Jimenez konferansın ilk günü konuşurken, barışın imzalanmasının FARC ve Kolombiya halkı için bir zafer olduğunu söylüyordu. Artık sosyal değişimin, insan haklarının geçerli olduğu, daha demokratik bir Kolombiya için, 'Yeni Kolombiya' için bir başlangıç olduğunu vurguluyordu.*”^[5]

Dördüncüsü, Küba ve Venezuela'nın FARC-EP üzerinde silahsızlanma yönünde oluşturduğu baskısıydı. Bir başka ifadeyle, Küba ve Venezuela'nın devletler arası ilişkiler düzleminde Kolombiya'yla uzlaşmasının, onu kendilerine karşı ABD'nin saldırı üssü olmaktan çıkarma yönlü diplomasisinin, FARC-EP'ten barışçıl mücadeleye geçmesini istemeyi de içermesiydi. Bu bir nevi baskının, Venezuela, Bolivya, Uruguay, Ekvator, El Salvador, Nikaragua gibi ülkelerde ilerici, halkçı, reformcu hükümetlerin işbaşına gelmesinin, Brezilya'dan Arjantin'e eski gerillaların yer aldığı hükümetlerin kurulmasının, Paraguay ve Haiti gibi ülkelerde de ilerici başkan adaylarının seçim kazanmasının çecikiliğiyle birleşerek etkili olduğu anlaşılıyor.

Beşincisi, FARC-EP bu yeni barış politikasını uygulama dönemine girerken, deneyimli, çizginin sürekliliğini temsil eden önder kadrolarının önemli bir bölümünü yitirmişti. 25

üyeli Merkez Komitesi'nin Yürütmesi (sekreteryaya) 7 kişiden oluşuyordu. FARC-EP bu sekreteryanın 7 üyesinden 5'ini 2008-2010 yılları arasında kaybetti. Önderlik sürekliliğinde kopma anlamına gelebilecek denli büyük olan bu nitel kaybın, bir politik irade kırılmasına yol açtığı, FARC-EP önderliğinin, barış görüşmelerinde silahsızlanmayla sonuçlanacak olan ve politik reform programı olarak da zayıf bir anlaş-

FARC-EP bu yeni barış politikasını uygulama dönemine girerken, deneyimli, çizginin sürekliliğini temsil eden önder kadrolarının önemli bir bölümünü yitirmişti. 25 üyeli Merkez Komitesi'nin Yürütmesi (sekreteryaya) 7 kişiden oluşuyordu. FARC-EP bu sekreteryanın 7 üyesinden 5'ini 2008-2010 yılları arasında kaybetti.

mayı kabul etmesinde rol oynadığı görülüyor.

Silahsızlanmanın Ardından Mücadelenin Geleceği

FARC-EP, geçmiş dönemlerdekinden farklı olarak, bu defa silahsızlanmayla sonuçlanması öngörülen bir anlaşma yaptı. FARC-EP'ten bir askeri bölge örgütü ve sayısız yüzlere varan bir gerilla gücü antlaşmayı

[5] Metin Yeğin, Gerilla Anlatıyor 1, Gazete Duvar, 27.09.2016

doğru bulmadı, ama ikna edildiler ve FARC-EP'in nihai anlaşmadan iki gün önce gerçekleştirilen ulusal çaptaki konferansı anlaşmayı onayladı. Başlangıçta anlaşmayı temkinli ve mesafeli yaklaşan ELN de ilerleyen haftalarda barış için müzakereye başladı.

Uzayan devrimci silahlı mücadele sürecinde, devrimci öncü bazı koşullarda ateşkeslere, barış politikalarına değişik nedenlerle başvurabilir.

FARC-EP, devrimci hareketin legal-demokratik siyasi ve parlamenter mücadeleye katılma özgürlüğünü kazanmayı, 1984-90 arası dönemde denemiş, fakat legal-demokratik güçlerin ve cephenin ağır katliamlara uğramasıyla karşılaşmıştı.

Fakat sonuçta, bu politikalar ancak devrimci öncünün ve kitlelerin nefes almasına, güç toplayıp yeniden mücadeleyi yükseltmesine hizmet ederlerse devrimci sonuçlar üretebilirler.

Bunun en iyi örneği, 1998-2001 dönemindeki "Caguàn barış süreci"dir. FARC-EP o süreci ve özellikle silahlı güçlerden arındırılmış barış bölgesini örgütsel büyümesinin aracı olarak devrimci tarzda ve başarıyla değerlendirebilmiştir. Dünyadan başka örnekler de verilebilir. Maoçu Filipinler Komünist Partisi ateşkesleri ve barış görüşmelerini kentlerdeki işçi kitleleri içinde gelişmesinin

kaldırıcı yapan politikaları şimdiye değin izleyebildi, bu bakımdan bazı başarılar elde edebildi. Kürt ulusal demokratik hareketinin de şimdiye dek izlediği ateşkes dönemlerini ve müzakere süreçlerini, savaş güçlerinin eğitim ve hazırlığı ile yeni siyasi manevra alanları yaratma fırsatı olarak değerlendirdiği görüldü.

Kolombiya'da da oligarşinin ve ABD'nin sınır tanımayan faşist ve imhacı saldırıları altında sindirilen kent kitleleri, demokratik güçler ve "yakılmış topraklar"dan sürülen köylülerin, çift taraflı ateşkes ve barış görüşmeleri ortamında nefeslenmeleri, yeniden örgütlenmeleri ve güç toplamaları elbette mümkündür. Çift taraflı ateşkesler ve barış süreçleri, daha geri kitlelere savaşın gerçek sebebinin ve haksız tarafının oligarşi ve ABD olduğunu deneylerle öğretebilir ve böylelikle devrimin kitle desteğini genişletebilir.

Fakat "Caguàn barış süreci"nden sonra oligarşi, karşıdevrim deneylerinden de yararlanarak, ne silahtan arındırılmış bölgeye, ne de ateşkesle başvurdu. 4 yıl süren son barış sürecinde tek taraflı ateşkes yapan FARC-EP oldu. Oligarşi, geçmişte barış süreçlerini, yerüstünde çalışma yürütmeye başlayan demokratik ve devrimci hareketin sayısız kadrosunu imha etmenin aracı olarak da kullandı. 1984-90 dönemi bunun acı verici örnekleriyle doluydu. Ya da, 1991'de silahsızlanan M-19 gerilla hareketinin silahsız mücadele yürüten kadrolarını, kazandıkları belediye başkanlıklarının baskı altına alınarak işlemeze hale getirilmesi (başkent Bogota'nın belediye baş-

kanlığı), işbirlikçiliğe zorlanma (eski M-19 önderlerinden biri, seçildiği valiliği oligarşiyle işbirliğinin aracı olarak kullanmakta) veya ölüm tehditleriyle karşılaştı. Kısacası, Kolombiya devleti barışçıl mücadele biçimlerine dayalı demokratik ve devrimci hareketlerin gelişmesine izin vermeyen bir pratik sergiledi. Bu kez de aynı örneği sergiler mi?

Ayrıca, bazen yok olmayı önlemek ve sonra hücumla geçmek için ağır tavizler verilen anlaşmalar/uzlaşmalar da yapılabilir. Lenin, Brest-Litovsk barışını, çok ağır tavizler içeren bu barışı yapmak zorunda kalmalarını şu çokça bilinen sözlerle anlatır: *“Bir haydut önünüzü kesmiş, canınızı kurtarmak ve daha sonra onu yakalamak üzere siz paranızı, silahınızı, eşyanızı veriyorsunuz. Bu bir uzlaşma biçimi olabilir.”* Peki bu, FARC'ın önemli kayıplar verdiği koşullarda, “daha sonra onu yakalamak üzere”, yeniden ve daha güçlü hale gelerek silahlı devrimi sürdürmek için yapılan bir anlaşma mı?

Bu soruların cevabı üzerinde durmakta yarar var.

FARC-EP, şimdiki anlaşmanın temel maddelerinden biri olan devrimci hareketin legal-demokratik siyasi ve parlamenter mücadeleye katılma özgürlüğünü kazanmayı, 1984-90 arası dönemde silahsızlanmaya gitmeksizin ateşkes ve çatışmasızlık koşullarında denemiş, fakat legal-demokratik güçlerin ve cephenin ağır katliamlara uğramasıyla karşılaşmıştı. Sonrasındaysa, silahsızlanmayan gerilla sayesinde karşıdevrime ciddi darbeler indirebilmiş, gücünü geliştirebilmişti.

Bugünkü koşullarda silahsızlanmayla gerilla güçlerinden yoksun kalacağı için, yalnızca barışçıl araç ve biçimlerle yürütülecek mücadelenin ve parlamentoda 10 kişilik kotayla yapılacak çalışmanın burjuva yasallık sınırlarını, özellikle de Kolombiya oligarşisi ile ABD emperyalizminin sıkı boyunduruğunu ne kadar zorlayıp aşındıracağı ve aşacağını, demokratik kitle hareketinin yeni koşullardaki gelişim düzeyi

Kolombiya oligarşisinin deneyimli bir temsilcisi olan Santos'un, referandum sonuçlarının açığa çıkardığı zayıflığı kullanarak, antlaşmayı, dengeyi karşıdevrimden yana değiştirecek tarzda uygulama amacıyla olduğundan şüphe duyulamazdı.

belirleyecektir. Özellikle geçmiş on yıllar boyunca dizginsiz devlet terörüyle kitleleri sindirmede büyük bir deneyim biriktirmiş olan Kolombiya oligarşisi ve devletinin, yasal ve fiili, barışçıl biçimlere dayalı demokratik mücadelenin büyümesinde kendileri için tehlike gördükleri anda faşist terörle sindirme politikasını devreye koymaktan geri durmayacakları bellidir. Belki oligarşi ve ABD, '84-90 arası yaşanan katliamların tıpkıbasımına hemen girişmeyecektir. Ama yeniden yükselecek kitle hareketlerine karşı, hele de Bolivya ve Venezuela'daki gibi halkçı-de-

mokratik hükümetlerin bir benzerinin Kolombiya'da da ortaya çıkması güncel-yakın bir ihtimale dönüşürse, benzer şiddet dalgalarına ve provokasyonlara fazlasıyla başvurusu beklenmelidir.

Anlaşmaya göre, garantör ülkeler Küba ve Norveç, kolaylaştırıcı ülkelerse FARC-EP tarafında Venezuela, Kolombiya devleti tarafında Şili'dir. Bütün bu uluslararası tarafların ve anlaşmanın arabulucularından olan BM'nin, siyasi çalışma ve örgütlenme özgürlüğünün korunmasına ilişkin Kolombiya ve ABD politikaları üzerinde dikkate değer ölçüde sınırlayıcı veya demokratik bir etkide bulunamayacakları açıktır. Elbette belirleyici etken, Kolombiya işçi ve köylülerinin mücadelesi ile bölge ve dünya işçilerinin, ezilenlerinin, yoksullarının mücadelesi olacaktır.

Latin Amerika halklarının 1990'lı ve 2000'li yıllarda yükselerek devam eden mücadeleleri, 2000'li yıllarda pek çok ülkede ilerici, halkçı-reformcu hükümetlerin kurulmasına yol açmıştı. Bu hükümet partileri ve liderlerinin bir bölümü sosyal-demokratlaşırken, halkçı-reformcu çizgide kalanlar ise ülkelerinin oligarşileri ve ABD emperyalizmi karşısında genellikle güç kaybetmeye başladılar. Kolombiya halkının mücadelesi de, oligarşi ve ABD'nin

bitmek bilmeyen sert saldırı ve katliamları karşısında, kentlerde geriye çekildi, zayıfladı. Barış anlaşmasına ilişkin referandumun sonuçlarında bu gerilemenin ve barışa dair umut zayıflığının işaretleri yansıdı. Özellikle referanduma ve bütün seçimlere katılım oranının düşüklüğü (bütün seçimlerde bu oran yüzde 40'lar civarında seyrediyor) oligarşiden demokrasi beklentisi zayıflığının yanı sıra, yasal mücadele alanını kuşatan bunca faşist şiddet karşısında gerilemeyi de ifade ediyor.

Kolombiya oligarşisinin hem organik bir bileşeni, hem de deneyimli bir temsilcisi olan Santos'un, referandum sonuçlarının açığa çıkardığı bu zayıflığı da kullanarak, antlaşmayı, dengeyi karşıdevrimden yana değiştirecek tarzda uygulama amacında olduğundan şüphe duyulamazdı. Nitekim Santos ve oligarşi, yüzde 37.4 gibi düşük oranlı bir katılımı gerçekleştiren referandum sonuçları halkın çoğunluğunun iradesini ifade etmediği halde, hayır oylarının evet oylarından biraz fazla çıkmasını bile değerlendirmeye çalıştı ve anlaşma üzerinde karşıdevrim lehine revizyon için kullandı. Tekrar imzalanan anlaşma için ikinci kez referanduma gitmeyeceğini söyleyen Santos, bunu bir lütuf gibi göstererek karşıdevrim yararına bazı değişiklikleri kabul ettirdi.^[6]

[6] Anlaşmanın, referandumun ardından ikinci kez imzalanırken, karşıdevrim lehine revize edildiği göze çarpan bazı hususları şöyle: "Özel barış mahkemeleri... 10 yıl boyunca çalışacak olan bu mahkemelerde yabancı yargıçlar olmayacak. Yabancılar Kolombiyalı yargıçlara yargı hükmü olmayan bir tarzda asistanlık yapabilecekler". "Savaş suçu işlemiş kişiler (...) yargıya yardımcı olma, tam işbirliği durumunda hapis cezası almayacaklar... Bu madde insanlığa karşı suç işlemiş ve yargılanması gereken yaklaşık 37 bin kişinin (bunların 24 bini asker, polis vb., geri kalanları paramiliterlerden oluşuyor) fiilen affedilmesi anlamına geliyor... Alvaro Uribe'nin isteklerinden biri". (Aykan Sever, Kolombiya Notları-2, 16.11.2016, Yeni Özgür Politika.)

Bütün bunlara rağmen FARC-EP, barış koşullarında, parlamentodan yararlanma olanağı dahil çeşitli yasal demokratik araçlarla kitle hareketini yükseltmeye çalışacaktır. Bu bakımdan FARC-EP ve demokratik güçler, demokratik, halktan yana muhtevası sınırlı olan bu anlaşmanın özellikle iki maddesini, kırsal reform ve yasal siyasete katılma özgürlüğünü, ayrıca hemen faşist şiddete başvurulmayacağı beklenen siyasi ortamı değerlendirmeye yöneleceklerdir.

Anlaşmada kırsal reform başlığı altındaki dair düzenlemeler, Kolombiya'daki devrimci kuvvetlerin ve geniş halk kitlelerinin temel mücadele talepleri arasında bulunan "toprak reformunun" çok gerisinde bir içerikle, kullanılmayan ve köylüler tarafından işletilen devlet topraklarının köylülere dağıtımını öngörüyor. Referandum sonrasında revize edilen anlaşmadaki "*büyük toprak sahiplerinin endişelerinin giderilmesi*" yaklaşımı ise, oligarşinin devasa tarım toprağı mülkiyetine dokunulmayacağına güvenceleyen yeni bir tavizi oluyor FARC-EP'in. Yine de kırsal reform, toprak oligarşisinin ekonomik ve toplumsal egemenliğini yıkmasına rağmen köylülere toprak sağlayarak, FARC-EP'in köylü tabanını bir süre koruyabilir ve kitle hareketine seferber edebilir. FARC-EP, yasal demokratik mevzilerle ilerleyerek ve faşist terörün durmasından yararlanarak, kentlerde işçilerin ve diğer ezilenlerin kitle hareketini ve örgütlenmesini geliştirebilir.

Fakat gerilla güçlerinin artık bulunmadığı koşullarda FARC-EP, oligarşi ve devletin, çıkarlarını teh-

dit edecek, zorlayacak, dizginsiz sömürü koşullarını ve kıta halklarına boyun eğdirme politikalarını sınırlandıracak güçte bir kitle hareketinin olası gelişimi karşısında uygulayacağı faşist yasak ve teröre karşı koyacak başlıca güvenceden yoksun kalmış olacaktır. FARC-EP'in bugün kentlerde ve kırlarda toplam sayısı onbinleri bulan milislerine dayanarak yeniden silahlı devrim çizgisine dönme imkanı da gitgide eriyecektir. Zira gerillanın öncülüğünde ve etrafında örgütlenip gelişen milis hareketinin, gerillanın yokluğunda, orta vadede örgütlülüğünü ve savaşma ruh halini üretmesi fazlasıyla güç olacaktır.

Tüm bunlardan şu sonuçlara ulaşıyoruz:

Birincisi, faşist yasak, baskı ve terörle kitle hareketinin büyümesi engellendiğinde, FARC-EP'in silahsızlanma evresini geride bıraktıktan sonra yeniden silahlı devrimci savaşıma sarılma koşulları çok zayıflayacaktır. Dolayısıyla bu barış politikasının, FARC-EP'in kitle temelini genişletmesine ve daha geri yığınların, savaşın nedeninin bizzat faşist-oligarşik diktatörlük olduğunu özdeneyimleriyle öğrenmelerine yardımcı olarak devrim amacına yürütmesine hizmet etmek gibi bir rol oynamaktansa, FARC-EP'in silahlı devrim çizgisinden siyasal-toplumsal reform çizgisine gerilemesiyle sonuçlanması muhtemeldir.

İkincisi, Kolombiya devrimi, oligarşi ve emperyalizmin çok ağır faşist askeri saldırılarına maruz kalmasına ve 2008'den başlayarak geriye çekilme eğilimine girmesine rağmen

men, yok olmakla yüz yüze değildi. FARC-EP'in gerilla sayısı 10 binin altına düşse dahi onbinlerce milisin (gerilla ve milis toplamının 50 bini bulunduğu belirtiliyor) varlığı, silahlı devrim savaşımının yeni hamlelerine geniş bir temel olmayı sürdürüyordu. Yani, devrimci taktik manevraların ve soluklanıp güç biriktirme arayışlarının silahsızlanma tuzağına düşmeden gerçekleştirilmesi, her şeye karşın, olanaksız değildi.

Öte yandan, ulusal kurtuluş devrimlerinden farklı olarak toplumsal devrimler, kazanacakları reform mevzilerine dayanarak ve ama silahlı mücadelede başvurmadan temel amaçlarına varma imkanına sahip değillerdir. Örneğin bir ulusal özgürlük mücadelesinin, sömürgeci-egemen devletle bir anlaşma sonucunda özerklik veya federasyon elde edip, böylesi geniş çaplı bir reforma ve kısmi ulusal statüye dayanarak, yeniden silahlı devrim yoluna girmeden ve elverişli iç ve uluslararası koşullardan yararlanarak, programatik amacı olan bağımsız devleti kurması mümkün olabilir. Özerkliği veya federasyonu kazandıktan sonraki süreçte bölge ve dünya koşullarındaki lehte değişimler sömürgeci-egemen devleti yeniden işgal ve asimilasyon saldırılarına girişmekten alıkoyabilir, ezilen veya sömürge ulus parlamentosunun ilan edeceği bağımsızlıkla amacına varmasına olanak sunabilir.

Ama amacı bağımsız bir ulusal devlet kurmak değil egemen sınıfı devirmek olan toplumsal ve sınıfsal bir devrim için böyle bir yol yoktur. Çünkü demokratik haklar ne dere-

ce geniş, bölge ve dünya koşulları ne kadar devrimci olursa olsun, eğer bölge ve dünya büyük ölçüde devrimci iktidarlarca kuşatılmış durumda değilse, hiçbir burjuva devlet kendi yıkılışına barışla karşılık vermez. En nihayetinde sonucu, ancak ve yalnızca iç savaş tayin edebilir.

Sonsöz

Diğer Latin Amerika ülkelerindeki, örneğin El Salvador, Nikaragua ve Guatemala'daki barış süreçlerinin deneyimleri, silahsızlanan eski gerilla hareketlerinin toplumsal reformist çizgide düzene eklenmelerine sahne olmakla kalmadı, bazılarının daha da geriye savrularak burjuva-parlamentarist niteliğe büründükleri görüldü.

Kolombiya'da bu sonuç doğar mı? Şimdiden kesin belirlemeler yapılamaz, fakat ilk temel sorumuzun cevabına geri dönecek olursak, silahsızlanmanın ardından faşist terör koşullarında yeniden silahlı devrim çizgisine dönebilmek çok zayıf bir olasılıktır.

Santos ve kirli savaşı birlikte yönettiği ABD'li danışman Aronson'un, Kolombiya oligarşisi ile ABD'nin kabul ettikleri barış süreci, FARC-EP'in tarihsel önderi Manuel Marulanda'nın 1999-2002 barış görüşmeleri sonrasında yaptığı değerlendirmede ifade ettiği türde bir "mezarda barış" olmayabilir. Ama FARC-EP'in, irade kırılması zemininde barış sürecini silahsızlanmayla sonuçlandırırken, reformist bir çizgide karar kılma ihtimali hayli yüksektir.

Kızıl Ordu Fraksiyonu Bir Kent Gerillasının Anatomisi

G. Schelm

RAF'ın tarihi, sadece dağlarda ve kırlarda değil, kapitalist metropollerde de sürekliliğe sahip bir gerilla savaşımının yürütülmesinin, kent gerillasının istikrarlı mücadelesinin örgütlenmesinin mümkün olduğunu gösteriyor. Devletin ve onun istihbarat örgütleri de dahil, resmi militarist güçlerinin nicelik ve donanım bakımından üstünlüğüne rağmen, sonuç alıcılığının sınırları olduğunu gösteriyor.

RAF, metropollerde kent gerillasının inşasının doğru olup olmadığı sorusunu yanıtladı. Ve RAF'ın pratiği, bunun mümkün olduğunu gösterdi...

Alman Kızıl Ordu Fraksiyonu (RAF), Avrupa'nın en tanınmış kent gerilla örgütlerinden. Ayrıca, üstelik de en ağır baskı ve yok etme saldırıları altında, en uzun süre varlığını sürdüren kent gerilla gruplarından biri. 1970 yılında kuruluşundan 1998'de resmen kendini feshettiğini açıklamasına kadar, kapitalist Almanya devletine ve ABD emperyalizmine karşı silahlı mücadele yürüttü. RAF, kendisini "Üçüncü Dünya'nın kuruluş hareketleriyle birlikte, bir uluslararası devrimci cephenin parçası olarak görüyordu.

Kent gerillasının inşasını, örgütsel yapısını ve işleyişini ele alacağımız bu yazıda ideolojik esin kaynağı olarak maoizmden etkilenen RAF'ın siyasi hedefleri tartışılmayacak.

Kent gerillasının siyasi ve örgütsel hedefleri nelerdi? Gerilla kentlerde

nasıl yapılanıyordu? Eğitim ve lojistik faaliyetleri nasıl örgütleniyordu? RAF'ın kadro ve önderlik sorunlarına yaklaşımı, yasal ve yasadışı mücadeleye anlayışı neydi?

Karşıdevrimin yazarları, polis ve istihbarat aygıtı ile birlikte RAF üzerine yüzlerce ve binlerce kitap yazdı, fakat bunlar RAF'ın gerçek yapısı, örgütlenme biçimi ve anlayışı konusunda çok cüzi ölçüde güvenilir bilgi sunuyor. Bunun esasen iki nedeni var: birincisi, bu yayımlarla RAF'ın yürüttüğü silahlı devrimci mücadele karalanmaya çalışıldığından, Alman istihbaratı ile, geçmişte RAF'ın çevresinde yer alıp da hapisten kurtulmak için devletle işbirliği yapan kişiler bilinçli yalan ve iftiralar üretiyor. İkincisi, RAF'ın kendisini resmen feshetmesinden 18 yıl sonra bile, Alman burjuvazisinin

siyasi baskı ve takipleri azalması. RAF'ın birçok eylemi bugüne kadar halen deşifre edilemedi. Pek çok eski RAF savaşçısının kimliği bugün bile polis ve istihbarat tarafından bilinmiyor, bazıları halen yeraltında, aranır durumda ve bugüne dek bulunamadılar. RAF'ın kuruluşundan günümüze Almanya'da 1500'den fazla kişi örgüt üyeliği veya örgüte destek vermekten yargılandı, oysa polis ve istihbarat aygıtlarının resmi açıklamalarına göre 28 yıllık faaliyeti boyunca yalnızca 80 kişi RAF saflarında savaştı (bunlardan 76'sının ismi biliniyor). RAF tutsakları, mahkeme kürsülerinde yaptıkları siyasi açıklamalarda, RAF'ın 1972'deki durumunu şöyle tarif ediyorlardı: altı kentte sekiz gerilla grubu örgütlüydü, bunlar üzerinden saldırılar planlanıp hayata geçiriliyordu. Eski savaşçıların gerçek sayısının ise daha yüksek olduğu tahmin ediliyor.

Bu nedenlerle, bu yazı, sadece RAF tutsaklarının siyasi açıklamalarına –ki buna kişisel avantajlar sağlama uğruna ihanette bulunarak karşıdevrim saflarına geçenler dahil değil– ve RAF'ın resmi açıklamalarına dayanıyor.

Dünyada ve Almanya'daki gelişmeler ve siyasi duruma ve devrimci siyasi hareketin gelişimine bağlı olarak RAF da kendi siyasi ve örgütsel yaklaşımlarını ve hedeflerini yeniledi. RAF'ın strateji ve taktiklerinin köşetaşları olarak şu üç stratejik belge sıralanabilir: 1971 yılında hazırlanan “Şehir Gerilla Konsepti”, 1982 yılında hazırlanan “Gerilla, Di-

reniş ve Antiemperyalist Cephe” ve 1992'de hazırlanan “İlerlemeyi Durdurma Açıklaması”.

Şehir Gerilla Konsepti Ve Batı Avrupa'da Silahlı Mücadele

RAF, politik olarak dünya çapındaki 1968 hareketi içerisinde doğmasının ve pratik olarak da 14 Mayıs 1970'te Andreas Baader'in tutsaklıktan kurtarıldığı silahlı eylemle faaliyete başlamasının ardından, Nisan 1971'de “Şehir Gerilla Konsepti” isimli strateji belgesiyle kendi politik ve ideolojik temellerini formüle etti. Bu belgede, her şeyden önce, metropollerde kent gerillasının inşası ve silahlı mücadelenin benimsenmesinin Almanya'daki koşulların olumlu ya da iyimser bir analizine ya da o günkü siyasi ve işçi sınıfı hareketinin analizine dayanmadığı vurgulanıyordu. Aksine, silahlı mücadele yoluyla olumlu yönde gelişmenin temelleri oluşturulabilir, kapitalist düzen devrimci krize itilebilir ve buradan kitlelerin devrimci mücadeleye seferber edilmesi sağlanabilirdi.

“Biz yasadışı silahlı direniş gruplarının örgütlenmesinin, yasal proleter örgütlerin yerini alabileceğini ya da bireysel eylemlerin sınıf mücadelesinin yerini alabileceğini ya da silahlı mücadelenin fabrika ve mahallelerdeki siyasi çalışmaların yerini alabileceğini söylemiyoruz, biz sadece, diğerlerinin başarısı ve ilerlemesi için bir önkoşul olduğunu öne sürüyoruz.”^[1]

RAF, yasal örgütlenmelerin sınırlı olanaklarını, Almanya'da siyasi mücadelenin gelişiminin önünde engel

[1] Şehir Gerilla Konsepti, Nisan 1971

olarak gördü. Aynı zamanda, kendisini devrimci ve komünist olarak tanımlayan örgüt ve gruplar arasında yaygın olan boş tartışmaları ve praksizliği reddetti. RAF'a göre kent gerillası siyasi iktidarın alınmasının vazgeçilmez aracı olarak değil, kapitalist sistemin devrimle yıkılmasını mümkün hale getirecek devrimci bir krizin yaratılması için gerekliydi. Bunun yanı sıra gerilla, askeri-siyasi karşı-iktidarın örgütlenmesinin ilk adımı olacaktı. 1975'te RAF tutsaklarıyla yapılan bir röportajda, RAF'ın örgütsel modeli, leninist parti modeliyle kıyaslama içinde, şöyle tarif ediliyordu: "*dün Lenin için Bolşevik kadro partisinin karşılığı, bugün sermayenin çöküşlü örgütlenmesi, emperyalist baskının içeriye ve dışarıya doğru uluslarötesi yapılanması koşullarında, gerillada ifade bulan proleter karşı-iktidar örgütüdür.*"^[2]

RAF ideolojik ve örgütsel anlayışlarının gelişiminde Mao, Che Guevara, Blanqui ve Latin Amerikalı kent gerilla örgütlenmelerinin fikirlerinden oldukça etkilendi. 1969'da Brezilyalı devrimci Carlos Marighela'nın yayınladığı "Şehir Gerillasının El Kitabı" temel örgütleyici kılavuz olarak RAF'ın inşasında ve ilk adımlarında değerlendirildi. RAF, buradan, kentlerde gerillanın, doğrudan kitle mücadeleleri içerisinden ve kendiliğinden biçimde gelişmeyeceği fikrine varıyordu. Gerillanın yasal bir devrimci örgütün silahlı kanadı olamayacağı gibi, kendiliğinden bir silahlanma hareketinin

de silahlı mücadeleyi değil, bir kan denizini doğuracağını söylüyordu.

Şehir Gerillasının İnşası, Eğitimi Ve Lojistiği

Elbette silahlı mücadele üzerine konuşmak, yazmak, tartışmak başkadır, onu örgütlemekse bambaşka. Şehir gerillası, komplike bir yasadışı aygıtın örgütlenmesi ve işletilmesi üzerinde inşa edilebilir. Konutlar, silahlar, cephane, arabalar, evraklar...

Andreas Baader hapishane notla-

Andreas Baader hapishane notlarında şehir gerillasının inşasında üç önemli aşama tanımlıyor. İlk aşama, yeraltı koşullarında yaşamının zemininin oluşturulmasını kapsıyor. İkinci aşama her şeyden önce askeri hasımlara yoğunlaşıyor. Üçüncü aşamada, doğrudan eyleme, askeri saldırıya geçiliyor.

rında şehir gerillasının inşasında üç önemli aşama tanımlıyor. İlk aşama, yeraltı koşullarında yaşamının zemininin oluşturulmasını kapsıyor. Para, araba, evrak sağlanması, yasadışı üslerin oluşturulması ve askeri eğitimin örgütlenmesi. Bu aşamada kent gerillasının toplam lojistiği ve altyapısı oluşturuluyor.

[2] Üçüncü açlık grevi sırasında "Der Spiegel" dergisine röportaj, 20 Ocak 1975

İkinci aşama her şeyden önce askeri hasımlara yoğunlaşıyor. Bir istihbarat ağının örgütlenmesi, düşmanın siyasi ve askeri yapılarının ve potansiyel hedeflerin keşfi. Burada gerilla içerisinde işbölümüne gidiliyor, ilk gerilla grupları kuruluyor, gerillanın lojistiği geliştiriliyor, gerilla siyasi propagandaya başlıyor ve tutum ve fikirlerini yaymak için kendi yayın kanallarını oluşturuyor. Üçüncü aşamada, doğrudan eyleme, askeri saldırıya geçiliyor.

RAF ilk olarak gerekli altyapının oluşturulması için vazgeçilmez koşulları hazırlamaya yoğunlaştı. Bu, banka soygunları, araba kamulaştırması, sahte pasaportların ve diğer evrakların üretilmesi için gerekli materyalleri elde etmek üzere belediyelerin ve kurumların soyulması demektir.

Daha sonra gerillanın hazırlığı konusu, Mayıs 1971'de yayınlanan "Batı Avrupa'da Silahlı Mücadele Üzerine" başlıklı açıklamada ele alınıyor. "Sonraki Adımlar Neler?" başlığı altında, yasadışı gazeteler, broşürler ve duvar yazılamaları yoluyla silahlı mücadelenin kapsamlı propagandasının yapılmasına (neden gerekli ve kaçınılmazdır ve nasıl hazırlanabilir) yer veriliyor. Aynı zamanda, mücadele taktiklerine dair talimatlar ve silahların üretimi ele

alınıyor. Sonraki pratik adım olarak (3'er, 5'er, 10'ar kişilik) gerilla gruplarının kurulması, ilk silahlı eylemlerin başlatılması ve gerillaların birbiriyle bağlantısı anlatılıyor.

Bu yaklaşıma göre, RAF, çalışmalarında ilk olarak gerekli altyapının oluşturulması için vazgeçilmez koşulları hazırlamaya yoğunlaştı. Bu, her şeyden önce, banka soygunları, araba kamulaştırması, sahte pasaportların ve diğer evrakların üretilmesi için gerekli materyalleri elde etmek üzere belediyelerin ve kurumların soyulması demektir. RAF gerçekleştirdiği banka soygunlarını, gerillanın mali sorunlarını çözme amaçlı siyasi kamulaştırmalar olarak niteliyordu.

Haziran 1970'te, RAF'ın kuruluşundan kısa süre sonra, üyelerinin büyük bir kısmı, Filistinli El-Fetih örgütünün eğitim kampında gerilla ve savaş taktikleri konusunda askeri eğitim almak üzere üç aylığına Ürdün'e gitti. RAF'ın Ekim 1982'de bir ormanda bulunan yeraltı deposu, onun gelişkin altyapısı hakkında fikir verebilir. Alman istihbarat örgütüne göre, bulunan depo RAF'ın merkezi tedarik deposudur. Depoda silahlar, sahte evraklar, nakit para ve şifreli belgeler bulunuyordu. İstihbarat örgütü belgelerin şifrelerini çözerek, başkaca bölgelerde RAF'ın 17 farklı silah ve para deposu ile, çok sayıda gizli üs ve zulaya ulaştı. Aylar boyunca depoları ve üsleri izleyerek çok sayıda RAF üyesini açığa çıkarıp tutukladılar. Polis teşkilatının soruşturma dosyalarına göre (yaklaşık 11 milyon sayfa), RAF altyapısını güvencelemek için en az 31 banka

soygunu, 180 araba kamulaştırma eylemi gerçekleştirdi, gerçek rakamlarınsa çok daha yüksek olduğu tahmin ediliyor. İstihbarat örgütü ayrıca, RAF'ın en az 200 gizli üssünün olduğunu, bunların 104'ünün polislin yıllara yayılan çalışmalarıyla açığa çıkarıldığını bildiriyordu.

RAF'ın sonraki gelişim perspektifleri ya da genel olarak büyük kentlerde ve metropollerdeki silahlı mücadele konusunda, RAF 1971'de şöyle yazıyordu: *“büyük kentlerde silahlı gerillaların inşasının her zaman olanaklı olduğu artık bir spekülasyon değildir. Ancak bunların oluşması sadece bir sürecin başlangıcıdır, ki bunların daha fazla gelişmesi için, öncelikle siyasi niteliğe sahip sayısız başka koşulların verili olması gerekir. En önemlisi, gerillanın kitlelerin siyasi ve ekonomik mücadeleleriyle bağlıdır. Ne zaman ki bu bağ, partizan savaşının stratejisinin esas çekirdeği haline gelir; o zaman gerilla ayakta kalır ve gelişebilir.”*^[3]

Önderlik, Kadro Ve Süreklilik

RAF pek çok açıklamasında, yasal yapılarla hiçbir doğrudan bağlantısının olmadığını, kent gerillasının legal yaşam sürdürmesinin ya da legal siyasi süreçlere katılmasının mümkün olmadığını tekrar tekrar vurguladı. Kent gerillasına, RAF'a katılmak istediğine karar verenler, eski yaşamlarını tümüyle arkada bırakmalıydılar. Bu sadece işiyle, arkadaşlarıyla değil, ailesi, çocukları ve sevdikleriyle bağlarını koparmak, kendisini ve yaşamını sadece silahlı

mücadeleye adanmak demektir: *“burjuva meslek hayatına dönüş yolunu açık tutmaksızın, devrimi evdeki askınlara geri asabilmeksizin ve asmayı da istemeden, Blanqui'nin sözünü ettiği coşkuyla 'devrimcinin görevi, daima, her şeye rağmen ve ölüncüye dek mücadele etmektir'.”*^[4]

Silahlı mücadelenin yanı sıra yasal gruplarda çalışmayı sürdürme yönündeki eski görüşleri, RAF kuruluş döneminde reddetti. Yasal siyasi mücadeleye dair anlayışları konusunda RAF, açıklamalarında, hiçbir zaman bir “yasal kanada” sahip olmadığını, ancak kent gerillasının yasal kişiliklerle çok yönlü ilişkiler kurduğunu, siyasi sol saflardaki tartışma süreçlerini kendi açıklamalarıyla etkilemeye çalıştığını söylüyordu.

Ulrike Meinhoff RAF'ın önderlik yapısını şöyle tanımlıyor: *“demokratik merkezîyetçilikten söz etmiyoruz, çünkü Federal Cumhuriyet metropollerinde kent gerillası merkezîyetçi bir aygıtı sahip olamaz. O bir parti değildir, önderlik işlevlerinin tek tek*

[3] Batı Avrupa'da Silahlı Mücadele Üzerine, Mayıs 1971

[4] Şehir Gerilla Konsepti, Nisan 1971

birimlerden, gruplardan başlayarak kolektif biçimde geliştirildiği politik-askeri bir örgüttür.”^[5] Diğer RAF tutsaklarının siyasi savunmalarında da, RAF savaşçıları arasında kurumsal bir önderlik hiyerarşisinin olmadığı her zaman netlikle tekrarlandı. Strateji ve taktikler, siyasi analizler, tıpkı belli başlı saldırı hedefleri gibi, kolektif olarak, tek tek gerilla grupları içerisinde ve arasında tartışıldı. Kolektif tartışma süreçleri yoluyla ortak birleştirici siyasi çizgi belirlen-

RAF pek çok açıklamasında, yasal yapılarla hiçbir doğrudan bağlantısının olmadığını, kent gerillasının legal yaşam sürdürmesinin ya da legal siyasi süreçlere katılmasının mümkün olmadığını tekrar tekrar vurguladı. Kent gerillasına, RAF’a katılmak istediğine karar verenler, eski yaşamlarını tümüyle arkada bırakmalıydılar.

di, buna uygun olarak gerillalar da tek tek eylemlerin hayata geçirilişine ilişkin özerk olarak karar alabiliyordu. Yani, hedefin netleştirilmesi, planlama ve hazırlık gibi, eylemin zamanlaması da, tek tek gerilla gruplarınca kararlaştırılıyor ve önceden diğer gruplar tarafından bilinmiyordu. Gruplar arasındaki bütün ilişkiler politik-askeri ihtiyaçlara göre şekil-

leniyordu, işlevseldi ve gruplar içerisinde de gizli biçimde örgütleniyordu. Böylece her bir savaşçı sadece kendisi ve görevleri için gerekli olan bilgilere ulaşabiliyordu. Askeri ayrıntılar da her zaman yalnızca doğrudan bir eylemin hayata geçirilmesine katılan savaşçılarca bilinirdi. RAF bunu, yasadışı askeri bir örgüt için zorunlu koşullar olarak temellendiriyordu. Bunu özellikle kendisini ajan ve hainlerden korumak için, ancak aynı zamanda savaşçıların, psikolojik baskı ve fiziki işkence altında karşıdevrim karşısında çözümlerse, yapılanmaya dair aktarabileceklerini mümkün olan en asgari düzeye indirmek için de uyguluyordu.

RAF kent gerillasını politik-askeri bir kadro örgütü olarak tanımlıyor, ancak merkezîyetçi bir önderliği tutarlı olarak reddediyordu, bunu sayısız açıklamalarda ve mahkemeler karşısında yapılan siyasi savunmalarda, tutsaklarla yapılan röportajlarda vurguluyordu. Bunun yanı sıra tek tek bireylerin, ki bunlar arasında daima en öncelikle Andreas Baader olmak üzere, örgütün siyasi ve ideolojik doğrultusunda ve nihayetinde pratiğinde özel bir ağırlığa sahip olduğunu yadsımıyordu. Ayrıca RAF içerisinde her bir savaşçı önderlik ve komuta görevleri üstlenmeye teşvik edilmeliydi. Dar bir işbölümü reddediliyordu, böylece savaşçılar her alanda gelişebilecekti. Her bir savaşçıya, kendi başına siyasi analizler yapma ve buradan pratik görevler çıkarma yeteneği kazandırılmıyordu, RAF’ın hedefi her bir savaşçının

[5] Ulrike Meinhoff’un Berlin Moabit hapishanesinde yaptığı açıklama, 13 Eylül 1974

kendi başına yeni silahlı çekirdekler oluşturabilme yetisine kavuşmasıydı.

Polis ve istihbarat aygıtlarının, tutsaklar Ulrike Meinhoff, Brigitte Monhaupt, Gudrun Ensslin ve Andreas Baader'in yüksek güvenlikli hapis-haneden (zaman zaman mutlak tecrit koşulları altında) örgütü yönettikleri, askeri eylemlerin emirlerinin oradan verildiği suçlamalarını RAF her zaman reddetti. RAF ana davasında tutsaklar, kendileri için askeri bir örgütü hapis-haneden yönetmenin sadece imkansız olmadığını, bu teknik olarak mümkün olsaydı bile siyasi olarak bunu reddedeceklerini belirttiler.

Çok sayıda tutuklamaya, ihanet ve ajanlara, sokaktaki ve tutsak savaşçılara yönelik psikolojik ve fiziki imha saldırılarına, yasal koşullarda yaşayan sempatan ve destekçilerine yönelik saldırılara rağmen, kendilerini feshettikleri tarihe değin, varlıklarını ve sürekliliklerini onyıllar boyunca korudular. RAF, örgütün varlığını güvencelemeyi, ihmal edilmesini oportünizmin bir yansıma biçimi olarak gördüğü, taktik bir görev olarak kavıyordu. Kadrolarının eğitimini ve altyapısının örgütlenmesini, savaşçıları tutsak düştüğü ya da ölümsüzleştiği koşullarda geriye kalanların örgütü sürdürebilmeleri temelinde düzenliyordu. Savaşçıları, tutuklama ve imha etme saldırıları sonrasında yön kaybına uğramamaları, örgütsel kesintinin oluşmaması için eğitiyorlardı. Tutsakların mahkeme konuşmalarından birinde, kent gerillası Yunan mitolojisinden bir figürle kıyaslanıyordu. Buna göre ge-

rillanın, bir kafası kesildiğinde yerine üç yeni kafa daha çıkan çok kafalı bir karakter olan "Hidra" gibi olması gerekiyordu. Süreklilik, gerillanın varlığının ilk koşuluydu.

Baskı Ve Dayanışma

RAF yasal örgütlerle doğrudan bağ kurmayı reddetmekle birlikte, illegalite koşullarında varlığını güvencelemek için yasal sol içerisinde çok sayıda ilişki kurmaya ihtiyaç duyuyordu ve özellikle 70'li yıllarda sempatan ve destekçilerinin sayısı son derece yüksekti. 150 binden fazla polisin takibata dahil olmasına, çok sayıda Alman ve uluslararası istihbarat örgütüne, idam cezasının tekrar uygulanması tartışmalarının başlamasına, yasalarda ciddi ağırlaştırmalara gidilmesine ve burjuva baskının devasa karalamalarına rağmen, RAF sol hareketin dışında da çok ilgi görüyordu. Bunu o dönem yapılan burjuva anketler bile kanıtlıyordu. Elbette kitlelerin siyasi sınıf bilinci bunlarla ölçülemez, fakat bunları birer gösterge olarak alabiliriz. Mart 1971'de Alman toplumunun yüzde 18'i RAF'ın siyasi amaçlarla hareket ettiğini belirtiyordu, birkaç ay içinde, Kasım 1971'de bu rakam yüzde 40'a yükseldi. 1972 yılında nüfusun yüzde 20'si kendi evlerinde RAF üyelerini polisten saklayacaklarını ve bunun için hapsi bile göze aldıklarını belirtiyordu (bunların yüzde 65'i işçiydi). 1973'te öğrencilerin yüzde 15'i RAF'ın gerçekleştirdiği eylem ve hedeflerle kendilerini özdeşleştirdiklerini belirtiyordu.^[6]

[6] Baader-Meinhof Grubunun Sempatanları, 1971, Fikir Araştırma Analizi, Kepplinger

RAF aynı zamanda enternasyonal düzeyde de başkaca militan gruplarla ve kent gerilla örgütleriyle bağlar kurmaya ve strateji üzerine ortak tartışmalar yürütmeye çalışıyordu. RAF, Filistin direnişinin silahlı örgütleriyle ve Almanya'da ve Avrupa'da bulunan başka militan örgütlerle yakın ilişkiler geliştirdiyordu. Bu gruplarla, Avrupa çapında ortak bir kıtasal strateji geliştirme perspektifiyle strateji tartışmaları yürütmeye çalışıyordu. Özellikle de Fransa'dan Doğrudan Eylem örgütüyle, İtalya'dan Kızıl Tugaylar örgütüyle ve Belçika'dan Savaşan Komünist Hücreler'le ilişkileri vardı. Ocak 1985'te Doğrudan Eylem ile RAF, birleşik veya koordineli kıtasal kent gerillası ve Batı Avrupa komünistlerinin siyasi birliği yönünde çağrı yaptılar.

RAF'ın bağrında geliştiği, üyeler ve taraftarlar kazandığı antiemperyalist ve sosyalist öğrenci hareketi

'70'li yılların sonuna gelindiğinde son derece cılızlaşmıştı. Ayrıca RAF stratejik bir çıkmaza girmişti, eylemleri neredeyse sadece tutsakları kurtarma hedefiyle sınırlanmıştı ve devletin baskıları artık en yüksek düzeye varmıştı. Tam da bu süreçte RAF, polis teröründen, medyanın psikolojik savaşından ve kendisinin bazı hatalarından dolayı halk içerisinde gelişmiş olan büyük sempatiyi ve bazı destekçilerini kaybetti. RAF tarihinde göze çarpan ayrıntılardan biri, çok sayıda eski savaşçısının mahkeme önünde itiraflarda bulunması ve "kamu tanığı uygulaması" adı verilen bir ceza indirim uygulamasıyla çok daha düşük cezalar almalarıdır. Onlarca hüküm ve tutuklama sadece bu satılmış eski savaşçıların sahte ifadeleri ve ihanetlerine bağlı olarak gerçekleşti.

RAF'ın tarihi, sadece dağlarda ve kırlarda değil, kapitalist metropollerde de sürekliliğe sahip bir gerilla savaşımının yürütülmesinin, kent gerillasının istikrarlı mücadelesinin örgütlenmesinin mümkün olduğunu gösteriyor. Devletin ve onun istihbarat örgütleri de dahil, resmi militarist güçlerinin nicelik ve donanım bakımından üstünlüğüne rağmen, sonuç alıcılığının sınırları olduğunu gösteriyor.

RAF, metropollerde kent gerillasının inşasının doğru olup olmadığı sorusunu yanıtladı. Ve RAF'ın pratiği, bunun mümkün olduğunu gösterdi...

